

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΠΕΡΙ
ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ
(Στοιχειώδους και Μέσης)

Ν. Δ)ΓΜΑ 4379)1964
Φ.Ε.Κ. 182 τῆς 24-10-64

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
1964

9

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟΥ

Πρὸς τὰς Ἐκπαιδευτικὰς Ἀρχὰς τοῦ Κράτους

Τὸ νέον σχολικὸν ἔτος ἤρχισεν ὑπὸ ἐξαιρετικῶς αἰσίους οἰωνοῦς. Μία νέα περίοδος διὰ τὴν ἐκπαιδευτικὴν μας ἱστορίαν ἤρχισεν: ἡ Ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις, ἀπὸ τὰς πλέον ριζοσπαστικὰς καὶ πλέον ζωογόνους μεταβολὰς ποῦ εἰσῆχθησαν ποτὲ εἰς τὸ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα τῆς Χώρας, εἶναι πλέον πραγματικότης. Ἡ Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς μετὰ μακρὰς καὶ ἐπιπόνους συζητήσεις πέντε ἐβδομάδων, κατὰ τὰς ὁποίας εἰς τόνον ὑψηλὸν καὶ μὲ ὀλοπρόθυμον συμμετοχὴν ὄλων τῶν πολιτικῶν παρατάξεων ἐγένετο ἡ ἐξονυχιστικὴ ἀνάλυσις καὶ ἐπεξεργασία τῶν νέων μέτρων, ἐπεψήφισε τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Νομοσχέδιον. Ἡ πληρότης τοῦ Νομοφετήματος καὶ τὸ ἐξόχως ἐθνικὸν καὶ προοδευτικὸν πνεῦμα ποῦ χαρακτηρίζει τὰς διατάξεις του ἔτυχον πλέον καθολικῆς ἀναγνωρίσεως καὶ ὡς κατὰκτησις τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ εἶναι πλέον ὀριστικὴ καὶ ἀμετάκλητος.

Ἡ Ἑλλάς δύναται νὰ εἶναι σήμερον ὑπερήφανος, διότι ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ Ἐκπαιδευτικὸν Πρόγραμμα ἄκρως συγχρονισμένον καὶ παραδειγματικῶς πιστὸν τόσον εἰς τὰς ἐθνικὰς της παραδόσεις, ὅσον καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ὑγιοῦς Δημοκρατίας. Θεσμὸς ὡς ἡ δωρεὰν Παιδεία εἰς ὅλας τὰς βαθμίδας τῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἡ ἐπέκτασις τῆς ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως μέχρι τοῦ 15ου ἔτους τῆς ἡλικίας, ἡ ἀναγνώρισις τῆς Δημοτικῆς ὡς γλώσσης ἰσοτίμου, ἡ δημιουργία τοῦ νέου Γυμνασίου, τοῦ κατ' ἐξοχὴν σχολείου τῆς Δημοκρατίας, τὸ Ἀκαδημαϊκὸν Ἀπολυτήριον, ἡ τριετής μεταγυμνασιακὴ Μόρφωσις τῶν Λειτουργῶν τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως καὶ, τέλος, τὸ ἐπιστέγασμα ὄλων, τὸ Παιδαγωγικὸν Ἰνστιτούτον ὡς τὸ ἀνώτατον ὄργανον Ἑρεῦνης τῶν ἐκπαιδευτικῶν ζητημάτων τῆς Χώρας καὶ μετεκπαιδεύσεως τῶν Διδακτικῶν μας Στελεχῶν—ἀποτελοῦν κατακτήσεις, διὰ τὰς ὁποίας ἀσφαλῶς θὰ τιμηθῇ εἰς τὸ μέλλον ἡ γενεὰ μας. Ὁρθῶς, λοιπόν, ἀπὸ τὴν κοινὴν γνώμην καὶ ἀπὸ τὴν μεγίστην μερίδα τῆς πνευματικῆς μας ἡγεσίας ἐχαιρετίσθησαν τὰ νέα μέτρα ὡς ἀπαρχὴ καὶ ἐγγύησις μιᾶς γενικωτέρας ἀναπλάσεως ὅχι μόνον

νον εκπαιδευτικῆς, ἀλλὰ καὶ κοινωνικῆς τῆς Χώρας μας. Καὶ εὐστόχως ἐχαρακτήρισε τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Νομοσχέδιον ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐμπνευστὴς τῶν ἰδεῶν του Γεώργιος Παπανδρέου εἰπὼν ὅτι τοῦτο «ὡς Νόμος πλέον τοῦ Κράτους παραδίδεται εἰς τὴν δόξαν τῆς Ἱστορίας».

Τὴν σημασίαν τοῦ μοναδικοῦ τούτου γεγονότος ἐνεκολπώθη ἤδη μὲ ἐνθουσιασμόν ὁ Ἐκπαιδευτικὸς Κόσμος, ὡς κατέδειξαν αἱ συζητήσεις εἰς τὰς ἐφετεινὰς Συνελεύσεις τῶν Λειτουργῶν τῆς Στοιχειώδους καὶ τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, καθὼς καὶ εἰς τὸ Α΄ Πανελλήνιον Συνέδριον τῶν Γυμνασιαρχῶν καὶ Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, τὸ συνελθὼν προσφάτως εἰς Θεσσαλονίκην.

Ὅσοι μοχθοῦν διὰ τὴν μόρφωσιν τῶν παιδιῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ γνωρίζουν περισσότερον παντὸς ἄλλου τί σημαίνει ν' ἀπαλλαγῇ ἡ Ἑλληνικὴ Οἰκογένεια ἀπὸ τὰ οικονομικὰ θάρη τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν τέκνων τῆς καὶ τί ἀξίαν ἔχει διὰ τὸ μέλλον τοῦ ἔθνους ἢ ἐπέκτασις τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἐπὶ 9 ἔτη, θεσμὸς ὁ ὁποῖος, θὰ ὑψώσῃ τὴν μορφωτικὴν στάθμην ὅλων τῶν στρωμάτων τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνίας καὶ θὰ ἔχη ὡς ἀποτέλεσμα, εἰς λίαν προσεχῆς μέλλον, τὴν ἀξιοποίησιν ὅλων τῶν ἀνθρωπίνων δυνάμεων διὰ τὴν οικονομικὴν καὶ πνευματικὴν προκοπὴν τῆς πατρίδος μας.

Τὰ μέτρα ταῦτα νομοθετοῦνται σήμερον. Ἡ Κυβέρνησις ὅμως, τὰ ἔθεσεν ἤδη εἰς ἐφαρμογὴν διὰ τῆς ὀλοσχεροῦς καταργήσεως τελῶν, ὑποχρεωτικῶν εἰσφορῶν καὶ ἐξετάστων εἰς ὅλας τὰς βαθμίδας τῆς Ἐκπαιδεύσεως ἀπὸ τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους καὶ διὰ τῆς καταργήσεως τῶν εισιτηρίων ἐξετάσεων εἰς τὸ Γυμνάσιον ἀπὸ τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους. Παρὰλλήλως εἰσήγαγεν ἐφέτος τὰς ἐξετάσεις τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου, αἱ ὁποῖαι διενεργήθησαν εἰς ὀλόκληρον τὴν χώραν μὲ ἄψογον καὶ παραδειγματικὴν τάξιν καὶ ἐτοιμάζεται νὰ ἐγκαινιάσῃ, ὑπὸ νέαν καὶ παιδαγωγικῶς ὀρθὴν μορφήν τὸ Μαθητικὸν Συστήσιον, ὡς θεσμὸν ὁ ὁποῖος ὄχι μόνον τὴν ὑγείαν, ἀλλὰ καὶ τὴν δημοκρατικὴν παιδείαν τοῦ λαοῦ θὰ προαγάγῃ.

Μὲ τόσον αἰσίτους οἰωνοὺς ἀρχίζει τὸ νέον σχολικὸν ἔτος. Γνωρίζω, καὶ σεῖς οἱ μοχθοῦντες εἰς τὸν σχολικὸν στίβον γνωρίζετε περισσότερον παντὸς ἄλλου, ὅτι ἐφέτος ἔχομεν νὰ ἀντιμετωπίσωμεν μεγάλας δυσχερείας. Ὅλοι ὅμως γνωρίζομεν ἐπίσης ὅτι αἱ δυσχερείαι, ὅσονδήποτε μεγάλαί καὶ ἂν εἶναι, ὑπερνικῶνται ὅταν ὑπάρχῃ πίστις εἰς τὸ ἔργον, ἐνθουσιασμός καὶ θέλησις διὰ τὴν ἐπιτυχίαν. Οἱ ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοί, στυλοβάται τοῦ Ἑθνικοῦ Πολιτισμοῦ, διεκρίθησαν ἀνεκκαθεν διὰ τὴν πίστιν καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν των. Τώρα καλοῦνται νὰ ἐπωμισθοῦν νέας εὐθύνας καὶ ν' ἀναλάβουν βαρύτερα ἀπὸ ἄλλοτε καθήκοντα. Εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ τὸ πράξουν μὲ τὴν γνώριμον ἔξαρσίν των καὶ μὲ τὴν ὑπερηφάνειαν ὅτι πάλιν εἰς αὐτοὺς ἔλαχεν ὁ μοναδικὸς κλῆρος νὰ ἐργασθοῦν σκληρὰ διὰ

τὴν προκοπὴν τοῦ Ἑθνους καὶ νὰ δημιουργήσουν ὄχι ἐπιγόνους, ἀλλὰ προγόνους τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Τὸ σχολικὸν ἔτος 1964—65, πρῶτον ἔτος ἐφαρμογῆς τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Μεταρρυθμίσεως, εἶμαι βέβαιος ὅτι θ' ἀποτελέσει ἀπαρχὴν μιᾶς νέας περιόδου μεγάλης πνευματικῆς ἀκμῆς καὶ θὰ ἐγκαινιάσῃ ἕνα ἀπὸ τὰ πλέον ἐνδοξα κεφάλαια τῆς Νεοελληνικῆς Ἱστορίας.

Τῆν σελίδα αὐτὴν ἔχετε ἀπὸ σήμερον τὸ μέγα προνόμιον νὰ τὴν γράψετε σεῖς. Θέλω νὰ πιστεύω ὅτι ὅλοι θὰ φανῆτε ἄξιοι τῆς τιμῆς ποὺ σᾶς προσφέρει ἡ Μοίρα τοῦ Γένους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Ὀκτωβρίου 1964

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΛΟΥΚΗΣ ΑΚΡΙΤΑΣ

Ἄκριβὲς ἀντίγραφον
Ὁ Τμηματάρχης Προσωπικοῦ
Γ. ΤΟΥΝΤΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Διεύθυνσις Προσωπικού

Τμήμα »

Ἀριθ. πρωτ. 122803.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ὀκτωβρίου 1964

Π ρ ὶ ς

Τὰς Ἐκπαιδευτικὰς Ἀρχὰς τοῦ Κράτους

Κοινοποιούμεν κατωτέρω δηλώσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Λουκῆ Ἀκριτά ἐπὶ τοῦ ψηφισθέντος Ἐκπαιδευτικοῦ Νομοσχεδίου ἵνα λάβητε γνῶσιν.

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

Ε. Π. ΠΑΠΑΝΟΥΤΣΟΣ

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον

Ὁ Διευθυντὴς

Γ. ΚΕΛΕΜΕΝΗΣ

«Μὲ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Νομοσχεδίου ὑπὸ τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς εἰς μίαν μακράν, ἀλλὰ γόνιμον συζήτησιν, κατὰ τὴν ὁποίαν διεπιστώθη εἰς τὸ σύνολον ἡ ἀμετακίνητος ἀξία τοῦ Νομοθετήματος, εἰς πᾶσαν εἰσαγομένην καινοτομίαν καὶ ὀργανωτικὴν τὴν διάρθρωσιν, ἐγκαινιάζεται εἰς τὸν τόπον μας ἡ πλέον σημαντικὴ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις. Καὶ εἶναι βέβαιον ὅτι αὕτη θὰ ὀδηγήσῃ εἰς μίαν καθολικὴν ἀνάπλασιν τῆς νεοελληνικῆς κοινωνίας: Θὰ διαπλάσῃ ἓνα σύγχρονον Ἑλληνα, υπερέφικτον διὰ τὰς πολιτιστικὰς ἀξίας, τὰς ὁποίας ἀντιπροσωπεύει μέσα εἰς τὴν κοινότητα τῶν Ἑθνῶν, ἀλλὰ καὶ ὀπλισμένον μὲ τὰς γνώσεις ἐκείνας πού θὰ τοῦ ἐπιτρέψουν ν' ἀνταγωνισθῇ, ἐπὶ ἴσοις ὅροις, εἰς τὸν εὐρύτατον ἀνταγωνιστικὸν χῶρον, ὅπου εἶναι ἤδη ἐντεταγμένος.

Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Μεταρρύθμισις, ἔργον μέγιστον καὶ πολύμοχθον, ἀλλὰ καὶ μεγαλειῶδες ὅσον καμμία ἄλλη κοινωνικὴ μεταρρύθμισις, πού ἀπετολμήθη εἰς τὸν τόπον αὐτόν, προώρισται ν' ἀξιοποιήσῃ εἰς σύντομον χρονικὸν διάστημα τὸ σύνολον τοῦ πνευματικοῦ καὶ πολιτιστικοῦ μας δυναμικοῦ καὶ νὰ θέσῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Κόσμου τὸ Ἑλληνικὸν Δαιμόνιον.

Ἡ πνευματικὴ αὕτη ἐποποιεῖ ἀρχίζει ἀπὸ σήμερον. Καὶ εἰς αὐτὴν στρατεύονται ὅλα τὰ ἑκατομμύρια τῶν Ἑλλήνων, ὅπου γῆς εὐρίσκονται, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὰ πνευματικὰ κύτταρα τοῦ Ἑθνους, τοὺς λαμπροὺς ἐκπαιδευτικοὺς μας, καὶ μὲ τὴν βεβαίαν πρόβλεψιν ὅτι ἡ μεγάλη αὕτη εἰρηνικὴ ἐπανάστασις, τῆς ὁποίας Προφήτης καὶ Ἀπόστολος εἶναι ὁ Γεώργιος Παπανδρέου, θ' ἀχθῇ μὲ σύστημα, μὲ ὀργάνωσιν, μὲ πείσμα, μὲ ἀποφασιστικότητα πρὸς τοὺς τελικοὺς τῆς σκοπούς: Τὴν ἀνασύνθεσιν τῆς μοναδικῆς προσωπικότητος τῆς Ἑλλάδος, ὡς εὐρύτερου ὀργανοῦ ἐλευθερίας, εἰρήνης καὶ πολιτισμοῦ εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον».

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπὶ τοῦ σχεδίου Ν. Δ. «περὶ ὀργανώσεως καὶ διοικήσεως τῆς Γενικῆς (Στοιχειώδους καὶ Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως».

*Πρὸς τὴν Εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν
τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Συντάγματος*

Πιστὴ εἰς τὴν ὑπόσχεσίν της, τὴν δοθεῖσαν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν διὰ τῶν προγραμματικῶν δηλώσεών της, νὰ λάβῃ ταχέως σύντονα μέτρα διὰ τὴν ἀνόρθωσιν τῆς Ἑθνικῆς Παιδείας, τὴν ὁποίαν θεωρεῖ προϋπόθεσιν καὶ ἐγγύησιν διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας καὶ τὴν πνευματικὴν προκοπὴν τοῦ Ἑθνους, ἡ Κυβέρνησις προτίθεται νὰ φέρῃ πρὸς ψήφισιν εἰς τὴν Βουλὴν τρία βασικῆς σημασίας ἐκπαιδευτικὰ νομοσχέδια. Τὸ πρῶτον διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως πρώτου καὶ δευτέρου βαθμοῦ (Στοιχειώδους καὶ Μέσης), τὸ δεύτερον διὰ τὴν διαρρύθμισιν τῆς Τεχνικῆς καὶ Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ τὸ τρίτον διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως. Ἐκ τούτων τὸ πρῶτον κατατίθεται σήμερον· τὰ ἄλλα δύο θὰ ἀκολουθήσουν.

Κεντρικαὶ ἰδέαι τοῦ παρόντος σχεδίου Ν.Δ., τὸ ὁποῖον, ὡς ἐλέγχθη, ἀφορᾷ εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως πρώτου καὶ δευτέρου βαθμοῦ, εἶναι αἱ ἑξῆς:

1. Ἡ Γενικὴ Ἐκπαίδευσις ἐκτεινομένη εἰς 12 σχολικὰς περιόδους (τάξεις), ἀπὸ τοῦ 6ου μέχρι τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας, κλιμακώνεται εἰς τρεῖς ἐπαλλήλους τύπους σχολείων, τὸ Δημοτικὸν (ἕξ τάξεις), τὸ Γυμνάσιον (τρεῖς τάξεις) καὶ τὸ Λύκειον (τρεῖς τάξεις).

2. Καθιερώνεται ἡ δωρεὰν ἐκπαίδευσις εἰς τὰ Δημόσια Σχολεῖα ὅλων τῶν βαθμίδων καὶ δι' ὅλους τοὺς Ἑλληνόπαιδας ὑποχρεωτικὴ ἐκπαίδευσις ἐννέα ἐτῶν (ἀπὸ τοῦ 6ου μέχρι τοῦ 15ου ἔτους τῆς ἡλικίας) περιλαμβάνουσα τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον καὶ τὸ Γυμνάσιον (τὸ γενικὸν ἢ τὸ τεχνικόν).

3. Εἰσάγονται μεταρρυθμίσεις εἰς τὸ πρόγραμμα μαθημάτων τῶν σχολείων τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως, μὲ σκοπὸν τὴν ἀνακαινίσιν του.

4. Καταργοῦνται αἱ εἰσιτήριοι ἐξετάσεις εἰς τὰς Σχολὰς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως καὶ καθιερώνεται τὸ Ἀκαδημαϊκὸν Ἀπολυτήριον ὡς τίτλος ἐγγραφῆς εἰς αὐτάς.

5. Λαμβάνονται μέτρα διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν διδακτικῶν στελεχῶν τῆς Πρωτοβαθμίου καὶ Δευτεροβαθμίου Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως, καθὼς καὶ διὰ τὴν ἐπιλογὴν τοῦ Ἐποπτικοῦ Προσωπικοῦ τῶν σχολείων.

6. Ἀναμορφώνεται τὸ σύστημα τῆς ἀνωτέρας ἐποπτείας καὶ διοικήσεως τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἰδρύεται Ἀνώτατον Ὄργανον μελέτης τῶν ἐκπαιδευτικῶν ζητημάτων τῆς χώρας.

Ἐφεξῆς ἀναλύομεν ἐκάστην τῶν ἰδεῶν τούτων μὲ τὴν σειράν.

I. Διάρθρωσις τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

(Ἄρθρα 1, 2, 7, 8, 9, 10, 11, 12).

Τὸ πρόβλημα τῆς ἐκτάσεως καὶ τῆς διάρθρωσεως τῆς ἐγκυκλίου παιδείας δὲν εἶναι ἀπλοῦν οὔτε ἐπιδέχεται ἐνιαίαν καὶ ὁμοίομορφον λύσιν εἰς ὅλας τὰς φάσεις τῆς ἱστορίας ἐνὸς Λαοῦ. Διότι πολλὰ καὶ ποικίλα εἶναι τὰ δεδομένα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὀφείλει νὰ στηριχθῇ μία Κυβέρνησις διὰ νὰ χαράξῃ τὴν ἐκπαιδευτικὴν πολιτικὴν τῆς. Πᾶν ἐκπαιδευτικὸν σύστημα ἀντικατοπτρίζει: ὀρισμένην κοινωνικὴν σύνθεσιν, ὀρισμένας οἰκονομικὰς ἀνάγκας καὶ ἐλῆψεις καὶ ἐκφράζει τὸν ἐθνικὸν χαρακτήρα καὶ τὴν πνευματικὴν παράδοσιν τοῦ Λαοῦ, ὁ ὁποῖος τὸ ἔχει καθιερώσει. Ἐκάστη χώρα ἔχει τὴν ἐκπαίδευσιν ἢ ὅποια τῆς χρειάζεται καὶ ἢ ὅποια τῆς ἀρμόζει. Τοῦτο σημαίνει ὅχι ὅτι δὲν γίνονται λάθη εἰς τὴν ἐκπαιδευτικὴν πολιτικὴν, ἀλλ' ὅτι τὰ λάθη αὐτὰ ὀφείλονται εἰς ἑλληπῆ μελέτην ἢ κακὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀναγκῶν, καθὼς καὶ τῶν προβλέψεων, τὰς ὁποίας προορίζεται νὰ ὑπηρετήσῃ τὸ σχολικὸν καθεστῶς μὲ τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὸ πρόγραμμα τῶν σπουδῶν.

Μία συνοπτικὴ ἱστορία τῆς Ἐθνικῆς μας Ἐκπαιδεύσεως κατὰ τὰ ἔτη τὰ διαρρέυσαντα ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου μέχρι σήμερον θὰ εἶναι διαφωτιστικὴ.

Τὸ ἐκπαιδευτικὸν μας σύστημα ὀργανώθη μὲ πρότυπα ἑθνικὰ διὰ δύο Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, τῆς 6ης Φεβρουαρίου 1834 καὶ τῆς 31 Δεκεμβρίου 1836. Δι' αὐτῶν ἡ Γενικὴ Ἐκπαίδευσις ἐξετείνεται εἰς 11 ἔτη (ἀπὸ τοῦ 7ου ἕως τοῦ 17ου ἔτους τῆς ἡλικίας) καὶ περιελάμβανε τρία εἶδη σχολείων: τὸ τετρατάξιον Δημοτικόν, τὸ τριτάξιον Ἑλληνικὸν (ἀπομίμησιν τῆς βαυαρικῆς LATEINSCHULE) καὶ τὸ τετρατάξιον Γυμνάσιον. Ὑποχρεωτικὴ ἦτο ἡ ἐκπαίδευσις τῆς πρώτης βαθμίδος, ἦτοι ἡ παρεχομένη εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον. Ἡ μεγάλη μάζα τοῦ λαοῦ θὰ ἐλάμβανε τὰς βασικὰς γνώσεις εἰς τὸ ἰσχυρὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον τῶν τεσσάρων τάξεων. Ὅσοι ἐχρειάζοντο ἢ ἐπεθύμουν πληρεστέραν ἐγκύκλιον μόρφωσιν ἔπρεπε νὰ φοιτήσουν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Σχολεῖον, ὅπου ἐδίδοντο καὶ στοιχεῖα κλασσικῆς παιδείας. Τὸ Γυμνάσιον ἦτο διὰ τοὺς ἐλαχίστους, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐσταδιοδρόμου εἰς τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ τὸν στρατὸν ἢ φοιτῶντες εἰς τὸ Πανεπιστήμιον θὰ ἐγίνοντο ἐπιστήμονες. Ἐπὶ ἔτη μακρὰ ἰσχυσεν εἰς τὴν χώραν μας τὸ ἐκπαιδευτικὸν τοῦτο καθεστῶς, διότι ἀνταπεκρίνετο εἰς τὴν ἄπλαστον ἀκόμη ἑλληνικὴν κοινωνίαν τῆς ἐποχῆς, τὴν γεωργικηνοτροφικὴν κατὰ κύριον λόγον οἰκονομίαν τῆς καὶ τὸν μικρὸν ἀστικὸν πληθυσμὸν τῆς.

Ἡ προσάρτησις ἑλληνικῶν ἐδαφῶν κατὰ τὰ ἔτη 1912 καὶ 1913, ὁ πρῶτος παγκόσμιος πόλεμος καὶ ἡ μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν εἰσροὴ ἑκατοντάδων χιλιάδων προσφύ-

γων ἐπέφεραν βαθείας μεταβολὰς εἰς τὴν κοινωνικὴν σύνθεσιν καὶ τὴν οικονομικὴν μορφήν τῆς χώρας, καὶ —ὡς ἦτο ἐπόμενον— κατέστησαν αἰσθητὴν τὴν ἀνάγκην τῆς μεταβολῆς τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος, μὲ σκοπὸν τὴν προσαρμογὴν του εἰς τοὺς νέους ὄρους ζωῆς. Βεβαίως ὁ οικονομικὸς χαρακτήρ τῆς χώρας παρέμεινεν ἀκόμη γεωργικοκτηνοτροφικός, ἢ ἀστικοποίησις ὅμως τοῦ πληθυσμοῦ εἶχε σημειώσῃ: πρόοδον καὶ ἡ δευτερογενῆς καὶ τριτογενῆς παραγωγὴ ἤρχιζον νὰ ἀπασχολοῦν διαρκῶς μεγαλύτερον ἀριθμὸν ἐργαζομένων. Οὕτω λ. χ. κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1920 ὁ συνολικὸς πληθυσμὸς τοῦ Κράτους ἦτο 5.021.790 καὶ ἡλικίας 10 ἐτῶν καὶ ἄνω: 3.918.010. Ἐξ αὐτῶν οἱ ἐργαζόμενοι εἰς διάφορα ἐπαγγέλματα πλὴν τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὸν στρατὸν ἦσαν 1.594.592 καὶ κατενέμοντο ὡς ἐξῆς:

Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, ἀλιεία	926.314
Βιομηχανία καὶ βιοτεχνία	380.391
Ἐμπόριον	150.884
Δημοσία καὶ ἰδιωτικὴ διοίκησις, ἐλευθέρια ἐπαγγέλματα καὶ τέχναι	137.003

Σύνολον	1.594.592
---------	-----------

Ἡτοι εἰς ἑκατοστά:

Γεωργία κλπ.	58,09
Βιομηχανία καὶ βιοτεχνία	23,86
Ἐμπόριον	9,46
Ἐλευθέρια ἐπαγγέλματα κλπ.	8,59

Σύνολον

100.—

(Τὸ ἔτος ἐκεῖνο τὸ ποσοστὸν τῶν ἐγγηραμμάτων ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ πληθυσμοῦ ἦτο μόνον 47 ο).)

Ἡ κίνησις πρὸς μεταβολὴν τοῦ κρατοῦντος ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος ἤρχισε ζωηρὰ εὐθὺς μετὰ τοὺς βαλκανικοὺς πολέμους, λόγῳ ὅμως τῶν στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν περιπετειῶν τῆς Χώρας, μόλις μετὰ 15 ἔτη ἀπέληξεν εἰς θετικὸν ἀποτέλεσμα. Εἶναι ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Μεταρρύθμισις ἢ νομοθετηθεῖσα τὸ 1929. Μὲ αὐτὴν ἢ διὰ τοῦ Συντάγματος τοῦ 1927 θεσπισθεῖσα ὑποχρεωτικὴ ἐκπαίδευσις ἐξ ἐτῶν δι' ὅλους τοὺς Ἑλληνόπαιδας παρείχετο εἰς τὸ ἐξατάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον, ἢ δὲ Μέση Ἐκπαίδευσις (μὲ γενικὸν ἢ ἐπαγγελματικὸν χαρακτήρα) ἐθεμελιούτο ὄχι, ὡς πρότερον, ἐπὶ τῶν τεσσάρων τάξεων τοῦ βασικοῦ σχολείου, ἀλλὰ ἐπὶ τοῦ πλήρους ἐξαταξίου Δημοτικοῦ καὶ ἤρχιζεν εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν 13 ἐτῶν, ὅτε πλέον τὸ παιδὶ εἶχε κάποιαν συνείδησιν τῶν ἱκανοτήτων του καὶ ἦτο εἰς θέσιν νὰ προσπελάσῃ τὰ ἀγαθὰ τῆς κλασσικῆς παιδείας. Τὸ Γυμνάσιον μὲ τὴν νομοθεσίαν τοῦ 1929 κατέλαβεν ὀλόκληρον τὸν χώρον τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως δευτέρου βαθμοῦ (Μέσης)

καὶ ἠπλώθη εἰς ἕξ σχολικὰς περιόδους (τάξεις), οὕτω δὲ ἠῤῥήθη τὸ σύνολον τῶν ἐτῶν τῆς ἐγκυκλίου παιδείας (ἀπὸ 11, ὡς ἦτο ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου) εἰς 12.

Ἡ διάρθρωσις τῆς Ἐκπαιδεύσεως εἰς δύο ἰσοχρόνους κύκλους σπουδῶν (Στοιχειώδης 6, Μέση 6) ἀπετέλεσεν ὁμολογούμενως βῆμα προόδου.

Ἐν πρώτοις, διὰ τῆς προσθήκης δύο ἐτῶν εἰς τὸ λαϊκὸν σχολεῖον, τὸ Δημοτικόν, ὅπου ἡ φοίτησις ἦτο ὑποχρεωτική, ὑψώθη ἡ στάθμη τῆς βασικῆς παιδείας, δεδομένου δὲ ὅτι ὁ μέγας ἀριθμὸς τῶν Ἑλληνοπαίδων ἔμνευε τότε (ὡς καὶ τώρα) μὲ τὴν Στοιχειώδη Ἐκπαιδεύσιν ὡς μόνον διὰ τὴν ζωὴν ἐφόδιον, ἢ ἐκ τῆς μεταρρυθμίσεως ὠφέλεια διὰ τὰς μεγάλας λαϊκὰς μάζας ὑπῆρξεν ἀξιόλογος. Παράλληλως προήγετο καὶ ἡ Μέση Ἐκπαιδεύσις, διὰ τὰ ἀνταποκριθῆ εἰς τὰς ἠῤῥημένους μορφωτικὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐποχῆς, αἱ γυμνασιακαὶ σπουδαὶ ἤρχιζον εἰς πρόσφορον ἡλικίαν καὶ ἐξετείνοντο ἀνετώτερον εἰς ἕξ πλήρη ἔτη μαθητείας. Γενικῶς τὰ 12 ἔτη ἐγκυκλίου παιδείας ἀντὶ τῶν ἀρχικῶν 11 ἦσαν ἀναμφισβητήτως μίᾳ σημαντικῇ κατάκτησις. Ἡ νέα ἐλληνικὴ κοινωνία, παρακολουθοῦσα τὸ γενικὸν εἰς τὸν κόσμον ρεῦμα, ἀπεφάσισε πλέον τὸ 1929 τὰ δώση καλύτεραν ἐκπαιδεύσιν εἰς τὰ παιδιὰ τῆς.

Τὸ νέον ὅμως σύστημα εἶχε καὶ τὰ σοβαρὰ μειονεκτήματά του, τὰ ὅποια δὲν ἤργησαν νὰ φανοῦν. Τότε τὸ πρῶτον ἐδημιουργήθη ὁ τύπος τοῦ μονολιθικοῦ καὶ δυσκάλπτου ἑξατάξιου Γυμνασίου, ὁ ὁποῖος, ὡς μόνη λεωφόρος ἄγουσα ἀπὸ τοῦ Δημοτικοῦ εἰς τὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς, προσελκύει κατ' ἔτος χιλιάδας ἐφήβων ἀπὸ ὅλας τὰς κοινωνικὰς τάξεις, χωρὶς καὶ νὰ τοὺς ἀποδίδῃ εἰς τὴν κοινωνίαν μὲ ἀπρητισμένην μόρφωσιν, καὶ πρὸ πάντων μὲ οὐσιαστικὰ διὰ μίαν παραγωγικὴν ἐργασίαν προσόντα. Διότι οἱ πλείστοι ἐξ αὐτῶν ἐγκαταλείπουν τὸ Γυμνάσιον ἡμιμαθεῖς μετὰ 2 ἢ 3 τὸ πολὺ ἔτη σπουδῶν, καὶ ὅσοι φθάνουν ἕως τὸ ἀπολυτήριον, ἐὰν δὲν κατορθώσουν νὰ γίνουν δεκτοὶ εἰς τὰς Σχολὰς τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως (καὶ αὐτοὶ εἶναι οἱ περισσότεροι), ματαίως ἀναζητοῦν βιοποριστικὴν ἐργασίαν καὶ μαραίνονται προῶρως ἀπὸ τὴν ταπεινώσιν ἢ τὴν ἀπογοήτευσιν.

Σχολεῖον, τὸ ὁποῖον καλύπτει καὶ τὰ ἕξ ἔτη τῆς ἥθης μὲ μακρόσυρτον πρόγραμμα μαθημάτων δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς πολλαπλὰς ἀνάγκας μιᾶς κοινωνίας εὐρισκομένης ἐν κινήσει καὶ εἰς ἀναζήτησιν νέων μορφῶν ἀπασχολήσεως, ὡς ἦτο ἡ ἐλληνικὴ κοινωνία κατὰ τὸ πρῶτον ἡμῶν τοῦ αἰῶνος μας. Βεβαίως ἡ ἐκπαιδευτικὴ νομοθεσία τοῦ 1929 προέβλεπε κάποιον διαφορισμὸν εἰς τὰς γυμνασιακὰς σπουδὰς (ἐνιαῖον πρόγραμμα εἰς τὰς δύο πρώτας τάξεις καὶ διαίρεσιν τῶν ἐπομένων εἰς παράλληλα τμήματα εἰδικεύσεως: φιλολογικόν, φυσιογνωστικόν, ἐμπορικόν κλπ.). Ἄλλ' ἔτε διότι

αί περιστάσεις δὲν κατέστησαν δυνατὴν τὴν ὀλοκλήρωσιν τῆς μεταρρυθμίσεως, εἴτε διότι ἡ ἔννοια τοῦ συμπαγοῦς Γυμνασίου ἐξαετοῦς φοιτήσεως δὲν ἐπέτρεπε οὐσιαστικὰς διαφοροποιήσεις τοῦ προγράμματος τῶν σπουδῶν, ὁ καθιερωθεὶς διὰ τῆς μεταρρυθμίσεως ἐκείνης γυμνασιακὸς τύπος δὲν εὔρε τὴν παδαγωγικῶς ὀρθὴν καὶ κοινωνικῶς εὐστοχον διαμόρφωσίν του.

Τὸ 1937, ὀλίγα ἔτη μετὰ τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ 1929, ὁ τύπος τῶν σπουδῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως μεταβάλλεται ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ δικτατορικῆς καθεστώτος τῆς ἐποχῆς, εὐνοήσαντος, τόσον εἰς τὴν πολιτικὴν ὅσον καὶ εἰς τὴν οικονομίαν, τάσεις ὀλιγαρχικὰς. Ἰδρύεται τὸ ὀκτατάξιον Γυμνάσιον, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ περιορισθῆ εἰς τέσσαρας σχολικὰς περιόδους ἢ Στοιχειώδης Ἐκπαίδευσις. Τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον παρέμεινε ἐξάχρονον, ἀλλ' ὅσοι μαθηταὶ προωρίζοντο διὰ σπουδὰς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τὸ ἐγκατέλειπον μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς τετάρτης τάξεως καὶ εἰσῆγοντο εἰς τὸ νέον 8)τάξιον Γυμνάσιον. Οἱ λοιποὶ συνέχιζον τὰς σπουδὰς των εἰς τὰς δύο τελευταίας τάξεις τοῦ Δημοτικῆς. Ὀλίγον ἀργότερον, ἤτοι τὸ 1939, τὸ ὑπερτροφικὸν ἐκεῖνο Γυμνάσιον διεχωρίσθη εἰς δύο διαδοχικοὺς κύκλους: ὁ πρῶτος περιελάμβανε τὰς ἐξ κατωτέρας τάξεις καὶ εἶχε πρόγραμμα ἐνιαῖον, ὁ δευτέρος τὰς δύο ἀνωτέρας καὶ διηρῆτο εἰς τμήμα «θεωρητικὸν» (Γραμμάτων) καὶ τμήμα «πρακτικὸν» (Θετικῶν Ἐπιστημῶν). Ἐθεσπίζετο δηλαδὴ τὰ σχῆμα 4+6+2 (μὲ προέκτασιν τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως κατὰ 2 ἔτη δι' ὅσους δὲν ἐπεθύμουν νὰ φοιτήσουν εἰς τὸ Γυμνάσιον).

Τὸ σύστημα τοῦτο εἶχεν εἰς μείζονα βαθμὸν τὰ μειονεκτικὰ τοῦ προηγουμένου. Αἱ σπουδαὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἐπεμηχύνοντο ἔτι περισσύτερον, ἐκινδύνευε δὲ μὲ τὴν νέαν ὀργάνωσιν ἀφ' ἐνὸς μὲν νὰ ἀποσυντεθῆ τὸ δημοτικὸν σχολεῖον, τοῦ ὁποίου αἱ δύο τελευταῖαι τάξεις ἤρχισαν νὰ φθίνουν, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ γίνῃ πλασματικὴ ἢ ἐξαετῆς ὑποχρεωτικὴ φοίτησις, ἀφοῦ οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἐλέγξῃ ἐὰν οἱ ἀποφοιτῶντες ἐκ τῆς Δ' τάξεως τοῦ δημοτικῆς σχολεῖου μαθηταὶ ἐνεγράφοντο εἰς τὸ Γυμνάσιον ἢ ἐγκατέλειπον ὀριστικῶς τὰ σχολικὰ θρανία. Ἐπὶ πλέον ἡ παράλληλος λειτουργία 4 ἀντιστοίχων τάξεων (Ε' καὶ ΣΤ' τοῦ δημοτικῆς, Α' καὶ Β' τοῦ Ὀκτατάξιου Γυμνασίου), ἐδημιούργει σημαντικὴν οικονομικὴν ἐπιβάρυνσιν τοῦ Κρατικῆς Προϋπολογισμοῦ χωρὶς ἄλλην δικαιολογίαν παρεκτὸς τῆς ἀξιώσεως νὰ δοθῆ εἰς μίαν μικρὰν μερίδα τῆς νεολαίας μακρὰ καὶ συστηματικὴ «κλασσικὴ» ἐκπαίδευσις, διὰ νὰ σχηματισθῆ ἐξ αὐτῆς ἀργότερον μίαν ἀριστοκρατικὴν τάξιν «ἡγετῶν».

Ἡ καινοτομία αὕτη καταργεῖται τὸ 1943 καὶ ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ Ἐξατάξιον Γυμνάσιον, ἐξακολουθοῦν ὅμως αἱ τάξεις του νὰ ὀνομάζωνται Γ', Δ', Ε', ΣΤ', Ζ' καὶ Η' εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ὀκτατάξιου τύπου του. Ἔως ὅτου τὸ 1951 διὰ τοῦ Ν.Δ. 1823 καθιερώνεται ἡ διάρθρωσις τῆς Γενικῆς Ἐκ-

παιδεύσεως εἰς δύο βαθμίδας, τὴν βετῆ Στοιχειώδη καὶ τὴν βετῆ Μέσην, καὶ ἡ διαίρεσις τῆς Μέσης εἰς δύο ἰσοχρόνους κύκλους σπουδῶν, τὸ Γυμνάσιον καὶ τὸ Λύκειον, κατὰ τὸ σχῆμα 6+3+3. Ἡ ἐπακολουθήσασα ὁμῶς μεταπολίτευσις δὲν ἐπέτρεψε τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νέου συστήματος διὰ τῆς ἐκπονήσεως ἀντιστοίχου Ἀναλυτικοῦ καὶ Ὁρολογίου προγράμματος μαθημάτων καὶ ἡ ἐκκρεμότης συνεχίσθη μολοντί τόσοσιν ἡ συσταθεῖσα τὸ 1957 Ἐπιτροπὴ Παιδείας μὲ μεγάλην πλειοψημίαν ἐτάχθη ὑπὲρ τοῦ σχήματος τούτου, ὅσον καὶ οἱ ἐκπαιδευτικοὶ νόμοι τοῦ 1959 τὸ ἐδέχθησαν μὲ πολλὴν ὁμῶς διστακτικότητά καὶ ἀτολίαν, διότι δὲν προχώρησαν ἕως τὸν σαφῆ διαχωρισμὸν τῶν δύο γυμνασιακῶν κύκλων προσγράφοντες εἰς ἕκαστον τούτων εἰδικὰς μορφωτικὰς ἐπιδιώξεις καὶ καθωρισμένον πρόγραμμα σπουδῶν.

Τοῦτο γίνεται μὲ τὸ παρὸν σχέδιον Νομοῦ Διατάγματος.

Δι' αὐτοῦ καθορίζεται ὅτι ἡ Στοιχειώδης Ἐκπαίδευσις, ἡ προοριζομένη νὰ δίδῃ εἰς τοὺς Ἑλληνόπαιδας τὴν βασικὴν μόρφωσιν κατὰ τρόπον προσαρμοζόμενον εἰς τὸν ψυχικὸν κόσμον τῆς παιδικῆς ἡλικίας, θὰ παρέχεται εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον ἐπὶ ἕξ ἔτη (ἀπὸ τοῦ βου ἕως τοῦ 12ου).

Ἡ Μέση Ἐκπαίδευσις θὰ καλύψῃ τὸν χρόνον τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας (13ον ἕως 18ον ἔτος) καὶ θὰ περιλαμβάνῃ δύο διαδοχικῶς τύπους σχολείων, τὸ Γυμνάσιον καὶ τὸ Λύκειον. Καὶ εἰς τοὺς δύο ἡ φοίτησις θὰ εἶναι τριετής. Ἐπειδὴ ὁμῶς ἕκαστος τύπος ἔχει ἴδιον κοινωνικὸν προορισμὸν καὶ ἴδιον ἐκπαιδευτικὸν πρόγραμμα, θὰ ἀποτελῇ αὐτοτελῆ σχολικὴν μονάδα, ἔχουσαν ἰδικὴν τῆς διεύθυνσιν, ἰδικὸν τῆς διδακτικὸν προσωπικὸν καὶ ἰδικὸν τῆς ἀρχεῖον (ἄρθρον 1).

Ἡ μύησις τῶν μαθητῶν εἰς τὰ δόγματα τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Πίστεως, τὴν Ἱστορίαν καὶ τὴν παράδοσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους καὶ τὰς κατακτήσεις τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ θὰ ἀρχίζῃ ἀπὸ τὸ δημοτικὸν σχολεῖον (ἄρθρον 7).

Τὸ Γυμνάσιον θὰ ἔχῃ προορισμὸν νὰ προσφέρῃ ἐπιμελημένην φρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν ἀγωγὴν κατὰ τὸ στάδιον τῆς πρώτης ἡθῆς. Θὰ δώσῃ εἰς τοὺς ἐφήβους εὐκαιρίας νὰ ἐκδηλώσωσιν τὰ ἐνδιαφέροντα καὶ νὰ ἀναπτύξωσιν τὰς ἰκανότητάς των, διὰ νὰ ἐπιτύχουν ὀρθὸν προσανατολισμὸν εἰς τὴν ζωὴν. Θὰ προπαιδεύσῃ αὐτοὺς θεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς, εἴτε διὰ νὰ συνεχίσωσιν κατόπιν τὰς σπουδὰς των εἰς ἀνώτερα σχολεῖα (γενικῆς ἢ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσως), εἴτε διὰ νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς ἐπαγγέλματα, τὰ ὅποια μὲ τὴν σημερινὴν ἐξέλιξιν τῆς Οἰκονομίας καὶ τῆς Τεχνικῆς ἀπαιτοῦν ἐγκυκλίους γνώσεις ὑψηλοτέρου ἐπιπέδου ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς παρεχομένας εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον (ἄρθρον 8).

Τὸ Λύκειον ἔχει σκοπὸν νὰ προωθήσῃ ἔτι περισσότερον καὶ νὰ ὁλοκληρώσῃ τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν τῶν νέων, οἱ ὅποιοι προορίζονται δι' ἐλευθέρια ἐπαγγέλματα, ἰδιωτικὰς ἢ δημο-

σις ὑπηρεσίας καὶ ἀνωτέρας ἐπιστημονικὰς ἢ τεχνικὰς σπουδὰς. Ἔργον τοῦ λοιποῦ θὰ εἶναι νὰ διεγείρῃ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν μαθητῶν πρὸς τὴν μελέτην καὶ τὴν ἔρευναν. Νὰ ἀναπτύξῃ τὰς διανοητικὰς δυνάμεις τῶν. Νὰ πλουτίσῃ τὸν συναισθηματικὸν τῶν κόσμον. Νὰ εὐρύνη τὸν πνευματικὸν τῶν ὀρίζοντα καὶ νὰ καλλιεργήσῃ τὸ ἦθος τῶν (ἄρθρον 10).

Εἶναι ὁμόφωνος ἡ γνώμη, τὴν ὁποίαν καὶ τὸ παρὸν σχέδιον Ν.Δ. ἐκφράζει εἰς τὰς διατάξεις τοῦ τὰς ἀναφερομένας εἰς τὰ διδακτέα μαθήματα τῶν σχολείων τῆς Μέσης κυρίως Ἐκπαιδεύσεως, ὅτι ἡ Ἑθνικὴ μας Παιδεία ὀφείλει νὰ ἔχῃ κατὰ βάσιν οὐμανιστικὸν χαρακτῆρα. Αὐτὸν ἐπιβάλλει καὶ ἡ μακρὰ παράδοσις τοῦ ἔθνους καὶ ἡ ἔννοια τῆς ὑψηλόφρονος ἀγωγῆς. Ὁ «ἀνθρωπισμός», ὅμως, τοῦ ὁποῖου ἡ ἰδέα θὰ ἐμπνέῃ τὴν Ἑθνικὴν μας Ἐκπαίδευσιν εἰς ὅλας τὰς βαθμίδας τῆς, πρέπει νὰ εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος δὲν προσηλώνεται εἰς τὴν παθητικὴν λατρείαν νεκρῶν τύπων τοῦ παρελθόντος, οὔτε ἰντιτίθεται πρὸς τὰς Θετικὰς Ἐπιστήμας καὶ τὴν Τεχνικὴν (κατάκτησιν καὶ ὑπερηφάνειαν τοῦ αἰῶνος μας), ἀλλὰ πιστὸς εἰς τὸ βαθύτερον νόημα τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας καὶ τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως ἐγκολπώνεται τὰ μεγάλα πνευματικὰ ρεύματα τῆς ἐποχῆς μας καὶ στόχον τοῦ ἔχει τὴν βελτίωσιν καὶ τὸν εὐγενισμόν τῆς ἀτομικῆς καὶ τῆς συλλογικῆς ζωῆς τοῦ Ἄνθρώπου.

Εἶναι ἄραγε τὸ καθιερούμενον διὰ τοῦ παρόντος σχέδιον Ν.Δ. σύστημα διαρθρώσεως τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως τὸ ὀρθότερον, τὸ περισσότερον προσηρμοσμένον εἰς τὰς μορφωτικὰς ἀνάγκας τῆς συγχρόνου Ἑλληνικῆς κοινωνίας; Σκόπιμον εἶναι νὰ ἐξετασθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο.

Ἐν πρώτοις πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι εἰς τὰς πλείστας χώρας τοῦ κόσμου ἡ ἐγκύκλιος παιδεία εἶναι δωδεκαετής, πολλαὶ δὲν ἔχουν αὐτὴν διηρθρωμένην κατὰ τὸν αὐτὸν ἢ κατὰ παρόμοιον τρόπον πρὸς τὸν καθοριζόμενον εἰς τὸ παρὸν νομοθέτημα:

	Στοιχειώδης	Μέση	Σύνολον ἐτῶν
Ἡνωμένα Πολιτεῖαι	6	3+3	12
Βέλγιον	6	3+3	12
Ὀλλανδία	6	6	12
Ἰσραήλ	8	4	12
Ἰτάρχει καὶ ὁ τύπος	6	6	12
Γιουγκοσλαβία	8	4	12
Βουλγαρία	4+4	4	12
Γαλλία	5	4+3	12
Δυτ. Γερμανία	4	9	13
Ἀνατ. Γερμανία	8	4	12
Ἀγγλία	7	5—7	12—14
Σουηδία	3+3+3	3	12
Νορβηγία	7	2+3	12
Ἰσλανδία	6	6	12

Ἡ συμφωνία τῶν χωρῶν εἰς τὸ γενικὸν διάγραμμα δὲν εἶναι τυχαία. Ἡ παιδαγωγικὴ Ψυχολογία διδάσκει ὅτι τὸ 12ον ἔτος τῆς ἡλικίας εἶναι σταθμὸς εἰς τὴν πνευματικὴν καθὼς καὶ τὴν σωματικὴν ἐξέλιξιν τοῦ ἀνθρώπου. Ἐν νέον στάδιον ζωῆς ἀρχίζει τότε καὶ ὁ καιρὸς εἶναι πρόσφορος διὰ τὴν μετάβασιν εἰς σπουδὰς ἠϋξημένων ἀπαιτήσεων (ὡς πρὸς τὸ εὖρος τῆς μνήμης, τὸν πλοῦτον τῆς φαντασίας, τὴν ὀξύτητα τῆς κρίσεως, καθὼς καὶ ὡς πρὸς τὴν ὀριμότητα τοῦ συναισθηματικοῦ βίου). Ἐπειδὴ δὲ οἱ πλείστοι Ψυχολόγοι συμφωνοῦν ὅτι πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ θου ἔτους τῆς ἡλικίας (διὰ τὸ κλίμα καὶ τὸ ἐπίπεδον πολιτισμοῦ τῶν χωρῶν, εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ὁποίων ἀνήκει καὶ ἡ ἰδικὴ μας) τὸ παιδί δὲν εἶναι ἀκόμη σωματικῶς καὶ διανοητικῶς ἑτοιμὸν διὰ σχολικὴν μαθητείαν, ἢ διάρκειαν τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως εἶναι ἐκ τῶν πραγμάτων καθωρισμένη εἰς 6 ἔτη. Ἀλλωστε, ὅπου ἡ βασικὴ Ἐκπαίδευσις ἐκτείνεται εἰς 8 ἔτη, τὸ γενικὸν μέρος της κατ' οὐσίαν περαιώνεται εἰς τὸ ἕκτον ἔτος, τὰ ὑπόλοιπα δὲ δύο ἀφιερώνονται εἰς πρακτικὰς γνώσεις (γεωργικὰς ἢ τεχνικὰς). Ὅπου δὲ συστέλλεται εἰς 5 ἔτη (ἢ καὶ 4), ἡ διαφορὰ καλύπτεται ἐκ τῶν κάτω δι' ἐνὸς καλῶς ὀργανωμένου καὶ εἰς εὐρείαν κλίμακα λειτουργούντος συστήματος νηπιαγωγείων.

Μείωσις λοιπὸν τῶν ἐτῶν τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως δὲν δύναται νὰ συζητηθῇ. Ἡ αὔξησις αὐτῶν ἀπὸ 4 εἰς 6 μὲ τὴν νόμοθεσίαν τοῦ 1929 ὑπῆρξε ζωτικὴ ἀνάγκη καὶ πρόδοσις κοινωνικὴ, τὴν ὁποίαν δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀναστείλωμεν μὲ ὀπισθοδρομήσιν εἰς σχήματα πεπαλαιωμένα. Ἀκόμη καὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ὑποστηρίζουν ὅτι διὰ νὰ δοθῇ μεγαλυτέρα ἔκτασις εἰς τὴν Μέσσην Ἐκπαίδευσιν, δύναται οἱ μαθηταὶ οἱ προοριζόμενοι δι' αὐτὴν νὰ ἐγκαταλείπουν τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς πέμπτης τάξεως, δὲν προτείνουν τὴν μείωσιν τῶν ἐτῶν τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως, ἀλλὰ ὑποχρεώνουν νὰ φοιτήσουν εἰς τὴν ἕκτην τάξιν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τοὺς μαθητάς, οἱ ὅποιοι δὲν πρόκειται νὰ συνεχίσουν τὰς σπουδὰς των εἰς ἀνώτερα σχολεῖα.

Ἀλλὰ καὶ αὔξησις τῶν ἐτῶν τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως πέραν τῶν ἕξ δὲν ἐνδείκνυται, ἐφ' ὅσον τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον θὰ περιορίζεται εἰς τὴν Γενικὴν Ἐκπαίδευσιν. Ἡ συμπλήρωσις τῆς μορφώσεως μὲ πρακτικὰς γνώσεις ἐπαγγελματικοῦ χαρακτήρος ὀρθὸν εἶναι νὰ γίνηται εἰς εἰδικὰ σχολεῖα ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως, τὰ ὁποῖα εὐκόλως δύναται νὰ διαφοροποιοῦνται ἀναλόγως πρὸς τὸν μορφωτικὸν προορισμὸν των. Ἄς σημειωθῇ ὅτι (ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέγθη) ἡ λειτουργία παραλλήλων τάξεων εἰς διαφορετικὰς κατευθύνσεις εἶναι δαπανηρὰ καὶ πρέπει, ὅπου εἶναι δυνατόν, νὰ ἀποφεύγεται.

Συζητήσιμος εἶναι ἀντιθέτως ἡ συχνὰ διατυπούμενη γνώμη περὶ αὔξεσως τῶν ἐτῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἀπὸ

6 ἕως 7, μὲ τὸ ἐπιχείρημα ὅτι διὰ τὸ κυρίως Γυμνάσιον (τὸ Λύκειον τοῦ παρόντος Ν.Δ.) δὲν εἶναι ἀρκετὰ τὰ 3 ἔτη καὶ πρέπει νὰ παραχωρηθῇ εἰς αὐτὸ καὶ 4ον ἔτος, διὰ νὰ ἀναπτυχθῇ ἀνέτως τὸ πρόγραμμα τῶν σπουδῶν του. Ἡ προσθήκη ὁμως καὶ 13ου ἔτους εἰς τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν ἀποτελεῖ σοβαρὰν ἐπιβάρυνσιν τόσον τῆς ἰδιωτικῆς ὅσον καὶ τῆς δημοσίας Οἰκονομίας καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ εὐκόλως δεκτὴ, τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ ἡ σημερινὴ τεραστία εἰς συσσωρευσιν γνώσεων πρὸδος τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῆς Τεχνικῆς ὑποχρεώνει τὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς νὰ αὐξάνουσιν συνεχῶς τὰς ἀπαιτήσεις των εἰς διάρκειαν φοιτήσεως καὶ χρόνου προπαρασκευῆς διὰ τελικὰς ἐξετάσεις.

Ὑπάρχουν καὶ οἱ ἰσχυριζόμενοι ὅτι δύναται νὰ δοθῶν εἰς τὸ Γυμνάσιον 2 μόνον ἔτη, διὰ νὰ κρατήσῃ τὸ Λύκειον 4. Ἀλλὰ δύο ἔτη εἶναι ἀνεπαρκῆ διὰ ν' ἀπαρτίσουν πλήρη καὶ αὐτοτελῆ κύκλον σπουδῶν ὡς εἶναι ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον καλεῖται νὰ προσφέρῃ τὸ Γυμνάσιον τοῦ παρόντος σχεδίου Ν. Δ. εἰς μεγάλην μᾶζαν τοῦ λαοῦ. Ἡ κοινωνικὴ σημασία τοῦ σχολικοῦ τούτου τύπου εἶναι πολὺ μεγαλυτέρα συγκριτικῶς πρὸς τὴν σημασίαν τοῦ Λυκείου καὶ δὲν εἶναι ἐθνικῶς ἐπιτρεπτὸν χάριν τῆς ἀνωτέρας μορφώσεως ὀλίγων χιλιάδων νέων, ὅσοι θὰ εἶναι οἱ φοιτῶντες εἰς τὰ Λύκεια, νὰ συντηρῇ ἡ ἐκπαίδευσις πολὺ μεγαλυτέρου ἀριθμοῦ ἄλλων νέων, οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ ἀξιωθῶν νὰ τύχουν ἀνωτέρας τοῦ Γυμνασίου παιδείας. Θὰ εἶναι δὲ καὶ πολυτέλεια νὰ ἐπανδρωθῶν τόσον περιωρισμένης φοιτήσεως σχολεῖα μὲ τὸ ἀπαιτούμενον διὰ τὰ κύρια μαθήματα τοῦ προγράμματος διδακτικὸν προσωπικὸν πανεπιστημιακοῦ ἐπέδου, ἐὰν σκεφθῇ κανεὶς ὅτι ὁ τύπος τῶν σχολείων τούτων θὰ εἶναι ὁ πολυπληθέστερος μετὰ τὸ Δημοτικόν. Οἱ ἀντιδρῶντες εἰς τὴν καθιέρωσιν Τριτάξιου Λυκείου μένουσιν προσκεκολλημένοι εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ Τετρατάξιου Γυμνασίου τῶν πρὸ τοῦ 1929 χρόνων καὶ φοβοῦνται ὅτι τὸ νέον Λύκειον θὰ εἶναι τὸ παλαιὸν Γυμνάσιον ἀκρωτηρισμένον. Παραδέχονται ὁμως τὸ γεγονός ὅτι τὸ ἄλλοτε Τετρατάξιον Γυμνάσιον ἐθεμελιούτο ἐπὶ ἑπταετοῦς προπαιδείας (4 Δημοτικὸν + 3 Ἑλληνικὸν Σχολεῖον) καὶ προσελάμβανε τοὺς μαθητὰς του εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν 13 ἐτῶν, ἐνῶ τὸ νέον Τριτάξιον Λύκειον προϋποθέτει προπαιδείαν 9 ἐτῶν (6 Δημοτικὸν + 3 Γυμνάσιον) καὶ οἱ εἰσερχόμενοι εἰς αὐτὸ μαθηταὶ θὰ ἔχουν ἡλικίαν 15 ἐτῶν, θὰ εἶναι δηλαδὴ πολὺ ὀριμώτεροι καὶ θὰ ἀφομοιώνουν εὐκολώτερον καὶ ταχύτερον τὴν διδασκομένην ὕλην. Ἄλλωστε φαινομενικῶς μόνον αἱ γυμνασιακαὶ σπουδαὶ περιορίζονται, κατὰ τὸ θεωριζόμενον σύστημα, εἰς τρία ἔτη ἢ Μέση Γενικὴ Ἐκπαίδευσις εἰς ὅλα τὰ μαθήματα θὰ ἀρχίζῃ ἀπὸ τὸ Γυμνάσιον ὅπου οἱ μαθηταὶ θὰ ἔχουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ πραγματοποιήσουν μίαν πρώτην προσπέλασιν τῶν σπουδῶν τῆς κλασσικῆς παιδείας. Τέλος πρέπει καὶ τοῦτο ἀκόμη νὰ σημειωθῇ: Προτοῦ σκε-

φθῶμεν νὰ προτείνωμεν αὐξήσιν τῶν ἐτῶν φοιτήσεως εἰς οἰον-
δήποτε τύπον σχολείου, φρόνιμον εἶναι νὰ ἐπιχειρήσωμεν νὰ
ἀξιοποιήσωμεν ἐξ ὀλοκλήρου τὸν διατιθέμενον διὰ σπουδᾶς
χρόνον τῶν μαθητῶν μας περιορίζοντες τὰς ἄνευ ἀποχρῶντος
λόγου ἡμέρας ἀργίας τῶν σχολείων, συντέμνοντες τὰς περι-
όδους καὶ τὸν χρόνον τῶν ἐξετάσεων καὶ λαμβάνοντες μέτρα,
διὰ τῶν ὁποίων διδάσκοντες καὶ διδασκόμενοι θὰ ὑποχρεωθῶν
νὰ ἐργάζωνται συντόμως καὶ ἀποδοτικῶς — ὄχι ἐπὶ 6 ἢ 7 τὸ
πολὺ μῆνας ὡς γίνεται σήμερον, ἀλλ' ἐπὶ 9, ὡς ἀπαιτεῖ ὁ
νόμος καὶ τὸ συμφέρον τῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Περὶ τῆς διχοτομήσεως τοῦ ἔξαετοῦς σημερινοῦ Γυμνασίου,
δὲν χρειάζεται νὰ ὀμιλήσωμεν διεξοδικῶς. Ἐλέγθη ἀνωτέ-
ρω ὅτι ὁ μονολιθικός οὗτος σχολικός τύπος καὶ κοινωνικῶς
καὶ εκπαιδευτικῶς εἶναι ἀσύμφορος. Ἡ διαίρεσις του θὰ μᾶς
δῶσῃ δύο σχολικὰς μονάδας, ἐκάστη τῶν ὁποίων θὰ ἔχῃ ἐνό-
τητα ἐπιδιώξεων καὶ προγράμματος καὶ θὰ εἶναι προσηρμο-
σμένη πρὸς εἰδικὰς μορφωτικὰς ἀπαιτήσεις τοῦ κοινωνικοῦ
συνόλου. Χαρακτηριστικὸν εἶναι ὅτι ἡ κίνησις τοῦ μαθητικοῦ
πληθυσμοῦ τῶν σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ὄχι μό-
νον ἐπισημαίνει τὴν ἀνάγκην τῆς διχοτομήσεως τοῦ σημερινοῦ
Γυμνασίου, ἀλλὰ ὑποδεικνύει καὶ τὸ σημεῖον ὅπου πρέπει νὰ
γίνῃ ἡ τομῆ. Ἰδού ἐνδεικτικῶς μερικοὶ Πίνακες ἐγγραφέν-
των εἰς τὰ Γυμνάσια μαθητῶν κατὰ τὰ μετὰ τὸν πόλεμον ἔτη:

Σχολικὸν ἔτος 1948-1949

Τάξις Α'	44.937	μαθηταὶ καὶ τῶν δύο φύλων
» Β'	36.781	»
» Γ' 111.184	29.466	»
» Δ'	24.541	»
» Ε'	23.437	»
» Στ	16.612	»
Σύνολον	175.774	

Σχολικὸν ἔτος 1957-1958

Τάξις Α'	57.168	»
» Β'	37.060	»
» Γ' 122.799	28.571	»
» Δ'	23.069	»
» Ε'	23.866	»
» Στ'	20.426	»
Σύνολον	190.160	

Σχολικόν έτος 1959-1960

Τάξεις Α'	63.514	μαθητὰι καὶ τῶν δύο φύλλων
» Β'	47.501	»
» Γ' 149.202	38.187	»
	<hr/>	
» Δ'	29.640	»
» Ε'	24.475	»
» Στ'	18.933	»
	<hr/>	
Σύνολον	222.250	

Σχολικόν έτος 1960-1961

Τάξεις Α'	60.789	»
» Β'	48.798	»
» Γ' 152.038	42.451	»
	<hr/>	
» Δ'	33.126	»
» Ε'	27.753	»
» Στ'	20.573	»
	<hr/>	
Σύνολον	233.490	

Σχολικόν έτος 1961-1962

Τάξεις Α'	59.147	»
» Β'	47.531	»
» Γ' 150.673	43.995	»
	<hr/>	
» Δ'	36.501	»
» Ε'	31.158	»
» Στ'	22.705	»
	<hr/>	
Σύνολον	241.037	

Σχολικόν έτος 1962-1963

Τάξεις Α'	62.948	»
» Β'	46.063	»
» Γ' 152.221	43.210	»
	<hr/>	
» Δ'	37.816	»
» Ε'	34.240	»
» Στ'	25.312	»
	<hr/>	
Σύνολον	249.589	

	Σχολικόν έτος 1963-1964		μαθηταί και τῶν δύο φύλων
Τάξεις Α'	68.055		»
» Β'	49.640		»
» Γ'	160.522	42.827	»
	<hr/>		
» Δ'	37.437		»
» Ε'	35.049		»
» Στ'	27.832		
	<hr/>		
Σύνολον	260.840		

Εἰς τοὺς πίνακας τούτους παρατηροῦμεν :

1ον "Ότι ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν τῶν τριῶν πρώτων τάξεων τοῦ Γυμνασίου ἀντιπροσωπεύει :

τὸ 1948-49	τὰ 65	ἑκατοστὰ τοῦ συνόλου
τὸ 1957-58	τὰ 63	» » »
τὸ 1959-60	τὰ 68	» » »
τὸ 1960-61	τὰ 65	» » »
τὸ 1961-62	τὰ 64	» » »
τὸ 1962-63	τὰ 60	» » »
τὸ 1963-64	τὰ 62	» » »

"Ητοι τὰ 2]3 περίπου τῶν μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου φοιτοῦν εἰς τὰς τρεῖς πρώτας τάξεις καὶ μόνον τὸ 1]3 εἰς τὰς τρεῖς ἀνωτέρας.

Καὶ 2ον. "Ότι ἡ Δ. Γυμνασιακὴ τάξις ἔχει περίπου τὸ 1]2 τῶν μαθητῶν τῆς Α' τάξεως.

Τὰ στοιχεῖα ταῦτα σημαίνουν ὅτι ὁ μεγάλος ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐγκαταλείπει τὰ γυμναστικά θρανία μετὰ τὸ 3ον ἔτος τῶν σπουδῶν. Τὸ γεγονός εἶναι εὐεξήγητον: ἡ μέση ἐλληνικὴ οἰκογένεια δὲν ἔχει τὰς οικονομικὰς δυνάμεις διὰ νὰ δώσῃ μακροτέρας διαρκείας ἐγκύκλιον μόρφωσιν εἰς τὰ παιδιὰ τῆς. Ἐξ ἄλλου εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν 15 ἐτῶν (εἶναι ἡ ἡλικία τῶν μαθητῶν οἱ ὅποιοι φοιτοῦν εἰς τὴν Γ' Γυμνασίου) ὁ ἔφηβος εἶναι πλέον εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμήσῃ τὰς ἰκανότητας καὶ τὰς κλίσεις του καὶ ν' ἀποφασίσῃ ἐὰν θὰ συνεχίσῃ ἢ ὄχι τὰς σπουδὰς του.

Καὶ στατιστικῶς λοιπὸν θεμελιώνεται ἡ πρότασις ὁ πρῶτος κύκλος σπουδῶν τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσως, τὸ Γυμνάσιον τοῦ παρόντος Ν.Δ., νὰ περιλαμβάνῃ τρεῖς τάξεις, διὰ νὰ προσφέρῃ εἰς τὸ πλῆθος τῶν παιδιῶν, τὰ ὅποια εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν 15 ἐτῶν ἐγκαταλείπουν τὰς γυμνασιακὰς σπουδὰς των, ἀπρητισμένῃν μόρφωσιν.

2. Δωρεὰν ἐκπαίδευσις καὶ ὑποχρεωτικὴ φοίτησις
εἰς τὸ σχολεῖον ἐπὶ 9 ἔτη.
(Ἄρθρα 3 καὶ 4)

Δύο μέτρα μεγάλης ἐθνικῆς καὶ κοινωνικῆς σημασίας λαμβάνονται μὲ τὸ παρὸν σχέδιον Ν. Δ.:

α) Καθιερώνεται ή δωρεάν εκπαίδευσις εις όλας τὰς βαθμίδας τῆς Ἐκπαιδύσεως ἀπὸ τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) ἕως καὶ τῆς Ἀνωτάτης.

β) Ἐπεκτείνεται ή ὑποχρεωτική εκπαίδευσις ὄλων τῶν Ἑλληνοπαίδων ἐπὶ 9 πλήρη σχολικὰ ἔτη, ἤτοι μέχρι τῆς ἡλικίας τῶν 15 ἐτῶν.

Τὸ πρῶτον μέτρον ἐτέθη ἤδη εἰς ἐφαρμογὴν ἀπὸ τοῦ τρέχοντος σχολικοῦ ἔτους. Τὸ δεύτερον θὰ ἐφαρμοσθῆ σταδιακῶς καθ' ὃ μέτρον καὶ εἰς οἶαν ἔκτασιν θὰ πραγματοποιοῦνται αἱ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν του ἀπαιτούμεναι προϋποθέσεις (ἐπάρκεια διδακτηρίων, σχολικοῦ ἐξοπλισμοῦ, διδακτικοῦ προσωπικοῦ). Νομοθετεῖται ὁμως ἀπὸ τοῦδε, διὰ νὰ ἀποτελεσθῇ τὸν στόχον τῶν εκπαιδευτικῶν ἐνεργειῶν τοῦ Κράτους εἰς τὸ ἄμεσον μέλλον.

Περὶ τὸν νὰ ἐξάρωμεν τὴν σημασίαν τῆς δωρεάν εκπαίδευσεως. Ὁ θεσμὸς εἶναι ἀπόρροια τῆς πεποιθήσεως ὅτι θεμέλιον καὶ ἐγγύησις τῆς ἀληθοῦς Δημοκρατίας εἶναι ἡ ἰσότης ὄλων ἀδιακρίτως τῶν πολιτῶν εἰς τὴν κτήσιν τῶν ἀγαθῶν τῆς παιδείας. Χειροτέρα μορφή καινωνικῆς ἀνισότητος δὲν ὑπάρχει ἀπὸ τὸ καθεστῶς: ἡ παιδεία νὰ εἶναι προνόμιον τῶν εὐπορούντων. Κράτος, τὸ ὅποσον δὲν παρέχει εἰς ὄλους τοὺς πολίτας του ἴσας εὐκαιρίας νὰ μορφωθοῦν καὶ νὰ ἀναπτύξουν τὰς ἱκανότητάς των, δὲν ἀξίζει νὰ ὀνομάζεται δημοκρατικόν. Εἶναι ἄλλωστε καὶ ζημία τοῦ Κράτους νὰ μὲν ἔλλείψει μορφώσεως ἀνεκμετάλλευτον καὶ ἀβρανεὲς τὸ πολυτιμότερον κεφάλαιόν του, ὁ «ἄνθρωπος». Εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ Ἑλλὰς θὰ ὑποχρεωθῆ νὰ ἀγωνισθῆ σκληρὰ μέτα εἰς τὸν διεθνή οικονομικὸν στίβον διὰ νὰ ἐπιδιώσῃ, μία εἶναι ἡ βεβαιότερα ἐλπὶς τῆς ἐθνικῆς σωτηρίας: νὰ μορφωθοῦν οἱ πολῖται τῆς, διὰ νὰ γίνουν ἱκανοὶ νὰ ἀξιοποιήσουν τοὺς πόρους τοῦ πατρίου ἐδάφους καὶ νὰ ἀναπτύξουν τὸν ὑλικὸν καὶ πνευματικὸν πολιτισμὸν τῆς χώρας. Ἀνέκαθεν τὸ εὐγενέστερον προῖον αὐτοῦ τοῦ τόπου ὑπῆρξε ὁ νοήμων καὶ δεξιὸς ἄνθρωπος. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ φειδῶμεν δαπανῶν διὰ νὰ τὸν εκπαιδύσωμεν. Ἄλλωστε ἔχει ἀπὸ ὄλους ἀναγνωρισθῆ καὶ διακηρυχθῆ ὅτι αἱ δαπάναι διὰ τὴν παιδείαν ἀποτελοῦν ἐπένδυσιν κατ' ἐξοχὴν παραγωγικὴν.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους τὸ παρὸν σχέδιον Ν. Δ. καταργεῖ τὴν καταβολὴν οἰουδήποτε τέλους εἰς τὰ δημόσια σχολεῖα ὄλων τῶν βαθμίδων καὶ ἀπαγορεύει πᾶσαν (ἄμεσον ἢ ἔμμεσον) οικονομικὴν ἐπιβάρυνσιν τῶν μαθητῶν καὶ φοιτητῶν διὰ διδασκαλίαν, ἀσκήσεις, ἐξετάσεις, τίτλους σπουδῶν κ.τ.τ. Τὸ Κράτος ἐπωμίζεται τοῦ λοιποῦ ὄλας τὰς διὰ τὴν δημοσίαν εκπαίδευσιν ἀπαιτουμένας δαπάνας.

Μεγάλῃς ἐπίσης σημασίας εἶναι καὶ ἡ καθιέρωσις ἐννεαετοῦς ὑποχρεωτικῆς εκπαίδευσεως δι' ὄλους τοὺς Ἑλληνοπαίδασ, ἀπὸ τοῦ 7ου ἕως τοῦ 15ου ἔτους τῆς ἡλικίας των.

Κατὰ τὰ τελευταῖα εἴκοσιν ἔτη, τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο τὰ πολιτισμένα κράτη τοῦ Κόσμου αὐξάνουν τὰ ἔτη τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως, διότι ἔχει καταστῆ πλέον συνειδησίς ἡ ἀρχὴ ὅτι ἡ ὕψωσις τῆς μορφωτικῆς στάθμης ἐνὸς λαοῦ εἶναι προϋπόθεσις τῆς οἰκονομικῆς εὐημερίας καὶ τῆς πνευματικῆς προκοπῆς του. Ζῶμεν εἰς ἐποχὴν τεραστίας προόδου τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῆς Τεχνικῆς. Ἐὰν ἡ μεγάλη μᾶζα τοῦ λαοῦ μείνῃ μὲ τὰ ψυχία τῆς ἐγκυκλίου παιδείας, τὰ ὁποῖα προσφέρει τὸ πατροπαράδοτον βασικὸν σχολεῖον, δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ ἀφομοιώσῃ καὶ νὰ ἀξιοποιήσῃ τὰς ἐπιστημονικὰς καὶ τεχνικὰς κατακτήσεις τῶν χρόνων μας, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι ἡ ὁλοὴν μεγαλυτέρα πνευματικὴ καὶ οἰκονομικὴ καθυστέρησις, ὁ μαρasmus καὶ ἡ ἐξαθλίωσις. Ἡ παλαιότερα Ἑλληνικὴ κοινωνία ἠδύνατο νὰ ζήσῃ μὲ ὑποχρεωτικὴν ἐκπαίδευσιν 4 μόνον ἐτῶν εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον. Ἀργότερον τῆς ἐχρειάσθησαν ἕξ ἔτη ὑποχρεωτικῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως. Σήμερον ἡ ἐγκύκλιος παιδεία αὐτῆς τῆς περιορισμένης ἐκτάσεως εἶναι ἀνεπαρκὴς διὰ τὴν προώθησιν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας εἰς προηγμένας μορφὰς παραγωγῆς, καὶ ἰδίᾳ διὰ τὴν πραγματοποίησιν ἀξίας λόγου προόδου εἰς τὴν βιομηχανικὴν ἐξέλιξιν τῆς χώρας. Εὐρισκόμεθα εἰς τὸ στάδιον μᾶς προϊούσης ἀστικοποιήσεως, ἀλλ' εἰς τὸν τομέα τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς ὑστεροῦμεν. Συμφώνως πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1961 ἐπὶ συνόλου 8388,5 χιλιάδων κατοίκων ὁ ἐνεργὸς πληθυσμὸς μας ἀνέρχεται εἰς 3663,1 χιλιάδων. Ἡ κατανομὴ δὲ αὐτοῦ κατὰ τομέα ἀπασχολήσεως ἔχει ὡς ἑξῆς:

Γεωργία, Κτηνοτροφία, Δάση, Θήρα, Ἄλσεια	ἑκατοστὰ
Ὀρυχεῖα, Βιομηχανία, Βιοτεχνία κλπ.	53,4
Ἐμπόριον, Μεταφοραί, Ἐπικοινωνίαι, Ὑπηρεσίαι	18,9
Ποσοστὸν μὴ καθωρισμένου ἐπαγγέλματος	23,6
	4,1
	<hr/>
Σύνολον	100

Ἡ σύγκρισις μὲ τὸν ἀνωτέρω παρατιθέμενον στατιστικὸν πίνακα τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1920 εἶναι διδακτικὴ. Προωδεύσαμεν, ἀλλὰ ὁ διασκελισμὸς, τὸν ὁποῖον ἐπραγματοποιήσαμεν, δὲν εἶναι μέγας. εἰς ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ φαινομένου (καὶ ἀσφαλῶς ὄχι ἀπὸ τοὺς δευτερεύοντας) εἶναι ἡ καθυστέρησις μας εἰς τὸν τομέα τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ἄς σημειωθῇ ὅτι ὡς πρὸς τὴν ὑποχρεωτικὴν σχολικὴν φοίτησιν, ἡ Ἑλλὰς εὐρίσκειται μεταξὺ τῶν ἐκπαιδευτικῶς ὀλιγώτερον εὐνοουμένων χωρῶν τῆς Εὐρώπης. Ὅλαι αἱ Εὐρωπαϊκαὶ χώραι ἔχουν ὑποχρεωτικὴν ἐκπαίδευσιν 7 ἕως 10 ἐτῶν. Ἐξαετῆ ἔχουν μόνον ἡ Ἑλλὰς, ἡ Ἰσπανία καὶ ἡ Πορτογαλία.

Ἐπέστη, νομίζομεν, ὁ καιρὸς διὰ νὰ κάμωμεν καὶ ἡμεῖς τὸ ἀποφασιστικὸν βῆμα πρὸς τὴν 9)ετῆ ὑποχρεωτικὴν ἐκπαί-

δουσιν. Βεβαίως ὄχι ἀμέσως, ἀλλὰ προδευτικῶς, ἀρχίζοντες ἀπὸ τὰ ἀστικά κέντρα καὶ προχωροῦντες βαθμιαίως πρὸς τὰς κωμοπόλεις καὶ τὰ χωρία τῆς ὑπαίθρου. Τοιοῦτοτρόπως θὰ ὑψώσωμεν τὴν πνευματικὴν στάθμην ὄλων τῶν στρωμάτων τοῦ λαοῦ μας καὶ θὰ κρατήσωμεν ὑπὸ τὴν στέγην καὶ τὴν πρόνοιαν τοῦ σχολείου τὸν νέον κατὰ τὰ τρία ἔτη τῆς πρώτης ἡθῆς (13, 14 καὶ 15), ὅτε δὲν εἶναι ἀκόμη ὄριμος διὰ τὰ ἐπιδοθῆ εἰς βιοποριστικὴν ἐργασίαν (ὁ Νόμος ἀπαγορεύει τὴν ἐξηρητημένην ἐργασίαν πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ 14ου ἔτους) καὶ διατρέχει μίαν ἐξαιρετικῶς κρίσιμον περίοδον τοῦ βίου. Τὸ στάδιον τῆς πρώτης ἡθῆς χαρακτηρίζεται, ὡς γνωστόν, ἀπὸ ἀστάθειαν, ἀβεβαιότητα καὶ ἀνησυχίαν. Τότε ὁ νέος ἔχει μεγίστην ἀνάγκην ἐπιβλέψεως καὶ καθοδηγήσεως καὶ ὁ καλύτερος τρόπος νὰ κρατηθῆ εἰς τὴν εὐθειαν εἶναι νὰ παραμείνῃ εἰς τὸ σχολεῖον καὶ νὰ διαπαιδαγωγηθῆ μὲ φωτισμένην στοργήν. Μὲ τὴν ἰσχύουσαν σήμερον ἐξαετῆ μόνον ὑποχρεωτικὴν ἐκπαίδευσιν ὁ μεγαλύτερος ἀριθμὸς τῶν ἐφήβων μας ἐγκαταλείπει τὰ σχολικὰ θρανία καὶ ρίπτεται εἰς τοὺς κινδύνους τῆς ζωῆς εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν 13 ἐτῶν, δηλαδὴ τότε ἀκριβῶς, ὅτε ἔχει τὴν μεγαλύτεραν ἀνάγκην προστασίας καὶ ἀγωγῆς. Κατὰ τὴν ἐπίσημον Στατιστικὴν, ἀπὸ τὰ παιδιὰ, τὰ ὅποια παρουσιάζονται εἰς τὰ Δικαστήρια Ἀγγλικῶν ἢ φοιτοῦν εἰς τὰ Ἀναμορφωτικὰ Σχολεῖα, τὰ πλεῖστα εἶναι ἡλικίας 13—15 χρόνων, ἐλάχιστα κάτω τῶν 12 καὶ μικρὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν νέων ἡλικίας 17—18 ἐτῶν.

Χαρακτηριστικὰ τῆς διὰ τοῦ παρόντος σχεδίου Ν. Δ. εἰσαγομένης ἐπεκτάσεως τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως εἶναι: α) "Ὅτι τὰ τρία ἔτη τὰ προστιθέμενα εἰς τὴν σημερινὴν ἐξαετῆ ὑποχρεωτικὴν ἐκπαίδευσιν δίδονται ὄχι εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον, ἀλλὰ εἰς τὸ Γυμνάσιον, ἤτοι εἰς σχολεῖον Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως, τὸ ὅποιον χρησιμοποιεῖ διδακτικὸν προσωπικὸν πανεπιστημιακοῦ ἐπιπέδου καὶ προορίζεται νὰ συμπληρώσῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ ὑψώσῃ τὴν βασικὴν παιδείαν. β) "Ὅτι δὲν ὑποχρεώνονται ὅλοι οἱ Ἑλληνόπαιδες νὰ φοιτήσουν τρία ἐπὶ πλέον ἔτη εἰς Γυμνάσιον Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἀλλὰ δύνανται ἀποφοιτῶντες τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου νὰ καταταχθοῦν εἰς Γυμνάσιον Τεχνικόν, δηλαδὴ νὰ ἐκπαιδευθοῦν εἰς Σχολεῖον Ἐπαγγελματικόν, τοῦ ὁποίου (ὡς θὰ θεσπισθῆ διὰ μεταγενεστέρου Νομοθετήματος) θὰ ὑπάρχουν πολλοὶ τύποι, ἀναλόγως τῶν ἐπιχωριαζόντων εἰς ἐκάστην περιοχὴν ἐπαγγελμαμάτων καὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς ἐθνικῆς Οἰκονομίας· τύπος γεωργικὸς, ναυτικὸς, καθ' αὐτὸ τεχνικὸς κ.ο.κ. Εἰς ὅλους τοὺς τύπους τῆς (στοιχειώδους κατ' ἀνάγκην εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦτο) ἐπαγγελματικῆς καταρτίσεως θὰ προσφέρεται καὶ γενικὴ μόρφωσις ἀποσκοπούσα εἰς τὴν διεύρυνσιν τοῦ πνευματικοῦ ὀρίζοντος καὶ εἰς τὴν δι'ἀπλασιν τοῦ χαρακτῆρος τῶν μαθητῶν. Ἡ ἐπιδίωξις εἶναι, ὡς ἐτονίσθη καὶ ἀνωτέρω, νὰ παραμείνουν οἱ ἐφηβοί

των 13, 14 και 15 ἐτῶν ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ σχολείου καὶ νὰ ἀποκτήσουν θεωρητικὰ καὶ πρακτικὰ ἐφόδια ζωῆς ἀνάλογα πρὸς τὰς ἠῤῥημένους ἀπαιτήσεις τῆς ἐποχῆς μας.

Ἐκ πρώτης ὄψεως τὸ μέτρον τοῦτο θὰ φανῆ ἀνέφικτον διὰ χώραν περιορισμένων ἐθνικῶν πόρων, ὡς ἡ Ἑλλάς, καὶ θὰ χαρακτηρισθῆ ἴσως πέραν τοῦ δέοντος τολμηρόν. Ἄλλ' ἐτο- νίσθη ἤδη ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ του θὰ κλιμακωθῆ εἰς μακρὰν περίοδον χρόνου καὶ θὰ γίνεται κατὰ τοπικὰς ζώνας, εὐθὺς ὡς πραγματοποιοῦνται αἱ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν του ἀπαιτούμεναι προϋποθέσεις. Θὰ παρακολουθῆ δηλαδὴ τὴν οἰκονομικὴν πρό- οδον τῆς χώρας καὶ παραλλήλως θὰ προσφέρῃ εἰς αὐτὴν τὴν ἀναμφισβητήτως θετικὴν συμβολὴν του. Κάποτε πρέπει νὰ ἀρχίσωμεν νὰ δώσωμεν τελειοτέραν, ἄρα καὶ μακροτέρως διαικείας, ἐκπαιδευσιν εἰς τοὺς νέους μας. Καὶ θὰ ἀρχίσω- μεν, ὡς εἶναι αὐτονόητον, ἀπὸ τὰς ἀστικὰς ζώνας τῆς γώ- ρας, ὅπου ἡ ἀνάγκη ὑψηλοτέρου ἐπιπέδου γενικῆς παιδείας καὶ μεθοδικῆς ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως γίνεται καθημε- ρινῶς περισσότερο ἀισθητή. Εἰς τὴν ὑπαιθρον οἱ ὄροι, τόσον τοῦ οἰκονομικοῦ ὅσον καὶ τοῦ ἠθικοῦ (οἰκογενειακοῦ) βίου, δὲν πιέζουν ὅσον εἰς τὰς πόλεις, καίτοι ἡ ἀνάγκη πρὸς ἀνύ- ψωσιν τῆς παιδείας εἶναι ἐξ ἴσου ἐπείγουσα.

Ἀπὸ τοῦδε θὰ ἀνοίξωμεν τὴν θύραν τοῦ Γυμνασίου (γε- νικοῦ καὶ τεχνικοῦ) καὶ διὰ νὰ ἐνθαρρύνωμεν τὰ παιδιὰ νὰ ἀνέλθουν τὴν κλίμακα μετὰ τὴν ἀποφοίτησίν των ἀπὸ τὸ Δη- μοτικὸν Σχολεῖον, καταργοῦμεν μὲ τὸ παρὸν σχέδιον Ν. Δ. τὰς εἰσιτηρίους εἰς τὸ Γυμνάσιον ἐξετάσεις (ἄρθρον 1). Ἡ διευκόλυνσις αὕτη μαζί μὲ τὴν καθιέρωσιν τῆς δωρεᾶν Ἐκπαιδεύσεως) θὰ ἔχη βεβαίως ὡς ἄμεσον συνέπειαν τὴν αὐξῆσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν οἱ ὅποιοι θὰ καταταχθῶν εἰς τὴν Α' τάξιν τῶν Γυμνασίων. Ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς αὐξάνει συνεχῶς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη (τόση εἶναι ἡ ἀνάγκη τῆς σημερινῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας διὰ καλυτέραν ἐγκύκλιον παιδείαν), καθὼς φαίνεται εἰς τὸν ἀνωτέρω παρατιθέμενον Πίνακα: Ἀπὸ 44.937 τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1948—1949 ἔγι- ναν κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1963—1964, 68.055. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θὰ φθάσῃ κατὰ τὸ προσεχὲς σχολικὸν ἔτος τοὺς 80.000. (Ἀπὸ τὰ Δημοτικά μας ἀποφοιτοῦν κατ' ἔτος 120.000 περίπου μαθηταὶ καὶ τῶν δύο φύλων). Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἀντιστοίχως θὰ αὐξηθῶν κατ' ἀρχὰς τὰ τμή- ματα τῆς Α' τάξεως εἰς τὰ ἤδη λειτουργοῦντα Γυμνάσια καὶ ἔπειτα ὁ ἀριθμὸς τῶν Γυμνασίων τοῦ παρόντος Νόμου. Διὰ τὴν αὐξῆσιν αὐτὴν τῶν σχολείων τῆς Δευτεροβαθμίου Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως πρέπει ἀπὸ τώρα νὰ προνοήσωμεν. Καὶ νὰ θεσπίσωμεν τρόπον ἐγγυώμενον τὴν δικαίαν κατανο- μὴν τῶν σχολείων τούτων εἰς τὰ διάφορα διαμερίσματα τῆς Χώρας, ἀναλόγως πρὸς τὰς πραγματικὰς ἀνάγκας, καὶ κυ- ρίως πρὸς τὴν πυκνότητα τοῦ πληθυσμοῦ ἐκάστης περιοχῆς.

Ἄτυχῶς εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἐπικρατεῖ σήμερον πλήρης ἀναρχία. Ἐπειδὴ διὰ τὴν ἴδρυσιν νέου Γυμνασίου δὲν ἀπαιτεῖται ἡ δέουσα πρόβλεψις ὀργανικῶν θέσεων καθηγητῶν ἀντιστοίχου ἀριθμοῦ, Γυμνάσια ἱδρύνονται χωρὶς κανόνα καὶ μέτρον, κατὰ τὰς πιέσεις τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ τὴν εὐνοίαν τῶν κυβερνώντων. Παραθέτομεν κατωτέρω Πίνακα τῆς ὑφισταμένης καταστάσεως, διὰ νὰ φανῇ σαφῶς πόσον, ἐξ ἀπόψεως ἀριθμοῦ Γυμνασίων, ἄλλαι περιφέρειαι ἔχουν εὐνοηθῆ καὶ ἄλλαι ἀδικηθῆ.

Α]Α Γεωγραφικὰ Διαμερίσματα	Πληθυσμὸς (εἰς χιλιάδ.)	Μαθητικὸς πληθυσμὸς (Φεβρ. 1964)	Ἀναλογία μαθητῶν τοῖς 0)00
1. Τ.Δ. Πρωτευούσης .	1.852.7	72.107	38.9
2. Πελοπόννησος	1.096.3	40.921	37.3
3. Κρήτη	483.3	17.102	35.4
4. Νῆσοι Αἰγαίου	477.4	15.745	33.0
5. Ἴόνιοι Νῆσοι	212.6	6.519	30.7
6. Ἡπειρος	352.7	10.761	30.5
7. Στερεὰ Ἑλλάς καὶ Εὐβοία (πλὴν τ. Δ. Πρωτευούσης)	971.0	28.023	28.8
8. Θεσσαλία	695.4	17.445	25.1
9. Μακεδονία	1.890.7	46.685	24.7
10. Θράκη	356.6	6.824	19.1
Σύνολον Ἑλλάδος	8.388.5	262.132	31.2

α]α Νομοὶ	Πληθυσμὸς (εἰς χιλιάδας)	Μαθητικὸς πληθυσμὸς (Φεβρ. 1964)	Ἀναλογία μαθητῶν τοῖς 0)00
1. Περιφέρεια πρωτευούσης	1.852.7	72.107	38.9
Λοιπὴ Στερεὰ καὶ Εὐβοία	971.0	28.023	28.8
2. Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνίας	237.8	7.077	29.8
3. Ἀττικῆς (πλὴν τ.Δ. Πρωτευούσης)	205.2	5.092	24.8
4. Βοιωτίας	114.2	2.834	24.8
5. Εὐβοίας	166.1	5.464	32.9
6. Εὐρυτανίας	39.7	723	18.2
7. Φθιώτιδος	160.0	5.449	34.1
8. Φωκίδος	47.9	1.384	28.9
Ἴόνιοι Νῆσοι	212.6	6.519	30.7
9. Ζακύνθου	35.5	905	25.5

10.	Κερκύρας	101.8	2.274	22.3
11.	Κεφαλληνίας	46.3	2.072	44.8
12.	Λευκάδος	29.0	1.268	43.7
	Πελοπόννησος	1.096.3	40.921	37.3
13.	Ἀργολίδος	90.1	2.495	27.7
14.	Ἀρκαδίας	135.0	5.305	39.3
15.	Ἀχαΐας	239.2	9.055	37.9
16.	Ἠλείας	188.9	6.212	32.9
17.	Κορινθίας	112.5	4.339	38.6
18.	Λακωνίας	118.7	3.904	32.9
19.	Μεσσηνίας	212.0	9.611	45.3
	Ἡπειρος	352.7	10.761	30.5
20.	Ἄρτης	82.7	2.914	35.2
21.	Θεσπρωτίας	52.1	1.501	28.8
22.	Ἰωαννίνων	155.3	4.837	31.2
23.	Πρεβέζης	62.5	1.508	24.1
	Θεσσαλία	695.4	17.445	25.1
24.	Καρδίτσης	152.6	3.862	25.3
25.	Λαρίσης	237.8	5.631	23.7
26.	Μαγνησίας	162.3	4.233	26.1
27.	Τρικάλων	142.8	3.719	26.0
	Μακεδονία	1.890.7	46.685	24.7
28.	Δράμας	121.0	3.101	25.6
29.	Ἡμαθίας	114.5	2.380	20.8
30.	Θεσσαλονίκης	544.4	18.091	33.2
31.	Καβάλας	140.8	3.036	21.6
32.	Καστορίας	47.5	936	19.7
33.	Κιλκίς	102.8	1.632	16.0
34.	Κοζάνης	190.9	4.356	22.8
35.	Πέλλης	133.2	2.920	21.9
36.	Πιερίας	97.7	2.265	23.2
37.	Σερρών	248.0	5.170	20.8
38.	Φλωρίνης	67.3	1.242	18.4
39.	Χαλκιδικῆς	79.9	1.556	19.5
	Θράκη	356.6	6.824	19.1
40.	Ἐβρου	157.8	3.604	22.8
41.	Ξάνθης	89.6	1.377	15.4
42.	Ροδόπης	109.2	1.843	16.9
	Νῆσοι Αἰγαίου	477.4	15.745	33.0
43.	Δωδεκανήσου	123.0	4.267	34.7
44.	Κυκλάδων	100.0	2.750	27.5
45.	Λέσβου	140.2	3.828	27.3
46.	Σάμου	52.0	1.846	35.5
47.	Χίου	62.2	3.054	49.1
	Κρήτη	483.3	17.102	35.4
48.	Ἡρακλείου	208.4	6.648	31.9
49.	Λασιθίου	73.9	2.856	38.6

50. Ρεθύμνης	70.0	2.868	41.0
51. Χανίων	131.0	4.730	36.1

Διὰ τὴν ὀρθολογικὴν ρύθμισιν τοῦ ζητήματος τὸ ἄρθρον 2 τοῦ παρόντος σχεδίου Ν. Δ. προβλέπει τὴν ἐξῆς διαδικασίαν: Τριμελεῖς κατὰ Νομοὺς Ἐπιτροπαί, κατόπιν μελέτης τῶν τοπικῶν συνθηκῶν, προτείνουν εἰς ποῖα σημεῖα τῆς περιόχῃς πρέπει νὰ ἰδρυθῶν Γυμνάσια καὶ Λύκεια καὶ κατὰ ποίαν προτεραιότητα. Βάσει τῶν προτάσεων τούτων Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθν. Παιδείας συντάσσει δι' ὅλην τὴν χώραν τὸν ὀριστικὸν πίνακα, ὅστις ἐγκρινόμενος διὰ Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δημοσιεύεται εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἰσχύει ἐπὶ μίαν τριετίαν, Συμφώνως πρὸς τὴν σειρὰν τοῦ πίνακος καὶ κατὰ τὰς ἐκάστοτε δυνατότητας τοῦ Κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ θὰ ἰδρύνονται τοῦ λοιποῦ τὰ νέα Γυμνάσια καὶ Λύκεια καὶ θὰ λαμβάνεται παρὰ τοῦ Ὄργανισμοῦ Σχολικῶν Κτηρίων πρόνοια διὰ τὰ διδασκῆρια τῶν νέων σχολείων καὶ τὸν ἐξοπλισμὸν αὐτῶν.

3. Τροποποιήσεις εἰς τὸ Πρόγραμμα τῶν Σχολείων τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως. (Ἄρθρα 5, 6, 8, 10).

Ὄργανωτικὰ προβλήματα δὲν παρουσιάζει ἡ Πρωτοβάθμια (Στοιχειώδης) Ἐκπαίδευσις. Ἐάν, ὅπως προβλέπεται, ἀνακαινισθῇ τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου (τὸ ὅποιον παραμένει οὐσιαστικῶς ἀμετάβλητον ἀπὸ τοῦ 1913), ἀυξηθῇ ὁ ἀριθμὸς καὶ ὑψωθῇ ἡ στάθμη τῆς ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως τῶν Δημοδιδασκάλων, καὶ οἰκοδομηθῶν ὑγιεινὰ καὶ καλῶς ἐξοπλισμένα με ἐποπτικὰ ὄργανα διδασκῆρια εἰς ὅλα τὰ διαμερίσματα τῆς χώρας, διὰ νὰ ἀντικαταστήσουν τὰ ἀκατάλληλα ἢ νὰ ἀναπληρώσουν τὰ ἐλλείποντα (ιδίως εἰς τὰ μεγάλα ἀστικά κέντρα), ἡ Στοιχειώδης μας Ἐκπαίδευσις θὰ ἀνορθωθῇ καὶ θὰ εὖρη ταχέως τὸν δρόμον τῆς. Παραμένει βεβαίως τὸ μέγα πρόβλημα τῆς προσχολικῆς ἀγωγῆς καὶ ιδίως τοῦ Νηπιαγωγείου, τὸ ὅποιον λειτουργεῖ σήμερον εἰς λίαν περιορισμένην κλίμακα, εἰς ἀκράτεια κατὰ τὸ πλεῖστον σημεῖα τῆς χώρας. Ἀλλὰ δὲν εἴμεθα ἀκόμη ἔτοιμοι νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὸ πρόβλημα εἰς ὅλην τὴν ἑκτασίν του, καὶ διὰ τοῦτο δὲν γίνεται περὶ αὐτοῦ λόγος εἰς τὸ παρὸν Νομοθέτημα.

Τὰ ὀργανωτικὰ προβλήματα τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως εἶναι σοβαρά. Εἰς τὰς διατάξεις τοῦ προκειμένου σχεδίου Ν. Δ. γίνεται προσπάθεια νὰ διατυπωθῶν ἢ νὰ ἀναζητηθῶν λύσεις τῶν.

Τὰ λαμβανόμενα μέτρα εἶναι τὰ ἐξῆς:

α) Ὁ πρῶτος κύκλος σπουδῶν, τὸ ὀνομαζόμενον τώρα Γυμνάσιον, ἀνεξαρτοποιεῖται καὶ διαμορφώνεται εἰς σχολεῖον

γενικῆς ἐκπαιδεύσεως μὲ ἀνθρωπιστικὴν βάσιν ἀλλὰ καὶ πρακτικὸν χαρακτήρα. Ἀπὸ τὴν βαθμίδα αὐτὴν θὰ ἀρχίσῃ ὁ ἔφηθος νὰ ἀπολαμβάνῃ τὰ ἀγαθὰ τῆς κλασσικῆς παιδείας, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν ἀνεκτίμητον διὰ τὸν ἀνθρώπον καὶ ἰδίως διὰ τὸν Ἕλληνα θρασυρόν. Ἐπειδὴ ὁμως δὲν εἶναι ἐπιτρεπτόν νὰ περιμένωμεν πρῶτον νὰ ἐκμάθῃ τὴν γλῶσσαν τῶν ἀρχαίων ἐλληνικῶν κειμένων καὶ ἔπειτα νὰ τὸν φέρωμεν εἰς ἄμεσον πρὸς αὐτὰ ἐπικοινωνίαν, διότι τότε θὰ ἔπρεπε καὶ τὰ τρία ἔτη τοῦ Γυμνασίου νὰ ἀναλωθοῦν εἰς τὸ ἐπίπονον τοῦτο ἔργον, χωρὶς νὰ προσφάσωμεν τίποτε ἀπὸ τὸν ὠραῖον ἐκεῖνον κόσμον ἰδεῶν νὰ προσφέρωμεν (ὅπως γίνεται ἀτυχῶς σήμερον εἰς τὰς τρεῖς πρώτας γυμνασιακὰς τάξεις, διὰ τοῦτο τὸ παρὸν σχέδιον Ν. Δ. (ἄρθρον 8) ὀρίζει ὅτι ἡ διδασκαλία ἐκλεκτῶν ἔργων τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας θὰ γίνεταί εἰς τὸ Γυμνάσιον ἐκ δοκίμων μεταφράσεων. Εἰς τὸ διδακτικὸν ὁμως βιβλίον θὰ εἶναι ἔναντι τῆς μεταφράσεως τυπωμένον τὸ ἀρχαῖον κείμενον, ἀκόμη καὶ εἰδικαὶ γραμματικαὶ καὶ φραστικαὶ ἀσκήσεις θὰ γίνωνται εἰς τὴν Γ' τάξιν τοῦ Γυμνασίου, διὰ νὰ δίδεται εὐκαιρία εἰς τοὺς μαθητὰς νὰ γνωρίσουν στοιχειωδῶς τὴν μορφήν καὶ τοὺς νόμους τοῦ ἀρχαίου Ἀττικοῦ λόγου. Εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ Δυτικοῦ κόσμου, οἱ νέοι σπουδάζουν διὰ μεταφράσεων τοὺς Ἕλληνας Κλασσικοὺς καὶ τοὺς γνωρίζουν, ἀλλοίμονον!, ἀπείρως πληρέστερον καὶ βαθύτερον ἡμῶν, οἱ ὁποῖοι μὲ ὑπερηφάνειαν καυχώμεθα ὅτι εἴμεθα οἱ ἀπόγονοι καὶ οἱ κληρονόμοι των. Εἶναι καιρὸς νὰ ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ τὴν προκατάληψιν ὅτι μόνον ἐκ τοῦ πρωτοτύπου μελετᾶται τὸ κλασσικὸν κείμενον. Ἀνέκαθεν πολὺ ὀλίγοι ὑπῆρξαν ὅσοι διαθέτουν αὐτὴν τὴν ἰκανότητα, ὅλοι ὁμως ἔχομεν ἀνάγκην νὰ φωτίσωμεν τὸ πνεῦμα μας μὲ τὸ φῶς τῆς ἀρχαίας Γραμματείας. Ἄλλος λοιπὸν τρόπος νὰ τὴν προσπελάσωμεν δὲν ὑπάρχει ἀπὸ τὴν μετάφρασιν, ἰδίᾳ εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν 13—15 ἐτῶν, ὅπου εὐρίσκονται οἱ μαθηταὶ τοῦ πρώτου κύκλου τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως. Λέγοντες ὁμως μεταφράσεις δὲν ἐννοοῦμεν τὰ κακόζηλα κατασκευάσματα, τὰ ὁποῖα προσπαθοῦν νὰ ἐρμηνεύσουν δῆθεν κατὰ λέξιν τὸ πρωτότυπον, ἐνῶ τὸ προδίδουν καὶ τὸ ἀσχημίζουσιν, ἀλλὰ τὰ μεταφραστικὰ ἔργα τῶν δοκίμων λογοτεχνῶν μας, οἱ ὁποῖοι ἔχουν μὲ ἀριστοτεχνικὸν τρόπον ἀποδώσει εἰς τὴν ζωντανὴν γλῶσσαν μας τὰ ἀρχαῖα κείμενα. Καὶ ἀπὸ τοιαῦτα ἔργα δὲν εἴμεθα εὐτυχῶς πτωχοί, θὰ γίνωμεν δὲ πλουσιώτεροι εἰς τὸ μέλλον, ὅταν καθιερωθοῦν αἱ λογοτεχνικαὶ μεταφράσεις εἰς τὰ σχολεῖα μας. Ἡ ἐκμάθησις τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσης γραμματικῶς καὶ συντακτικῶς θὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τῆς πρώτης τάξεως τοῦ Λυκείου, καί, ἐφ' ὅσον θὰ ἔχη προηγηθῇ ἡ ἐργασία τοῦ Γυμνασίου εἰς τὸν τομέα τῆς Ἀρχαιογνωσίας καθ' ὃν τρόπον ἐλέχθη, εἶναι βέβαιον ὅτι ταχέως οἱ μαθηταὶ τοῦ Λυκείου θὰ κατορθώσουν νὰ μελετοῦν τὰ κλασσικὰ κείμενα

ἐκ τοῦ πρωτοτύπου, μὲ περισσότερον θετικὰ ἀποτελέσματα ἐν συγκρίσει πρὸς ὅ,τι ἐπιτυγχάνεται σήμερον.

β) Ἡ Λατινικὴ καταργεῖται καὶ αἱ ὄραι αἱ διατιθέμεναι σήμερον εἰς τὸ Πρόγραμμα τῶν ἀνωτέρων γυμνασιακῶν τάξεων διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς, θὰ δοθῶν εἰς τὴν Ἀρχαία Ἑλληνικὴν. Δὲν ἀμφισβητοῦμεν τὴν ἀξίαν τῆς Λατινικῆς ὡς γλώσσης κλασσικῶν κειμένων τῆς Ἀρχαιότητος καὶ ὡς μετὰ πρὸς πολλῶν νέων εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν. Ἄλλ' ἡμεῖς οἱ Ἕλληγες ἔχομεν τὸν ἰδικόν μας προγονικὸν θησαυρόν, τὴν Ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχουν γραφῆ ἀφθάστου ἀξίας ἔργα τοῦ πνεύματος. Ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα καὶ τοὺς Ρωμαίους ἐξέθρεψαν καὶ διὰ τὴν ἀνθρωπότητα ὀλόκληρον ἀποτελοῦν αἰωνίαν καὶ ἀνεξάντλητον πηγὴν φωτός. Ἄς μάθουν καλῶς τὴν Ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν οἱ μαθηταὶ τῶν Λυκείων μας καὶ θὰ εἴμεθα ἱκανοποιημένοι. Εἶναι ἀπαράδεκτον εἰς βάρος αὐτῆς νὰ διατίθενται ὄραι διδασκαλίας εἰς τὴν Λατινικὴν, ἐκ τῆς ὁποίας τὸ μόνον ποὺ κατορθώνουν ἀνεκᾶθεν οἱ μαθηταὶ τῶν Γυμνασίων μας εἶναι νὰ ψελλίζουν ὀλίγας παιδαριῶδεις φράσεις. Ἄλλωστε εἶναι ἀφόρητος ἡ ἐπιβάρυνσις, τὴν ὁποίαν ἔχουν εἰς τὰ γλωσσικὰ μαθήματα οἱ μαθηταὶ τῶν σχολείων μας, μὲ τρεῖς ἑλληνικὰς γλώσσας: τὴν δημοτικὴν, τὴν καθαρῆσαν καὶ τὴν ἀρχαίαν, καὶ μὲ μίαν ἢ δύο ξένας (τὴν Γαλλικὴν καὶ τὴν Ἀγγλικὴν), τὰς ὁποίας εἶναι ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη νὰ ἐκμάθουν διὰ νὰ κύκλοφοροῦν εἰς τὸν σημερινόν εὐρωπαϊκόν χῶρον. Ἐπὶ τέλους τὸ σχολεῖον ἔχει πάρα πολλὰ πράγματα νὰ διδάξῃ εἰς τὸν νέον τῶν χρόνων μας, ὄχι μόνον γλώσσας..... Τὴν Λατινικὴν χρειάζονται βεβαίως ὅσοι ἀργότερον θὰ σπουδάσουν Φιλολογίαν, Θεολογίαν, ἴσως καὶ Νομικὴν. Αὐτοὶ ἄς τὴν διδαχθῶν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον μὲ συστηματικὸν τρόπον. Χάριν τῶν ὀλίγων τούτων δὲν εἶναι ὀρθόν νὰ ἐξοδεύουν χρόνον καὶ θυνάμεις αἱ μυριάδες τῶν μαθητῶν τῆς Δευτεροβαθμίου Ἐκπαιδύσεως, οἱ ὁποῖοι οὐδέποτε εἰς τὴν ζωὴν των θὰ ἐκστομίσουν ἢ θὰ ἀκούσων μίαν λατινικὴν λέξιν.

γ. Οἱ κατὰ τὴν νομοθεσίαν τοῦ 1959 πολυειδεῖς τύποι τοῦ δευτέρου κύκλου τῶν γυμνασιακῶν σπουδῶν, ἥτοι τὰ Γυμνάσια ποικίλων κατευθύνσεων: Κλασσικόν, Πρακτικόν, Ξένων Γλωσσῶν, Τεχνικόν, Οἰκιακῆς Οἰκονομίας, οἱ πλείστοι τῶν ὁποίων σύγχυσι μόνον δημιουργοῦν καὶ πολὺ ὀλίγον εὐδοκίμησαν, καταργοῦνται (πλὴν τοῦ Οἰκονομικοῦ καὶ τοῦ Ναυτικοῦ) καὶ καθιερώνεται ἑνιαῖος τύπος Λυκείου εἰς ὀλόκληρον τὴν χώραν. Ὡς ἄγνωστον μόνον ἡ διαίρεσις εἰς «κλασσικόν» καὶ «πρακτικόν» τμήμα ἔχει κερδίσει τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Κοινοῦ· τὸ πρῶτον διδάσκει περισσότερα ἱστορικοφιλολογικὰ καὶ τὸ δεῦτερον περισσότερα φυσικομαθηματικά. (Ὁ δεῦτερος τύπος εἶναι, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, περιζήτητος, διότι οἱ νέοι τρέπονται κατὰ προτίμησιν πρὸς τὰς θετικὰς Ἐπιστήμας

καὶ τὸ Πολυτεχνεῖον). Τὰ λειτουργοῦνται σήμερον Γυμνάσια ἄλλων κατευθύνσεων πλὴν τοῦ «κλασσικοῦ» καὶ τοῦ «πρακτικοῦ» εἶναι ἐλάχιστα, ὡς δεικνύει ὁ παρατιθέμενος ἀριθμητικὸς Πίναξ.

ΠΑΛΗΡΗ ΓΥΜΝΑΣΙΑ

Κλασσικῆς Κατευθύνσεως	305
» καὶ Πρακτικῆς Κατευθύνσεως	124
» καὶ Ξένων Γλωσσῶν	8
» καὶ Ναυτικῆς Κατευθύνσεως	5
» καὶ Οἰκιακῆς Οἰκονομίας	2
» Πρακτικῆς καὶ Ξένων Γλωσσῶν	1
Πρακτικῆς Κατευθύνσεως	4
Οἰκονομικῆς Κατευθύνσεως	43
Ξένων Γλωσσῶν	2
Τεχνικῆς Κατευθύνσεως	1
Μειονοτικὸν	1
Ἑσπερινὰ (Κλασσικῆς Κατευθύνσεως)	4
Ναυτικῆς Κατευθύνσεως	1

 501

Σ η μ.

Ἐκ τῶν 305 λειτουργούντων γυμνασίων κλασσικῆς κατευθύνσεως 54 ἰδρύθησαν ὡς ἀγροτικά γυμνάσια καὶ 5 ὡς τεχνικά τοιαῦτα.

Ὁ διαχωρισμὸς ὁμοῦς δύο προγραμμάτων εἰς τὰς τρεῖς τελευταίας γυμνασιακὰς τάξεις πλὴν τῶν ἄλλων μειονεκτημάτων (διὰ τὰ ἔχουν λ.χ. ἐπάρκειαν καθηγητῶν Φυσικῶν καὶ Μαθηματικῶν τὰ ὀλιγώτερα τὸν ἀριθμὸν «πρακτικά» Γυμνάσια, στεροῦνται Φυσικοῦ καὶ Μαθηματικοῦ τὰ πολυπληθέστερα «κλασσικά» κ.ο.κ.) ἔχει καὶ τοῦτο: Εἰδικεύονται πολὺ ἐνωρίτερον τοῦ θέοντος οἱ νέοι μας εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν κλάδον, τὸν ὁποῖον θὰ ἀκολουθήσουν ὅταν ἡλικιωθῶν, καὶ στενεύει προῶρως ὁ πνευματικὸς τῶν ὀρίζων. Τὸ μέτρον καταδικάζεται σήμερον ἀπὸ ὅλους τοὺς φωτισμένους παιδαγωγοὺς καὶ ἐπιστήμονας. Ὁρθότερον θὰ ἦτο ἴσως τὸ ἀντίθετον: νὰ μελετήσουν εἰς τὸ Γυμνάσιον πολὺ περισσότερα Μαθηματικά καὶ Φυσικά οἱ μέλλοντες Φιλολογοὶ καὶ Νομικοί, καὶ πολὺ περισσότερα Φιλολογικά καὶ Ἱστορικά οἱ μέλλοντες Μηχανικοὶ καὶ Γεωπόνοι. Διὰ τοὺς λόγους τούτους διὰ τοῦ παρόντος σχεδίου Ν. Δ. (ἄρθρον 10) ὀρίζεται ἐνιαῖος τύπος «Λυκείου». Ἀπὸ τῆς Β' τάξεως ἄνω, εἰς τὸ πρόγραμμα θὰ ὑπάρχουν πλὴν τῶν ὑποχρεωτικῶν δι' ὅλους τοὺς μαθητὰς μαθημάτων καὶ μαθήματα κατ' ἐπιλογὴν, εἰς τὰ ὅποια θὰ παραχωρήται ὠρισμένος ἀριθμὸς ὥρων καθ' ἑβδομάδα. Ἄλλα τούτων θὰ εἶναι ἱστοριοφιλολογικά, καὶ ἄλλα φυσικομαθηματικά. Ἐκαστος μαθητῆς θὰ ὑποχρεωθῆ νὰ ἐπιλέξῃ ἢ τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην σειρὰν, ἀναλόγως τῶν προτιμήσεων καὶ τῶν ἱκανοτήτων του.

Οὕτω θὰ ἔχη ὁ μαθητὴς τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπιδοθῇ ὑπὸ τὴν καθοδηγήσειν τῶν διδασκάλων τοῦ περισσότερον εἰς κλάδους ἀνταποκρινομένους πρὸς τὰς ἰδιαιτέρας κλίσεις καὶ βλέψεις του. Τὸ σύστημα τῶν κατ' ἐπιλογὴν μαθημάτων εἶναι διαδομένον εἰς πολλὰς χώρας τοῦ κόσμου καὶ ἐπιτρέπει διαφορισμὸν ἀπασχολήσεων ἐντὸς τῆς ἀπαραιτήτου βασικῆς ἐνότητας τοῦ προγράμματος. Εἰς τὰ Λυκεία μας θὰ ἐφαρμόζεται μόνον ἐφ' ὅσον θὰ ὑπάρχουν αἱ προϋποθέσεις τῆς ἐπιτυχίας του: ἐπάρκεια διδακτικοῦ προσωπικοῦ καὶ διδακτικῶν χώρων. Ἄλλως θὰ ἐκτελῆται τὸ ἐνιαῖον δι' ὅλους τοὺς μαθητὰς πρόγραμμα.

δ) Πλὴν τῶν καθαρῶς ἱστοριοφιλολογικῶν καὶ φυσικομαθηματικῶν εἰσάγεται διὰ τοῦ παρόντος σχεδίου Ν. Δ. (ἄρθρον 10) εἰς τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τοῦ Λυκείου μία σειρά μαθημάτων ἀπαραιτήτων εἰς τὴν μόρφωσιν τῶν Νέων, τῶν προοριζομένων νὰ ζήσουν εἰς ἐποχὴν μεγάλων οικονομικῶν καὶ πολιτικῶν μεταβολῶν τοῦ κοινωνικοῦ σώματος, ὡς εἶναι ἡ ἰδική μας. Τὰ μαθήματα αὐτὰ εἶναι τὰ Στοιχεῖα τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιστήμης, τὰ στοιχεῖα τοῦ Δικαίου (Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ), ἡ Εἰσαγωγή εἰς τὴν Κοινωνιολογίαν καὶ ἡ Εἰσαγωγή εἰς τὴν Φιλοσοφίαν, ἡ ὁποία θὰ περιλαμβάνη ὄχι ἀπλῶς τὴν ὑποτυπωδῶς σήμερον διδασκωμένην εἰς τὰ Γυμνάσια Ψυχολογίαν καὶ Λογικὴν, ἀλλὰ ἐκθεσίαν τῶν κυρίων φιλοσοφικῶν προβλημάτων καὶ σύντομον ἱστορίαν τῆς Φιλοσοφίας, ἰδίως τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς. Διὰ τῶν μαθημάτων τούτων, κλιμακωμένων εἰς τὰς τρεῖς τάξεις τοῦ Λυκείου κατὰ σειράν προοίους δυσκολίας, θὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ διεύρυνσις τοῦ πνευματικοῦ ὁρίζοντος τῶν μαθητῶν καὶ ἡ χειραγώγησις αὐτῶν εἰς τὴν προσπάθειαν νὰ ἐννοήσουν καὶ κατ' ἀξίαν νὰ ἐκτιμήσουν τὰ μεγάλα ἰδεολογικὰ ρεύματα τοῦ αἰῶνος μας.

ε) Προϋποθέσεις τῆς ἐπιτυχοῦς διδασκαλίας εἶναι, χωρὶς ἀμφισβολίαν, ὁ καλὸς διδάσκαλος ἀλλὰ καὶ τὸ καλὸν διδακτικὸν βιβλίον. Ἀτυχῶς εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο δὲν εἶναι εὐσημένοι οἱ μαθηταὶ τῶν σχολείων μας. Καὶ ὡς περιεχόμενον καὶ ὡς μορφή τὰ σχολικά μας βιβλία εἶναι κάτων τοῦ μετρίου καὶ δὲν περιποιῶν καθόλου τιμὴν εἰς τὸν πολιτισμὸν τῆς χώρας μας. Ἰδίᾳ τὰ σημερινὰ Ἀναγνωστικὰ καὶ Βοηθητικὰ βιβλία τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, πολλὰ τῶν ὁποίων εἶναι παιδαριώδη καὶ κακογραμμένα. Διὰ τοῦ παρόντος σχεδίου Ν. Δ. (ἄρθρον 6) λαμβάνονται μέτρα πρὸς διόρθωσιν τῆς ἀπαράδεκτου αὐτῆς καταστάσεως, ἡ ὁποία κατὰ κύριον λόγον ὀφείλεται εἰς τὴν ἀπροθυμίαν τῶν ἐκλεκτῶν συγγραφέων μας νὰ ἀσχοληθοῦν μὲ τὸ διδακτικὸν βιβλίον μετέχοντες εἰς τοὺς προκηρυσσόμενους ἐκάστοτε διαγωνισμοὺς συγγραφῆς. Ἐν πρώτοις ὀρίζεται ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας δύναται νὰ ἀναθέτῃ ἄνευ διαγωνισμοῦ εἰς ἀνεγνωρισμένου κύρους λογίους καὶ ἐπιστήμονας τὴν συγγραφὴν σχολικῶν βιβλίων καὶ δεύτε-

ρον αναγνωρίζεται ἡ ἀνάγκη τῆς ἐκ ξένων γλωσσῶν μεταφράσεως καὶ εἰς τὰ καθ' ἡμᾶς διασκευῆς δεδοκιμασμένης ἀξίας Ἐγχειριδίων διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν Μαθηματικῶν καὶ τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν. Εἰς τὸν τομέα τοῦτον ἄλλοι λαοὶ μὲ μακρὰν καὶ συνεχῆ ἐπιστημονικὴν παράδοσιν εἶναι περισσότερον προηγμένοι ἀπὸ ἡμᾶς. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπωφεληθῶμεν ἀπὸ τὴν πείραν καὶ τὰ ἐπιτεύγματά των. Ἄλλωστε εἰς τὰς θειτικὰς Ἐπιστήμας οὔτε σύνορα ὑπάρχουν οὔτε ἐθνικαὶ σημαῖαι. Εἶναι δὲ καταγέλαστος ἡ ματαιοδοξία ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἀπὸ λόγους κακῶς ἐννοουμένης ἐθνικῆς φιλοτιμίας δὲν καταδέχονται νὰ χρησιμοποιοῦν τὰς πνευματικὰς κατακτήσεις τῶν ἄλλων διὰ νὰ μορφώσουν τοὺς νέους των.

στ) Ἐπέστη ὁ καιρὸς νὰ διευθετηθῆ ἀπὸ ἐκπαιδευτικῆς πλευρᾶς τὸ πολύκροτον γλωσσικὸν μας ζήτημα. Κατὰ μέγα μέρος ἡ ἀγραμματωσύνη τῶν νέων μας ὀφείλεται εἰς τὴν ἐπικρατοῦσαν εἰς τὰ σχολεῖα μας γλωσσικὴν ἀκαταστασίαν, τὴν ὁποῖαν ἐδημιούργησεν ἡ ἀνείλικρινὴς τακτικὴ τῶν ὑπευθύνως διαχειρισθέντων κατὰ τὴν διαρρυσάσαν εἰκοσαετίαν τὰ ἐκπαιδευτικά μας πράγματα. Δὲν ἠθέλησαν νὰ αναγνωρίσουν τὸ ἀναμφισβήτητον δικαίωμα τῆς ζωντανῆς γλώσσης τοῦ Ἐθνους νὰ διδάσκηται εἰς τὰ σχολεῖα μὲ σεβασμὸν πρὸς τοὺς νόμους τῆς. Καὶ ἐνόμισαν ὅτι ἐὰν τὴν νοθεύσουν εἰς τὸ διδασκτικὸν ἐπιβλῖον καὶ ἐὰν τὴν παρουσιάσουν ὡς προβαθμίδα ἢ προπαιθεῖαν διὰ τὴν ἐκμάθησιν τῆς Καθαρευούσης, θὰ λύσουν τὸ γλωσσικὸν μας ζήτημα μὲ τὴν τελικὴν ἐπικράτησιν τοῦ ἰδιώματος τῆς προτιμήσεώς των. Ἀντὶ αὐτοῦ ἐδημιούργησαν χάος γλωσσικόν, μὲ ἀποτέλεσμα ἡ γλωσσικὴ ἀναρχία νὰ προκαλῆ καὶ λογικὴν σύγχυσιν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν νέων—ἀγραμματωσύνην καὶ ἀσυναρτησίαν. Ἡθικὸν καὶ ἐθνικὸν χρέος ἔχομεν σύμερον νὰ χαράξωμεν σαφῆ πολιτικὴν εἰς τὸ ἐξῆχος σοβαρὸν διὰ τὸν ὅλον πολιτισμὸν τῆς χώρας μας ζήτημα τοῦτο. Τὸ Σύνταγμα θεσπίζει τὴν γλώσσαν τῶν Νόμων ὡς ἐπίσημον γλώσσαν τοῦ Κράτους. Εἶναι ἡ καθαρῆς, τὴν ὁποῖαν ὀφείλομεν νὰ διδάξωμεν εἰς τὰ παιδιὰ μας. Παραλλήλως ὅμως ἔχομεν ὀλόκληρον τὴν μακρὰν ἱστορικὴν παράδοσιν τοῦ Ἐθνους, ἡ ὁποῖα ἔχει δημιουργήσει τὴν σημερινὴν ζωντανὴν γλώσσαν τοῦ λαοῦ μας, τὴν Δημοτικὴν. Τὴν γλώσσαν εἰς τὴν ὁποῖαν ἔχουν γραφῆ τὰ Δημοτικὰ μας Τραγοῦδια, ὁ Ἐθνικὸς μας Ὕμνος, ὀλόκληρος σχεδὸν ἡ Λογοτεχνία μας. Οὔτε δυνατόν οὔτε θεμιτὸν εἶναι νὰ ἀγνοήσωμεν αὐτὴν τὴν γλώσσαν, ἡ ὁποῖα παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐπιστήμως τὸ σχολεῖον δὲν τὴν ἀναγνωρίζει οὔτε τὴν καλλιεργεῖ, ἐπραγματοποίησε κατὰ τὰ τελευταῖα πεντήκοντα ἔτη λαμπρὰς κατακτήσεις εἰς ὅλους τοὺς τομείους τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς καὶ ἀπέβη ἐκφραστικὸν ὄργανον δι' ὅλας τὰς ἀνάγκας τοῦ Ἐθνους. Ἄλλωστε ἡ γλώσσα αὕτη εἶναι ἤδη συντεταγμένη, ἔχει τὴν γραμματικὴν καὶ τὸ συντακτικὸν τῆς, δύναται λοιπὸν νὰ διδαχθῆ ἄριστα εἰς τὰ σχολεῖα

μας. Τὸ παρὸν σχέδιον Ν. Δ. (ἄρθρον 5) ὀρίζει ὅτι θὰ εἶναι ἡ γλῶσσα τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου καὶ τῶν βιβλίων του. Τῆς Καθαρευούσης ἢ διδασκαλία θὰ ἀρχίζῃ ἀπὸ τὸ Γυμνάσιον, παραλλήλως ὅμως θὰ συνεχίζεται καὶ τῆς Δημοτικῆς ἢ διδασκαλία ἐν συναρτήσει πρὸς τὴν Λογοτεχνίαν μας. Ἡ Δημοτικὴ θὰ δύναται νὰ χρησιμοποιηθῆται ἐλευθέρως, ὅπως καὶ ἡ Καθαρεύουσα, εἰς ὅλας τὰς ἐκπαιδευτικὰς βαθμίδας, ἀπὸ τῆς κατωτάτης μέχρι τῆς ἀνωτάτης—ὅπως ἄλλωστε γίνεται καὶ εἰς τὴν ζωὴν μας. Τὸ σχολεῖον δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀγνοήσῃ τὸ καθεστὼς τοῦτο καὶ νὰ λύσῃ αὐθαίρετως τὸ γλωσσικὸν μας πρόβλημα πρὸς τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην κατεύθυνσιν. Τὴν λύσιν θὰ δώσῃ ἡ Ἱστορία, καὶ ἐλπίζομεν νὰ τὴν δώσῃ ταχέως, διότι ἡ διγλωσσία εἶναι ὄχι μόνον τροχοπέδη εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν ἀλλὰ καὶ σοβαρὸν ἐμπόδιον τόσο διὰ τὴν πνευματικὴν ὅσον καὶ διὰ τὴν οἰκονομικὴν πρόσδοον τοῦ Ἔθνους.

4. Τὸ Ἀκαδημαϊκὸν Ἀπολυτήριον.

Ἄρθρον 13.

Διὰ τοῦ παρόντος σχεδίου Ν. Δ. εἰσάγεται μία σημαντικὴ τροποποίησις εἰς τὸ ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἰσχύον σύστημα τῶν Εἰσαγωγικῶν Ἐξετάσεων εἰς τὰ Πανεπιστήμια, τὸ Πολυτεχνεῖον καὶ τὰς λοιπὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς. Διὰ νὰ ὑπαλλάξοῦν τὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα ἀπὸ τὸν δυσβάστακτον φόρτον τοῦ Εἰσιτηρίου Διαγωνισμοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον μετέχουν κατ' ἔτος χιλιάδες ὑποψηφίων, καθὼς καὶ οἱ ὑποψήφιοι φοιτηταὶ ἀπὸ τὸ μαρτύριον τῶν κατὰ τὴν ἰδίαν περίσδοον πολλαπλῶν καταπονητικῶν ἐξετάσεων εἰς διαφόρους Σχολὰς Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, προτείνεται ἡ καθιέρωσις τοῦ θεσμοῦ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου, ὁ ὁποῖος ἐπιτυχῶς ἐφαρμόζεται εἰς πολλὰς Εὐρωπαϊκὰς Χώρας (BACCALAUREAT, MATURITÝ EXAM, HABITUR κλπ.). Οὗτος προβλέπεται νὰ λειτουργήσῃ ὡς ἑξῆς: Τὸ ἀπολυτήριον, τὸ ὁποῖον θὰ λαμβάνῃ μετὰ τὰς τελικὰς ἐξετάσεις ὁ ἀποφοιτῶν τοῦ Λυκείου μαθητῆς, θὰ σημαίνῃ τὴν αἰσίαν ἀπὸληξιν τῶν σπουδῶν τῆς Γενικῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως καὶ θὰ εἶναι ἔγκυρον ὡς τυπικὸν πρὸς τὸν διὰ πᾶσαν χρῆσιν (ἔπου ὁ Νόμος ἕως τῶρα ὄριζε τὸ Ἀπολυτήριον Γυμνασίου) πλὴν τῆς ἐγγραφῆς εἰς τὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς. Διὰ τὴν εἴσοδον εἰς αὐτάς θὰ ἀπαιτῆται ἐφεξῆς νέος τίτλος: τὸ Ἀκαδημαϊκὸν Ἀπολυτήριον. Διὰ νὰ τύχῃ αὐτοῦ ὁ ἐνδιαφερόμενος θὰ προσέρχεται κατὰ τὸν πρῶτον μῆνα τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους (Σεπτέμβριον) εἰς γραπτὰς ἐξετάσεις ἐνώπιον μεικτῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ Καθηγητῶν Μέσης καὶ Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως, ἐπὶ τῆς διδασκείας, κατὰ τὸ ἐπίσημον Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα, εἰς τὸ Λύκειον ὕλης, (εἰς τὰ κύρια μαθήματα), ἡ ὁποία ἀπογραφομένη θὰ δημοσιευθῇ εἰς εἰδικὸν τεῦχος, διὰ νὰ λάβουν αὐτῆς γνώσιν ἐξετάζοντες καὶ ἐξεταζόμενοι. Αἱ ἐξετάσεις θὰ γίνωνται τὰς αὐτὰς ἡμέρας καὶ ὥρας

εις διαφόρους πόλεις τῆς χώρας ἐπὶ κοινῶν διὰ πάντας τοὺς ἐξεταζομένους θεμάτων, τὰ δὲ γραπτὰ συγκεντρούμενα κατὰ κατηγορίας θὰ βαθμολογοῦνται ὑπὸ εἰδικῶν καθηγητῶν μὲ ἐνιαῖον, κατὰ τὸ δυνατόν, μέτρον κρίσεως. Οἱ ἐπιτυγχάνοντες θὰ λαμβάνουν τὸ Ἀκαδημαϊκὸν Ἀπολυτήριον, εἴτε τὸν τύπον Α', ὁ ὁποῖος θὰ δίδῃ δικαίωμα ἐγγραφῆς εἰς τὴν Θεολογικὴν, Φιλοσοφικὴν καὶ Νομικὴν Σχολήν, εἴτε τὸν τύπον Β', ὁ ὁποῖος θὰ δίδῃ δικαίωμα ἐγγραφῆς εἰς τὴν Φυσικομαθηματικὴν, τὴν Ἱατρικὴν, τὴν Ὄδοντιατρικὴν, τὴν Κτηνιατρικὴν, τὴν Γεωπονικὴν καὶ τὰς Σχολὰς τοῦ Πολυτεχνείου. (Ἄμφότεροι θεωροῦνται ἰσότιμοι διὰ τὴν ἐγγραφὴν εἰς ὅλας τὰς λοιπὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς). Μὲ τὸν τίτλον αὐτὸν θὰ ζητοῦν ἐγγραφὴν εἰς τὴν Σχολὴν τῆς προτιμῆσώς των καὶ θὰ γίνωνται δεκτοὶ κατὰ σειρὰν ἐπιτυχίας, ἐντὸς τοῦ δι' ἐκάστην Σχολὴν ὀριζομένου ἐκάστοτε ἀριθμοῦ εἰσακτέων.

Μὲ τὴν καινοτομίαν αὐτὴν δὲν λύεται, φυσικὰ, τὸ μέγα πρόβλημα τῆς παροχῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως εἰς ὅλους τοὺς νέους, οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦν νὰ λάβουν μόρφωσιν πανεπιστημιακοῦ ἐπιπέδου — τοῦτο εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ κόσμου εἶναι σήμερον ὀξὺ καὶ δύναται νὰ λυθῇ μόνον μὲ τὴν ἴδρυσιν καὶ τὸν ἐξοπλισμὸν μεγαλυτέρου ἀριθμοῦ Ἀνωτάτων Σχολῶν ἀπὸ τὰς ὑπαρχούσας. (Εἶναι τὸ πρόγραμμα, τὸ ὁποῖον καὶ ἡμεῖς προτιθέμεθα νὰ θέσωμεν ταχέως εἰς ἐφαρμογὴν). Βελτιώνεται ὅμως σημαντικῶς τὸ σήμερον κρατοῦν σύστημα τῶν Εἰσαγωγικῶν Ἐξετάσεων. Τὰ πλεονεκτήματα τῆς νέας μεθόδου εἶναι τὰ ἐξῆς :

α. Δὲν θὰ προσέρχονται τοῦ λοιποῦ διὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου παρὰ μόνον ὅσοι αἰσθάνονται τὸν ἑαυτὸν των ἱκανὸν νὰ ὑποστοῦν δυσχερεῖς ἐξετάσεις ἐπὶ τῶν διδασκόμενων εἰς τὸ Λύκειον κυρίων μαθημάτων.

β. Οἱ διαγωνιζόμενοι θὰ ὑφίστανται ἄπαξ μόνον τὴν δοκιμασίαν καὶ δὲν θὰ ταλαιπωροῦνται μὲ πολλαπλὰς ἐξετάσεις.

γ. Θὰ κρίνονται ἐπὶ τῶν αὐτῶν ζητημάτων, εἰς πᾶσαν περίπτωση, καὶ μὲ τὰ αὐτὰ μέτρα. Θὰ ἀποκοτῶν δὲ ἓνα καὶ μόνον τίτλον σπουδῶν, ὁ ὁποῖος θὰ δίδῃ σαφῆ τὴν εἰκόνα τῶν ἐπιδόσεών των.

δ. Θὰ ἐξετάζονται καὶ θὰ βαθμολογοῦνται ἀπὸ τοὺς φυσικούς κριτὰς των, τοὺς καθηγητὰς τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν Πανεπιστημιακῶν Διδασκάλων. Διὰ τὸν δικαιοτέρον χαρακτηρισμὸν τῶν ἐπιδόσεών των θὰ συνυπολογίζονται εἰς τὸν γενικὸν βαθμὸν τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου, μὲ ὄρισμένον συντελεστήν, καὶ οἱ βαθμοὶ ἐνδεικτικοῦ τῶν δύο τελευταίων τάξεων τοῦ Λυκείου.

ε. Οἱ Καθηγηταὶ τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν δὲν θὰ ἀναλίσκουν πλέον τὸν χρόνον καὶ τὰς δυνάμεις των εἰς τὴν διόρθωσιν μυριάδων γυμνασιακῶν γραπτῶν, τὰ ἀποτελέσματα θὰ ἐκδίδονται ἐντὸς συντομωτάτου χρονικοῦ διαστήματος, καὶ θὰ

δύναται νὰ διατίθεται ὁλόκληρον τὸ διδακτικὸν Ἀκαδημαϊκὸν Ἔτος εἰς τὸν κύριον προορισμὸν του, τὴν διδασκαλίαν καὶ τὰς ἀπλήξεις τῶν φοιτητῶν.

Ἐννοεῖται ὅτι καὶ εἰς τὰς περισσοτέρας, τῆς μιᾶς, Σχολᾶς θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα ὁ ὑποψήφιος φοιτητὴς νὰ ζητήσῃ ἐγγραφήν, ὑποβάλλων ἀντίγραφα τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου του, θὰ δύναται ἐπίσης καὶ τοὺς βαθμοὺς τοῦ τίτλου του νὰ βελτιώσῃ προτερηόμενος πάλιν εἰς ἐξετάσεις εἰς νέαν ἐξεταστικὴν περίοδον.

Ὁ θεσμὸς τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου εἰσάγεται ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1965—1966. Διὰ τὸ προσεχές Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1964 — 1965 θὰ ἰσχύσῃ μεταβατικὸν καθεστῶς, κατὰ τὸ ὅποιον οἱ ὑποψήφιοι διὰ τὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς θὰ ἐξετασθοῦν εἰς οἷαν μέχρι τοῦδε ἐξητάζοντο ὕλην, ἀλλὰ κατὰ τὸν τρόπον καὶ ἐνώπιον μεικτῶν Ἐπιτροπῶν.

Εἶναι περιττὸν νὰ μνημονεύσωμεν ὅτι αἱ Εἰσαγωγικαὶ εἰς τὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς ἐξετάσεις καθιερώθησαν διὰ δύο λόγους: πρῶτον διότι ἡ ἀνάγκη τῶν πραγμάτων ἐπέβαλε τὸν «κλειστὸν» ἀριθμὸν εἰσακτέων, καὶ δεύτερον διότι ἡ στάθμη τῶν γυμνασιακῶν σπουδῶν ἐσημείωσε κατὰ τὰ τελευταῖα 30 ἔτη δυσάρεστον πτώσιν. Εὐνόητον ὅτι, εὐθύς ὡς οἱ δύο οὗτοι λόγοι ἐκλείψουν εἰς τὸ προσεχές, ὡς ἐλπίζομεν, μέλλον, τὸ Ἀκαδημαϊκὸν Ἀπολυτήριον θὰ καταστῇ περιττὸν καὶ ἡ ἐγγραφή εἰς τὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς θὰ γίνεται πλέον μὲ βᾶσιν τὸ Ἀπολυτήριον τοῦ Λυκείου.

5. Ἐκπαίδευσις Διδακτικῶν Στελεχῶν
καὶ Ἐπιλογή τοῦ Ἐποπτικοῦ Προσωπικοῦ τῶν Σχολείων.
(Ἄρθρα 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20).

Ἡ μέριμνα διὰ τὴν ἀρτιωτέραν μόρφωσιν τῶν Ἐκπαιδευτικῶν Λειτουργῶν μας πρέπει, νομίζομεν, νὰ τεθῇ εἰς τὸ πρῶτον ἐπίπεδον τοῦ κρατικοῦ ἐνδιαφέροντος. Τὰ σχολεῖα μας θὰ εὐδομήσουσιν, ὅταν ὁ ἔμφυχος παράγων τῆς διαδικασίας τῆς ἀγωγῆς, ὁ Διδάσκαλος, ἐξοπλισθῇ ἀρτίως διὰ τὸ δύσκολον ἔργον του καὶ ἀρθῇ εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς του. Διὰ τοῦ παρόντος σχεδίου νομοθετικοῦ διατάγματος λαμβάνεται πρόνοια διὰ τὴν καλυτέραν ἐκπαίδευσιν τῶν λειτουργῶν τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαίδευσεως. Ἡ φοίτησις εἰς τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας (αἱ ὁποῖαι, ὡς γνωστὸν, προϋποθέτουσιν εἰς τοὺς τροφίμους των πλήρη ἐξαετῆ Μέσην Ἐκπαίδευσιν) ἀυξάνεται ἀπὸ 2 εἰς 3 ἔτη, ἀναμορφώνεται δὲ καὶ πλουτίζεται τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων των (ἄρθρον 16), οὕτως ὥστε ἡ μόρφωσις, τὴν ὁποίαν τὰ ἰδρύματα αὐτὰ θὰ παρέχουν ἐφεξῆς εἰς τοὺς μέλλοντας Δημοδιδασκάλους, νὰ εἶναι μεγαλύτερα εἰς ἑκτασιν καὶ βάθος. Εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον, μὲ τὸ ὑπὸ μελέτην νέον ἀναλυτικὸν πρόγραμμα μαθημάτων, ἡ στάθμη τῶν σπουδῶν θὰ ὑψωθῇ. Ἡ ἐμπειρία τῶν παιδιῶν ἡλικίας 7—12 ἐτῶν εἶναι σήμερον πολὺ

πλουσιωτέρα από ἄλλοτε. Ἀναλόγως ἔχουν αὐξηθῆ καὶ αἱ ἀπαιτήσεις μας ἀπὸ τὸν Διδάσκαλον, ὁ ὁποῖος θὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐκπαίδευσίν των. Εἶναι λοιπὸν ἀνάγκη νὰ τὸν μῆψωμεν βαθύτερον τόσον εἰς τὰς ἄλλας ὅσον καὶ εἰς τὴν Παιδαγωγικὴν Ἐπιστήμην. Τοῦτο ἐπιδιώκεται μὲ τὴν αὐξήσιν τῶν ἐτῶν τῆς μαθητείας εἰς τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας.

Παραλλήλως (διὰ τῶν ἄρθρων 16 καὶ 17) προωθεῖται τὸ Παιδαγωγικὸν Προσωπικὸν τῶν Ἰδρυμάτων τούτων (ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἡ κειμένη Νομοθεσία ἀπαιτεῖ ἠϋξημένα προσόντα, ἦτοι ἀκαδημαϊκοὺς τίτλους καὶ σπουδὰς εἰς τὸ Ἐξωτερικόν), διὰ νὰ μὴ ὑστερῇ τῶν συναδέλφων του, τῶν ὑπηρετούντων εἰς ἄλλους κλάδους τῆς Ἐκπαιδύσεως, καὶ νὰ φθάσῃ εἰς τοὺς βαθμοὺς καὶ μισθοὺς, τοὺς ὁποῖους εἶχε παλαιότερον, καὶ ἀναγνωρίζεται κάποια αὐτοτέλεια εἰς τὴν διοίκησιν τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν, ὡς ἀρμόζει εἰς Σχολὰς ἀνωτέρου ἐπιπέδου.

Εἰς τὴν Δευτεροβάθμιον (Μέσην) Ἐκπαίδευσιν παρουσιάζεται σήμερον μεγάλη ἔλλειψις Καθηγητῶν ὠρισμένων ἐιδικοτήτων. Εἰςτοιούτον μάλιστα βαθμὸν, ὥστε ἡ λειτουργία τῶν σχολείων αὐτῆς τῆς βαθμίδος νὰ εἶναι προβληματικὴ. Ἐνῶ δηλαδὴ διαθέτομεν Φιλολόγους Καθηγητὰς καὶ οἱ Θεολόγοι περισσεύουν, ἐλλείπουν οἱ Φυσικοί, οἱ Μαθηματικοί καὶ οἱ Καθηγηταὶ ξένων γλωσσῶν (Ἀγγλικῆς καὶ Γαλλικῆς). Ὁ κατωτέρω πίναξ εἶναι εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο διαφωτιστικὸς.

Τὴν 29ην Φεβρουαρίου τρέχοντος ἔτους, συμφώνως πρὸς ὑπεύθυνον ἀναφορὰν τῆς ἀρμοδίας Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας, διὰ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῶν ὑφισταμένων εἰς τὰ Γυμνάσια (καὶ τὰ Γυμνασιακὰ Παραρτήματα) τοῦ Κράτους τμημάτων:

Ἐχρειάζοντο		Ὑπηρετοῦν	Κενὰ
Μαθηματικοί	1448	977	471
Φυσικοί	1068	646	422
Ξένων Γλωσσῶν	749	333	416

(Ἀγγλικῆς ἢ Γαλλικῆς).

Τὰ κενὰ εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς ὀφείλονται ὄχι εἰς τὴν ἔλλειψιν πιστώσεων διὰ διορισμὸν, ἀλλ' εἰς τὴν ἀνυπαρξίαν αἰτήσεων ἐπιθυμούντων νὰ διορισθῶν, ἢ εἰς τὴν ἀπροθυμίαν τῶν ὀλίγων αἰτουμένων νὰ δεχθῶν τὰς προσφερομένας εἰς τὴν περιφέρειαν θέσεις.

Εἶναι εὐκόλον νὰ φαντασθῇ κανεὶς εἰς πόσον δεινὴν θέσιν ἔχουν περιέλθει τὰ σχολεῖα μας ἀπὸ τὰς ἐλλείψεις αὐτὰς, καὶ ὁποῖα προβλέπεται ὅτι θὰ αὐξηθῶν μὲ γοργὸν ρυθμὸν καθ' ὅσον θὰ πολλαπλασιάζωνται τὰ γυμνασιακὰ τμήματα μὲ τὴν δωρεὰν παιδείαν καὶ τὴν αὐξήσιν τῶν ἐτῶν τῆς ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως. Οἱ ἐξερχόμενοι, κατ' ἔτος, ἀπὸ τὰ δύο Πανεπιστήμιά μας πτυχιούχοι τῶν Μαθηματικῶν, τῶν Φυσικῶν καὶ τῶν Ξένων Γλωσσῶν (ἐκτὸς τοῦ ὅτι οἱ ἐξ αὐτῶν ἄρρενες δὲν

ἀναλαμβάνουν βιοποριστικήν ἐργασίαν ἀμέσως, διότι στρατεύονται ὡς κληρωτοὶ) καὶ ὀλίγοι εἶναι, ἀναλόγως πρὸς τὰς ἀνάγκας μας, καί, ἐπειδὴ εὐρίσκουν τρόπον ἀνέτου ζωῆς εἰς τὰ μεγάλα κέντρα, δὲν δέχονται διορισμὸν εἰς μακρυνὰς περιοχὰς τῆς χώρας, ἢ προσφέρονται νὰ διδάξουν ἐπὶ συμβάσει μὲ ὑψηλὰς ἀμοιβὰς. (Εἰς πολλὰ σχολεῖα τῆς ὑπαίθρου προσλαμβάνονται καὶ πληρώνονται ἀπὸ τοὺς Συλλόγους Γονέων μὲ ἐπιβάρυνσιν τῶν μαθητῶν).

Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς ἄκρως δυσμενοῦς καταστάσεως ταύτης, ἡ ὁποία γίνεται ἔτι δυσμενεστέρα ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι εἰς τὰ σχολεῖα μας ἀπουσιάζουν σήμερον οἱ καθηγηταὶ τῶν Ἐπιστημῶν, αἱ ὁποῖαι σχετίζονται ἀμέσως μὲ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας, τὸ παρὸν σχέδιον Ν. Δ. λαμβάνει τὰ ἑξῆς μέτρα:

α. Καθιερώνει τὴν ἐπὶ εἰδικῇ ἀμοιβῇ ὑπερωριακὴν ἐργασίαν τῶν καθηγητῶν τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαίδευσως, ὥστε αἱ ἀνάγκαι νὰ πληροῦνται κατὰ τὸ δυνατόν ἐπὶ τόπου διὰ τῆς ἀναθέσεως περισσοτέρων ὥρων διδασκαλίας εἰς τοὺς ὑπάρχοντας καθηγητὰς (ἄρθρον 14).

β. Εἰσάγει τὸν θεσμὸν τῆς ἐντατικῆς Πανεπιστημιακῆς Ἐκπαίδευσως καθηγητῶν διὰ τῆς παρεμβολῆς ἐντὸς τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους καὶ τρίτου ἑξαμήνου σπουδῶν κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας Ἰούνιον, Ἰούλιον, Αὐγούστον καὶ Σεπτέμβριον, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐξέλθουν ἐκ τῶν λεγομένων «Καθηγητικῶν» Σχολῶν τῶν δύο Πανεπιστημίων ταχύτερον οἱ πτυχιούχοι, οἱ ὁποῖοι θὰ χρησιμοποιοῦνται εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαίδευσως πρὸς κάλυψιν τῶν κενῶν (ἄρθρον 15). Εἰς πλείστας χώρας τοῦ κόσμου ἔχει ἐπιτυχῶς ἐφαρμοσθῆ, μετὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον, σύστημα ἐντατικῆς καὶ ταχυρρύθμου ἐκπαίδευσως διδακτικῶν στελεχῶν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν. Ἐάν, κατὰ τὴν σταδιακὴν ἐφαρμογὴν τοῦ μέτρου τῆς θετοῦς ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως, εὐρεθῶμεν πρὸ μεγάλης ἐλλείψεως διδακτικοῦ προσωπικοῦ, εἰς τὰς εἰδικότητας κυρίως τῶν Φυσικῶν, τῶν Μαθηματικῶν καὶ τῶν Καθηγητῶν Ξένων Γλωσσῶν, θὰ καταφύγωμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν ἐντατικὴν καὶ ἐντὸς βραχυτέρου χρόνου ἐκπαίδευσιν τῶν Λειτουργῶν τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαίδευσως καὶ θὰ καλέσωμεν τὰ Πανεπιστήμια τῆς χώρας νὰ κινητοποιήσουν τὰς δυνάμεις των καὶ νὰ προσφέρουν τὴν πολύτιμον συνδρομὴν των διὰ τὴν πύκνωσιν τῶν σχολείων καὶ τὴν ἀνόρθωσιν τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαίδευσως) εἰς ὅλα τὰ διαμερίσματα τῆς χώρας.

γ. Εἰς παρασκευαζόμενον νομοθέτημα ρυθμίζον θέματα Στρατολογίας προβλέπεται διάταξις, κατὰ τὴν ὁποῖαν χορηγεῖται τριετῆς ἀναβολὴ κατατάξεως εἰς τὸν Στρατὸν εἰς πτυχιούχους τῶν Καθηγητικῶν Σχολῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἐπιθυμοῦντας νὰ διορισθῶν εἰς δημόσια σχολεῖα Δευτεροβαθμίου

(Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως. Ἀπὸ τοῦδε λαμβάνεται εἰς τὸ πᾶν σχέδιον Ν. Δ. πρόνοια νὰ διορίζωνται καὶ πρὸ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν στρατιωτικῶν ὑποχρεώσεων των. Διὰ τοῦ μέτρου τούτου θὰ πυκνωθοῦν ἀμέσως αἱ τάξεις τῶν καθηγητῶν, οἱ ὅποιοι σήμερον μᾶς εἶναι ἀπαραίτητοι, ἕως ὅτου ἀποκτήσωμεν ἐπάρκεια αὐτῶν — ἐντὸς πενταετίας, ὅπως ἐλπίζομεν.

Καὶ εἰς τὴν ἐπιλογὴν τοῦ Ἐποπτικοῦ Προσωπικοῦ τῶν Σχολείων, τῶν Ἐπιθεωρητῶν καὶ Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) καὶ Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως, εἰσάγεται διὰ τοῦ παρόντος σχεδίου Ν. Δ. οὐσιώδης μεταρρύθμισις. Ἰδρύνονται (ἄρθρον 18) εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Παιδείας Συμβούλια Ἐπιλογῆς Ἐπιθεωρητῶν ἀποτελούμενα ὄχι μόνον ἐξ ἀνωτέρων Ἐκπαιδευτικῶν, ἀλλὰ καὶ ἀνθρώπων τῶν Γραμμάτων, τὰ ὅποια μετὰ εἰδικὴν δοκιμασίαν (κυρίως κατόπιν προσωπικῆς ἐπικοινωνίας καὶ παρακολουθήσεως τῶν ὑποψηφίων) θὰ ἐπιλέγουν τοὺς ἀριστεῖς ἐκάστης κατηγορίας συντάσσοντες κατ' ἔτος Πίνακας αὐτῶν κατὰ σειρὰν ἱκανότητος. Ἐξ αὐτῶν καὶ μόνον θὰ πληροῦνται αἱ ἐκάστοτε κενούμεναι θέσεις. Ἡ εὐρεῖα περιοχῆ τῶν δικαιουμένων νὰ κριθοῦν ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω Συμβούλια διὰ τὴν θέσιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ, ἡ διαδικασίᾳ τῆς ἐκλογῆς καὶ ἡ εἰς ἀνύποπτον χρόνον διενέργεια αὐτῆς (ἄρθρα 18—20) παρέχουν τὴν ἐγγύησιν ὅτι εἰς τὰς ἡγετικάς θέσεις τῆς Ἐκπαιδεύσεως θὰ ἀνέρχωνται ἄνδρες διακρινόμενοι ὄχι μόνον διὰ τὰ ἐπιστημονικὰ καὶ διοικητικὰ προσόντα των, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν ἀνοιχτὸν πνευματικὸν των ὀρίζοντα καὶ τὴν ὅλην των κοινωνικὴν ἐμφάνισιν καὶ ἀρετὴν.

6. Παιδαγωγικὸν Ἰνστιτούτον καὶ Ὑπηρεσιακὰ Συμβούλια τῆς Ἐκπαιδεύσεως.

(Ἄρθρα 21, 22, 23, 24, 25, 26 καὶ 27)

Τὸ διδακτικὸν καὶ ἐποπτικὸν Προσωπικὸν τῶν σχολείων ἔχει ἀνάγκην ὄχι μόνον πλήρους ἐπιστημονικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς καταρτίσεως, κατὰ τὰ ἔτη τῶν φοιτητικῶν σπουδῶν του, ἀλλὰ καὶ συνεχοῦς ἐπιμορφώσεως κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας του. Διότι ἡ πρόοδος εἰς τὴν ἐποχὴν μᾶς γίνεται μὲ μεγάλα ἄλματα, ὡς ἐκ τούτου οἱ ἐπιστήμονες, οἱ ὅποιοι δὲν ἀνανεώνουν τὰς πνευματικὰς ἀποσκευὰς των καὶ δὲν παρακολουθοῦν τὰς ἐξελίξεις τῆς ἐπιστήμης εἰς τὸν τομέα τῆς ἐιδικότητός των, καταδικάζονται εἰς ἀχρησίαν καὶ παραμερισμόν. Ἡ ἐνημέρωσις καὶ ὁ ἐκσυγχρονισμὸς εἶναι προϋποθέσεις τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ἔργου. Ὁ ἀπωστεωμένος καὶ σχολαστικὸς διδάσκαλος τῶν παλαιῶν χρόνων δὲν δύναται νὰ ὀμιλήσῃ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν νέων καὶ νὰ γίνῃ ὁδηγὸς των. Ἐξ ἄλλου ἡ ἀνάγκη τῆς συστηματικῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης τῶν ἐκπαιδευτικῶν ζητημάτων (ὑπὸ ἔποψιν ψυχολογικῆν, οἱ-

κοινωνικήν, κοινωνιολογικήν κλπ.) πρὸς τὸν σκοπὸν, ὅπως ὀργανώσεις τῶν σχολείων, ὕλη καὶ μέθοδος τῆς διδασκαλίας, κανόνες καὶ τακτικὴ τῆς ὀρθῆς ἀγωγῆς κλπ. θεμελιώνονται ἐπὶ στερεῶν ἐπιστημονικῶν βάσεων, ἔχει γίνεαι ἐντόνως αἰσθητὴ εἰς τὴν χώραν μας. Ἀτυχῶς ἡ παιδαγωγικὴ ἔρευνα ἀσκείται ὑποτυπωδῶς εἰς τὰ δύο Πανεπιστήμιά μας· εἰς τὸ ἕτερον τούτων μάλιστα ἡ ἔδρα τῆς Παιδαγωγικῆς εἶναι κενὴ ἀπὸ 28 ἐτῶν! Τοῦτο κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν τεραστίαν ἀνάπτυξιν, ἡ ὁποία εἰς ὅλας τὰς προηγμένας χώρας τοῦ κόσμου ἔχει δοθῆ εἰς τὴν θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ἐπιστήμης τοῦ Σχολείου.

Διὰ νὰ ὀργανωθῶν μὲ τὸν καλύτερον τρόπον τὰ δύο ταῦτα σημαντικὰ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Παιδείας μας ἔργα, τὸ ἐκπαιδευτικὸν καὶ τὸ ἐρευνητικὸν, ἰδρύεται διὰ τοῦ παρόντος σχεδίου Ν. Δ. (ἄρθρα 21—24) Παιδαγωγικὸν Ἰνστιτούτον, ὡς αὐτοτελὴς Δημοσίᾳ Ὑπηρεσίᾳ, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνατίθεται:

- α) Ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα τῶν ἐκπαιδευτικῶν ζητημάτων.
- β) Ἡ ἐπιμόρφωσις τοῦ ἐποπτικοῦ καὶ διδακτικοῦ Προσωπικοῦ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, καὶ
- γ) Ἡ ἐποπτεία ἐπὶ τῆς λειτουργίας τῶν σχολείων ὄλων τῶν τύπων.

Εἰς τὸ Ἰνστιτούτον τοῦτο θὰ συγκεντρωθῶν αἱ ἐκλεκτότεραι ἐπιστημονικαὶ καὶ ὀργανωτικαὶ δυνάμεις, τὰς ὁποίας διαθέτει τὸ Ἐκπαιδευτικὸν μας Σῶμα (προβλέπονται τρεῖς ἐν ἱεραρχίᾳ κλιμακωμένοι κατηγορίαι ὑπαλλήλων: Εἰσηγηταί, Πάρεδροι, Σύμβουλοι), θὰ προσκληθῶν εἰς συνεργασίαν διακεκριμένοι Ἀκαδημαϊκοὶ Διδάσκαλοι, θὰ χρησιμοποιηθῶν μετεκπαιδευθέντες εἰς Πανεπιστήμια τοῦ Ἐξωτερικοῦ Ἐκπαιδευτικοὶ Λειτουργοὶ καὶ ἐπιστήμονες περιωπῆς, διὰ νὰ δώσουν εἰς τὴν χώραν τὸ ἀνώτερον ἐκεῖνο Ὅργανον Ἐρεύνης καὶ Ἐκπαιδεύσεως Διδακτικῶν Στελεχῶν, τοῦ ὁποίου ἔχομεν ἀνάγκην διὰ νὰ ἀνορθώσωμεν καὶ νὰ συγχρονίσωμεν τὴν Ἐθνικὴν μας Παιδείαν εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς.

Σήμερον λειτουργοῦν διὰ παρεμφερεῖς σκοποὺς Ὑπηρεσίαι πολυετεῖς, χωρὶς συνοχὴν μεταξὺ των καὶ συντονισμόν εἰς τὰς ἐνεργείας των. Τὸ Διδασκαλεῖον τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ἡ Σχολὴ Μετεκπαιδεύσεως Δημοδιδασκάλων εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ἡ Σχολὴ Ἐκπαιδευτικῶν Λειτουργῶν Ἐπαγγελματικῆς καὶ Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἡ Ὑπηρεσία Μελετῶν καὶ τὸ Τμήμα Λαϊκῆς Ἐπιμορφώσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας. Αὗται θὰ συγχωνευθῶν μετὰ τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου καὶ θὰ ἀποτελέσουν ἐνιαῖον καὶ καλῶς συντεταγμένον Ὅργανισμόν αὐστηρῶς ἐπιστημονικοῦ χαρακτῆρος, ὁ ὁποῖος θὰ ἀναλάβῃ καὶ τὸ ὑποτυπωδῶς ἀσκούμενον ἤδη γνωμοδοτικὸν ἔργον τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου.

Ἀπομένει ἡ Κεντρικὴ Ἀρχὴ τῆς Διοικήσεως τῆς Ἐκπαιδεύσεως. Ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἡ Ἀρχὴ αὕτη λειτουργεῖ ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ ὀνομάζεται Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον. Εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦτο ὑποτίθεται ὅτι τοποθετοῦνται οἱ ἀριστεῖς τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Κόσμου· οἱ ἡγέται ὅμως οὗτοι καταδικάζονται νὰ ἀπασχολοῦνται δι' ὅλου τοῦ ἔτους μὲ τὸ φορτικὸν ἔργον τῶν μεταθέσεων καὶ προαγωγῶν, καθὼς καὶ τῆς διερευνήσεως καὶ ἐκδικάσεως πειθαρχικῶν ὑποθέσεων, βραχὺν δὲ χρόνον καὶ ὀλίγας δυνάμεις εὐρίσκουν διὰ νὰ ἀσκήσουν καὶ τὸ ἕτερον μέρος τοῦ προορισμοῦ των: τὸ γνωμοδοτικὸν καὶ ὀργανωτικόν. Τοῦτο, ὡς ἐλέγχθη, θὰ ἀσκήται τοῦ λοιποῦ εἰς πλάτος καὶ βάθος, ὁμοῦ μὲ τὸ ἐκπαιδευτικόν, ἀπὸ τὸ διὰ τοῦ παρόντος σχεδίου Ν. Δ. ἰδρῦόμενον Παιδαγωγικὸν Ἰνστιτούτον. Ὅσον διὰ τὰ διοικητικὰ καὶ πειθαρχικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα ἡ κειμένη Νομοθεσία ἔχει ἀναθέσει εἰς διάφορα τμήματα τοῦ Ἀνώτατου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου καὶ τὰ ὁποῖα προτιθέμεθα νὰ ἀπλοποιήσωμεν καὶ νὰ ἐλαττώσωμεν διὰ μεγαλύτερας ἀποκεντρώσεως τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκπαιδεύσεως (ἄρθρον 28), ἰδρῦνται μὲ τὸ παρὸν σχέδιον Ν. Δ. (ἄρθρον 27) τρία Κεντρικὰ Ὑπηρεσιακὰ Συμβούλια (τὸ α. διὰ τὴν Στοιχειώδη, τὸ β. διὰ τὴν Μέσην καὶ τὸ γ. διὰ τὴν Ἐπαγγελματικὴν Ἐκπαίδευσιν) τὰ ὁποῖα θὰ τὰ ἀναλάβουν. Τὰ μέλη τῶν Συμβουλίων τούτων, κατὰ τὸ γενικὸν σχῆμα τοῦ Κώδικος Δημοσίων Ὑπαλλήλων, δὲν θὰ εἶναι μόνιμα, θὰ προέρχωνται ἐξ ἄλλων Ἐκπαιδευτικῶν Ὑπηρεσιῶν δι' ἀποσπάσεως καὶ θὰ ἐναλλάσσονται κατ' ἔτος. Κατόπιν τῆς ὀρθολογικῆς ταύτης ρυθμίσεως τοῦ ὅλου θέματος τὸ Ἀνώτατον Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον δὲν ἔχει πλέον λόγον ὑπάρξεως καὶ καταργεῖται (ἄρθρον 24), λαμβάνεται ὅμως πρόνοια διὰ τὰ ἤδη ὑπηρετοῦντα τακτικὰ Μέλη αὐτοῦ νὰ χρησιμοποιηθοῦν εἰς ἡγετικὰς ἐκπαιδευτικὰς θέσεις.

Διὰ τὴν πλαισίωσιν τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου μὲ τὸ ἀπαραίτητον διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ διοικητικὸν προσωπικὸν καὶ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν προκαλουμένων προσθέτων ὑπηρεσιακῶν ἀναγκῶν ἐκ τῶν λοιπῶν διατάξεων τοῦ παρόντος σχεδίου Ν. Δ. ἀνέκυψεν ἡ ἀναπόδραστος ἀνάγκη τῆς ἀναπτύξεως μερικῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ τῆς αὐξήσεως τῶν εἰς αὐτὸ ὀργανικῶν θέσεων.

Περὶ αὐτῶν προνοοῦν τὰ ἄρθρα 25 καὶ 26.

Τοῦτο εἶναι εἰς ἀδράς γραμμὰς τὸ περιεχόμενον τοῦ «Περὶ Ὁργανώσεως καὶ Διοικήσεως τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως (Στοιχειώδους καὶ Μέσης)» σχεδίου Ν. Δ., τὸ ὁποῖον ἔχομεν Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλωμεν ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Ἐθνικῆς Ἀντι-
προσωπείας παρακαλοῦντες αὐτὴν νὰ περιβάλῃ τοῦτο μὲ τὴν
ψῆφον τῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Ἰουλίου 1964

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως
καὶ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας
καὶ Θρησκευμάτων Ἰπουργὸς

Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ
Βουλευτὴς Θεσσαλονίκης

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν
Ἰπουργὸς
Κ. ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ
Βουλευτὴς Χανίων

Ὁ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας
καὶ Θρησκευμάτων Ἰφ)ργὸς
Λ. ΑΚΡΙΤΑΣ
Βουλευτὴς Β' Ἀθηνῶν

ΝΟΜΟΣ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4379

Περί οργανώσεως και διοικήσεως τῆς Γενικῆς (Στοιχειώδους και Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Συντάγματος και τὴν ἀπὸ 5 Ὀκτωβρίου 1964 σύμφωνον γνώμην τῆς κατὰ τὴν παράγραφον 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 35 Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ Βουλευτῶν, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Διάρθρωσις τῆς Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 1.

1. Ἡ Γενικὴ Ἐκπαίδευσις περιλαμβάνει τὴν Ἐκπαίδευσιν Πρώτου Βαθμοῦ (Στοιχειώδη) και τὴν Ἐκπαίδευσιν Δευτέρου Βαθμοῦ (Μέσην).

2. Ἐκπαίδευσιν Πρώτου Βαθμοῦ παρέχει τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον ἐπὶ ἕξ (6) σχολικὰς περιόδους (τάξεις).

3. Ἐκπαίδευσιν Δευτέρου Βαθμοῦ παρέχουν διαδοχικῶς δύο τύποι σχολείων: τὸ Γυμνάσιον και τὸ Λύκειον. Εἰς ἐκάτερον ἡ φοίτησις εἶναι τριετής. Εἰς τὸ νυκτερινὸν Λύκειον ἡ φοίτησις εἶναι τετραετής.

4. Εἰς τὸ Γυμνάσιον ἐγγράφονται ἄνευ εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων μαθηταὶ ἀποφοιτήσαντες τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου. Εἰς τὸ Λύκειον ἐγγράφονται οἱ ἀπόφοιτοι τοῦ Γυμνασίου κατόπιν εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων.

5. Δημοτικὸν Σχολεῖον, Γυμνάσιον και Λύκειον ἀποτελοῦν αὐτοτελεῖς τύπους σχολείων, μὲ ἴδιαν διεύθυνσιν, ἴδιον διδακτικὸν προσωπικὸν και ἴδιον ἀρχεῖον.

Ἱδρυσις Σχολείων.

Ἄρθρον 2.

1. Δημοτικὰ Σχολεῖα ἱδρύονται ὅπου συγκεντροῦνται 15 τοὐλάχιστον μαθηταὶ ἐκ τῶν ἐχόντων τὴν νόμιμον πρὸς φοίτησιν ἡλικίαν.

2. α) Διὰ τὴν ὑπαρξιν Δημοτικοῦ Σχολείου μιᾶς ὀργανικῆς θέσεως ἀπαιτοῦνται 15—40 μαθηταὶ, δύο ὀργανικῶν θέσεων 41—80, τριῶν ὀργανικῶν θέσεων 81—120, τεσσάρων ὀργανικῶν θέσεων 121—160, πέντε ὀργανικῶν θέσεων 161—200 και ἕξ ὀργανικῶν θέσεων 201—250.

β) Εἰς Δημοτικὰ Σχολεῖα ἔχοντα ἀριθμὸν μαθητῶν ὑπερβαίνοντα τοὺς 250 ἱδρύονται ὀργανικαὶ θέσεις περισσότεραι τῶν ἕξ, ὅχι ὅμως και περισσότεραι τῶν δώδεκα κατ' ἀναλογίαν ἐνὸς διδασκάλου πρὸς 40 κατ' ἀνώτατον ὄριον μαθητῶν.

γ) Τὰ Δημοτικὰ Σχολεῖα προάγονται ὑποβιβάζονται ἢ καταργηθοῦν ἀπὸ το Ἰνστιτούτου Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

ταργούνται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μέσου ὄρου τῶν κατὰ τὰ τρία τελευταία σχολικὰ ἔτη ἐξετασθέντων μαθητῶν.

3. Ἡ ἴδρυσις, ἡ κατάργησις, ἡ προαγωγή, ὁ ὑποβιβασμὸς, ἡ διαίρεσις καὶ ἡ συγχώνευσις τῶν δημοτικῶν σχολείων γίνεται, κατὰ τὰς φερινὰς διακοπὰς τῶν μαθημάτων, διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδιδομένου μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Περιφερειακοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως), τῇ προτάσει μὲν τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν, ὡσάκις πρόκειται περὶ ἰδρύσεως ἢ προαγωγῆς, τῇ προτάσει δὲ μόνον τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων, ὡσάκις πρόκειται περὶ καταργήσεως, ὑποβιβασμοῦ, συγχωνεύσεως ἢ διαίρεσεως. Κατ' ἐξαιρέσιν, ἴδρυσις δημοτικοῦ σχολείου δύναται νὰ γίνῃ καὶ εἰς ἄλλην ἐποχὴν τοῦ ἔτους.

4. Γυμνάσια καὶ Λύκεια ἰδρύονται διὰ Β. Διατάγματος ἐκδιδομένου τῇ προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἐπομένων παραγράφων.

5. Συνιστῶνται κατὰ Νομοὺς Πενταμελεῖς Ἐπιτροπαὶ ἐκ τοῦ Νομάρχου, τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου εἰς τὸ ὅποιον ὑπάγεται ἡ ἔδρα τοῦ Νομοῦ, τοῦ ἀρμοδίου Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως (ἐπὶ περισσοτέρων τοῦ ἀρχαιότερου), τοῦ Διευθυντοῦ Τεχνικῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Νομοῦ καὶ τοῦ Διευθυντοῦ Γεωργίας, ἀναπληρουμένων ὑπὸ τῶν νομίμων ἀναπληρωτῶν των μὲ Προέδρον τῶν ἐκ τῶν παρισταμένων ἀνώτερον. Αἱ Ἐπιτροπαὶ αὗται, ἀφοῦ σταθμίσουν τὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀνάγκας τῆς περιοχῆς, ἀναλόγως τῆς πυκνότητος τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τῆς γεωοικονομικῆς μορφῆς τοῦ τόπου, προτείνουν εἰς ποίας πόλεις, κωμοπόλεις καὶ χωρία εἶναι σκόπιμον νὰ λειτουργοῦν Γυμνάσια καὶ Λύκεια καί, ἐὰν δὲν ὑπάρχουν ἤδη, κατὰ ποίαν προτεραιότητα πρέπει προοδευτικῶς νὰ ἰδρυθοῦν.

6. Πρότασις περὶ ἰδρύσεως Γυμνασίου ἢ Λυκείου δύναται νὰ γίνῃ ἐφ' ὅσον προβλέπεται ἐλάχιστος ἀριθμὸς 40 μαθητῶν εἰς τὴν Α' τάξιν αὐτῶν. Ἐξαιρέσις ὡς πρὸς τὸ κατώτερον τοῦτο ὄριον ἐπιτρέπεται προκειμένου περὶ σχολείων μικρῶν νήσων, ἀπομεμονωμένων συγκοινωνιακῶς περιοχῶν ἢ ἀκριτικῶν περιοχῶν.

7. Αἱ προτάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν ὑποβάλλονται, ἐντὸς προδεσμίας τασσομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων, εἰς τὸ Ὑπουργεῖον καὶ διαβιβάζονται εἰς Ἐπιτροπὴν συγκροτουμένην ἐξ ἐνὸς Συμβούλου τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Ν.Δ. ἰδρυομένου Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου ὡς Προέδρου, δύο Διευθυντῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων, ὀριζομένων μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν των ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων καὶ τοῦ ἐκάστοτε Προέδρου τοῦ Ὁργανισμοῦ

Σχολικῶν Κτιρίων. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὰς ὡς ἄνω προτάσεις καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐκπαιδεύσεως, καθορίζει τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν σειρὰν προτεραιότητος τῶν ἰδρυτέων σχολείων, συντάσσουσα τὸν τελικὸν πίνακα. Ὁ πίναξ οὗτος κυρούμενος διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ δημοσιευόμενος εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ἰσχύει ἐπὶ μίαν τριετίαν.

8. Ὁ ἄνωτέρω πίναξ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν μελέτην καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ προγράμματος Ἔργων τοῦ Ὁργανισμοῦ Σχολικῶν Κτιρίων προκειμένου περὶ διδακτηρίων τῶν σχολείων τῆς Δευτεροβαθμίου Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

9. Τὰ κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Ν. Δ. λειτουργοῦντα Γυμνάσια πρώτης βαθμίδος διατηροῦνται μετατρέπόμενα ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1964—1965 εἰς Γυμνάσια κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος Ν. Δ. Τὰ οἰαδήποτε κατευθύνσεως λειτουργοῦντα πλήρη Γυμνάσια διατηροῦνται ἀλλ' ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1964—1965 αἱ τρεῖς πρῶται τάξεις αὐτῶν μετατρέπονται εἰς Γυμνάσιον κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος Ν. Δ., αἱ δὲ τρεῖς τελευταῖαι τάξεις εἰς Λύκειον ἑνιαίου τύπου, ἐξαιρέσει τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ναυτικῶν Γυμνασίων, τῶν ὁποίων αἱ τρεῖς τελευταῖαι τάξεις διατηροῦνται ἀντιστοίχως ὡς Οἰκονομικὸν καὶ Ναυτικὸν Λύκειον. Περὶ τῆς μετατροπῆς ἐκδίδεται ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων δημοσιευομένη εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

10. Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Ν. Δ. ἀπαγορεύεται ἡ ἰδρυσις Γυμνασίων καὶ Λυκείων πρὸ τῆς κυρώσεως τοῦ κατὰ τὰ ἄνω Πίνακος σχολείων δευτεροβαθμίου Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως τῆς Χώρας.

Παροχὴ δωρεὰν τῆς Ἐκπαιδεύσεως.

*Ἀρθρον 3.

1. Ἡ ἐκπαίδευσις εἰς ὅλας τὰς βαθμίδας παρέχεται δωρεὰν ὑπὸ τῶν δημοσίων σχολείων καταργουμένων τῶν πάσης φύσεως ὑποχρεωτικῶν οἰκονομικῶν ἐπιβαρύνσεων τῶν μαθητῶν (ὑπὸ μορφήν τελῶν, ἐνσήμων, εἰσφορῶν, ἐξετάστρων). Αἱ κείμεναι περὶ πόρων τῶν Σχολικῶν Ταμείων διατάξεις διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ πλὴν ἐκείνων, διὰ τῶν ὁποίων ἐπιβάλλονται ὑποχρεωτικαὶ εἰσφοραί.

2. Εἰς τὸν προϋπολογισμόν τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων ἐγγράφονται κατ' ἔτος πιστώσεις δι' ἐπιχορήγησιν τῶν Σχολικῶν Ἐφορειῶν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐν γένει ἀναγκῶν αὐτῶν. Ἡ κατανομὴ τῶν πιστώσεων τούτων γίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων κατὰ Ἐπιθεωρήσεις πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) καὶ Γενικῆς Ἐπιθεωρήσεις δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως, ἀναλόγως τοῦ τύπου τῶν Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ το Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

σχολείων ἐκάστης περιφερείας καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τμημάτων αὐτῶν.

3. Ἐπίσης εἰς τὸν προϋπολογισμόν τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐγγράφονται κατ' ἔτος πιστώσεις προοριζόμεναι διὰ τὴν δωρεὰν μεταφορὰν εἰς τὸ σχολεῖον τῶν εἰς μακρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τούτου οἰκούντων μαθητῶν κατὰ τὰ ἔτη τῆς ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως καὶ διὰ τὴν παροχὴν εἰς μαθητὰς γεύματος καὶ βιβλίων. Ἡ κατανομή τῶν πιστώσεων τούτων γίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κατὰ Ἐπιθεωρήσεις πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) καὶ Γενικῆς Ἐπιθεωρήσεις δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως.

Ἡ ὑποχρεωτικὴ Ἐκπαίδευσις.

Ἄρθρον 4.

1. Ἄπαντες οἱ ἐν Ἑλλάδι κατοικοῦντες παῖδες Ἑλλήνων πολιτῶν καὶ τῶν δύο φύλων ὑπόκεινται εἰς ὑποχρεωτικὴν ἐκπαίδευσιν ἀπὸ τοῦ ἑοῦ (ἦτοι τοῦλάχιστον ἡλικίας 5 ἐτῶν καὶ ἕξ μηνῶν κατὰ τὴν 1ην Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους τῆς εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον ἐγγραφῆς των) μέχρι τοῦ 15ου ἔτους τῆς ἡλικίας των. Ἡ ἡλικία ἀποδεικνύεται μόνον ἐκ τῆς ληξιαρχικῆς πράξεως γεννήσεως.

Ἡ ὑποχρεωτικὴ ἐκπαίδευσις περιλαμβάνει τὴν φοίτησιν εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον καὶ ἐν συνεχείᾳ εἴτε εἰς Γυμνάσιον γενικῆς ἐκπαιδεύσεως εἴτε εἰς Γυμνάσιον ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ.

2. Ἡ ὑποχρεωτικὴ φοίτησις ἐπὶ μίαν τριετίαν πλεόν τῆς ἤδη ὑποχρεωτικῆς ἐξαιτίας ἐπιβάλλεται σταδιακῶς, ἡ δὲ σειρά τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῆς καθορίζεται ἐκάστοτε διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος ἐκδιδόμενου προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν, εὐθὺς ὡς ἐξασφαλίζονται αἱ διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἀναγκαῖαι προϋποθέσεις (διδασκῆρια, σχολικὸς ἐξοπλισμὸς, διδακτικὸν προσωπικόν, εὐχέρεια μεταφορᾶς τῶν μαθητῶν).

Ἡ νεοελληνικὴ γλῶσσα εἰς τὰ σχολεῖα.

Ἄρθρον 5.

1. Ἡ συντεταγμένη καὶ ἄνευ ιδιωματισμῶν Δημοτικὴ, ὡς ἔχει διαμορφωθῆ εἰς πανελληνιον ἐκφραστικὸν ὄργανον ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τῶν δοκίμων συγγραφέων τοῦ Ἐθνους, χρησιμοποιεῖται ἐλευθέρως εἰς τὸν γραπτὸν καὶ τὸν προφορικὸν λόγον ἀπὸ τοὺς διδάσκοντας καὶ τοὺς διδασκόμενους εἰς ὅλας τὰς βαθμίδας τῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἀπὸ τῆς κατωτάτης μέχρι καὶ τῆς ἀνωτάτης.

2. Ἡ Δημοτικὴ εἶναι ἡ γλῶσσα τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, τῆς διδασκαλίας καὶ τῶν βιβλίων του. Οἱ μαθηταὶ τῶν δύο τελευταίων τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου ἀναγινώσκουν

περικοπὰς ἐκ τῶν Εὐαγγελίων καὶ κείμενα τῆς Καθαρευούσης ἀπλῶς διὰ τὰ ἐξοικειώνωνται πρὸς αὐτά.

3. Γραμματικὴ καὶ Σύνταξις τῆς Καθαρευούσης διδάσκονται εἰς τὸ Γυμνάσιον καὶ τὸ Λυκείον, ἐν συναρτήσει πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς Δημοτικῆς καὶ τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσης εἰς ὅσας τάξεις ἢ Ἀρχαία γλῶσσα διδάσκεται. Ἐκ παραλλήλου οἱ μαθηταὶ τῶν σχολείων τῆς Δευτεροβαθμίου Ἐκπαιδεύσεως συμπληρώνουν καὶ συστηματικοῦν τὰς γραμματικὰς καὶ συντακτικὰς γνώσεις τῶν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Δημοτικῆς, ἔχοντες ὡς πρότυπα κείμενα Νεοελλήνων συγγραφέων διακρινόμενα διὰ τὴν λογοτεχνικὴν ἀξίαν καὶ τὴν πειθαρχίαν τῆς γλώσσης τῶν.

Συγγραφή—Κρίσις Διδακτικῶν Βιβλίων.

Ἄρθρον 6.

1. Ἡ συγγραφή τῶν ἐκδιδόμενων ὑπὸ τοῦ Ὄργανισμοῦ Ἐκδόσεως Διδακτικῶν Βιβλίων Ἀναγνωστικῶν καὶ Βοηθητικῶν βιβλίων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου καθὼς καὶ τῶν Διδακτικῶν βιβλίων τοῦ Γυμνασίου καὶ τοῦ Λυκείου δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων νὰ ἀνατίθεται ἄνευ διαγωνισμοῦ εἰς ἀνεγνωρισμένου κύρους λογοτέχνας καὶ ἐπιστήμονας, καθὼς καὶ εἰς ἐκπαιδευτικοὺς λειτουργοὺς διακρινομένους διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν ἢ λογοτεχνικὴν τῶν ἀξίαν. Οἱ ἀνωτέρω ἐπιλέγονται ἐκ πίνακος συντασσομένου ὑπὸ τῆς κατὰ τὴν παρ. 3 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐπιτροπῆς. Διὰ τὰ Μαθηματικά, τὰς Φυσικὰς Ἐπιστήμας καὶ τὴν Γεωγραφίαν ἐπιτρέπεται καὶ ἡ μετάφρασις ἢ διασκευὴ καταλλήλων ξένων βιβλίων, πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν καὶ τῶν διδασκόντων.

2. Ἡ ἐπιλογή τῶν πρὸς μετάφρασιν ἢ διασκευὴν ξένων βιβλίων γίνεται ὑπὸ τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Ν.Δ. ἰδρυομένου Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, ἢ δὲ μετάφρασις ἢ διασκευὴ τούτων δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων Ὑπουργοῦ νὰ ἀνατίθεται εἰς κατάλληλα εἰδικὰ πρόσωπα, ἐργαζόμενα ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τὴν παρακολούθησιν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου.

3. Πᾶν βιβλίον προοριζόμενον διὰ σχολικὴν χρῆσιν προηγουμένως πρέπει νὰ τύχη κρίσεως καὶ ἐγκρίσεως ὑπὸ Ἐπιτροπῆς συγκροτουμένης δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων ἐπὶ διετεῖ θητεία ἐκ Συμβούλων ἢ Παρέδρων τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, διακεκριμένων ἐπιστημόνων καὶ λογίων ἀνεγνωρισμένου κύρους (κατὰ κατηγορίαν βιβλίου).

4. Τὰ τῆς συνθέσεως καὶ λειτουργίας τῶν Ἐπιτροπῶν τούτων, καθὼς καὶ τὰ τῆς διανομῆς τῶν κρίτρων εἰς τὰ μέλη αὐτῶν ἐπιφυλάχθηκε ἀπὸ τοῦ Ν.Δ. τοῦτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

μένου προτάσει του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

5. Είς τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Νόμου ὑπ' ἀριθ. 3215)1951 προστίθεται 4η παράγραφος ἔχουσα οὕτω:

«4. Ὁ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγόμενος χάρτης διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Ὄργανισμοῦ Ἐκδόσεως Διδακτικῶν Βιβλίων πρὸς ἐκτύπωσιν σχολικῶν βιβλίων καὶ ἐντύπων ἀπαλλάσσεται παντὸς δασμοῦ, εἰσφορᾶς, λοιπῶν φόρων καὶ τελῶν ὡς καὶ τελῶν χαρτοσήμου.

Ἡ ἀνωτέρω διάταξις ἰσχύει ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1964 καὶ ἐντεῦθεν».

Τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον.

Ἄρθρον 7.

1. Τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον προορίζεται:

α) Νὰ θέσῃ τὰς βάσει τῆς θρησκευτικῆς, ἠθικῆς καὶ ἐθνικῆς ἀγωγῆς τῶν μαθητῶν.

β) Νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς τὰ στοιχεῖα τῆς ἐγκυκλίου μορφώσεως κατὰ τρόπον προσαρμοζόμενον εἰς τὴν ἐμπειρίαν, τὴν ἀντίληψιν καὶ τὸν συναισθηματικὸν κόσμον τῶν καὶ

γ) Νὰ ὀπλίσῃ αὐτοὺς μὲ γνώσεις καὶ δεξιότητας διὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

2. Τὰ εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον διδασκόμενα μαθήματα εἶναι: Θρησκευτικά, Ἑλληνικὴ Γλῶσσα, Μελέτη τοῦ περιβάλλοντος, Ἱστορία, Μαθηματικά, Στοιχεῖα Φυσικῶν Ἐπιστημῶν, Γεωγραφία, Τεχνικά, Ὄδική, Γυμναστική.

3. Τὸ Ἀναλυτικὸν καὶ Ὡρολόγιον Πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου καθορίζεται διὰ Β. Διατάγματος ἐκδιδόμενον προτάσει τοῦ Υπουργοῦ Εθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων μετὰ προηγουμένην γνωμοδότησιν τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, ἐφαρμόζεται δὲ προοδευτικῶς ἀπὸ τῆς Α' πρὸς τὴν Στ' τάξιν, τοῦ πρώτου σταδίου περιλαμβάνοντος τὴν Α' καὶ Β', τοῦ δευτέρου τὴν Γ' καὶ Δ' καὶ τοῦ τρίτου τὰς ὑπολοίπους τάξεις.

Τὸ Γυμνάσιον.

Ἄρθρον 8.

1. Τὸ Γυμνάσιον προορίζεται νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἐγκύκλιον μόρφωσιν τὴν παρεχομένην ὑπὸ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου καὶ νὰ ὑψώσῃ τὴν στάθμην τῶν βασικῶν διὰ κάθε ἀνδρωπὸν γνώσεων, συμφώνως πρὸς τὰς ἠὺξημένας ἀπαιτήσεις τῆς ἐποχῆς μας. Τὸ παιδευτικὸν ἔργον του πρέπει νὰ εἶναι:

α) Ἡ θρησκευτικὴ ἀγωγή τῶν μαθητῶν κατὰ τὰ δόγματα καὶ τὰ διδάγματα τῆς Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς Θρησκείας καὶ ἡ ἐθνικὴ καὶ ἠθικὴ διαπαιδαγώγησις αὐτῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος τῆς χώρας.

β) Ἡ καθοδήγησις τῶν μαθητῶν μὲ σκοπὸν νὰ προσπελάσουν οὕτοι τὸν Ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν Κόσμον, τὴν ἱστορίαν ἠμφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

καὶ τὴν τέχνην του καὶ νὰ γνωρίσουν σοβαρὰ ἔργα τῆς Ἑλληνικῆς Γραμματείας τῶν νεωτέρων χρόνων.

γ) Ἡ παρόρμησις τῶν μαθητῶν πρὸς τὴν στοχαστικὴν διερεύνησιν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος καὶ τῆς κοινωνικῆς πραγματικότητος, καθὼς καὶ ὁ ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμὸς αὐτῶν.

2. Διδασκόμενα εἰς τὸ Γυμνάσιον μαθήματα εἶναι: Θρησκευτικά, Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γραμματεία, Νέα Ἑλληνικά (Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Γραμματεία), Ἐένη Γλῶσσα (Ἀγγλικὰ ἢ Γαλλικά), Ἱστορία, Μαθηματικά, Φυσικαὶ Ἐπιστήμαι, Γεωγραφία, Ὑγιεινὴ, Στοιχεῖα τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος, Καλλιτεχνικὸν Σχέδιον, Μουσικὴ (μετὰ ἀκροάσεως ἀξιολόγων μουσικῶν ἔργων), Γυμναστικὴ καὶ ἔθνικοι χοροί, Πρακτικαὶ Γνώσεις περὶ τὰ κύρια ἐπαγγέλματα. Στοιχεῖα Οἰκιακῆς Οἰκονομίας, Νοσηλευτικῆς καὶ Παιδοκομίας διὰ τὰς μαθητρίδας. Βασικά μαθήματα θεωροῦνται: Τὰ Ἀρχαία Ἑλληνικά, τὰ Νέα Ἑλληνικά, τὰ Μαθηματικά, τὰ Φυσικά, ἢ Ἱστορία καὶ ἢ Ἐένη Γλῶσσα.

3. Εἰς τὸ Γυμνάσιον ἢ διδασκαλία τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας γίνεταί ἐκ δοκίμων μεταφράσεων κλασσικῶν ἔργων εἰς τὴν Νεοελληνικὴν. Εἰς τὰς εἰδικὰς διὰ σχολικὴν χρῆσιν ἐκδόσεις τῶν ἔργων τούτων ὅταν εἶναι πεζά, πρέπει νὰ ὑπάρχη τυπωμένον τὸ ἀρχαῖον κείμενον ἀπέναντι τῆς μεταφράσεως, ὥστε νὰ δύναται ὁ μαθητὴς νὰ λάβῃ στοιχειώδη γνῶσιν τοῦ Ἀττικοῦ Λόγου.

4. Ἡ πρώτη προσπέλασις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν γίνεται εἰς τὴν τρίτην τοῦ Γυμνασίου διὰ τριῶρου καθ' ἑβδομάδα διδασκαλίας τῆς γραμματικῆς τοῦ Ἀττικοῦ Λόγου μετὰ φραστικῶν ἀσκήσεων ἐκ περικοπῶν ἀρχαίων κειμένων.

4. Τὸ Ἀναλυτικὸν καὶ Ὁρολόγιον Πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τοῦ Γυμνασίου καθορίζεται διὰ Βασ. Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, ἐφαρμόζεται δὲ προοδευτικῶς κατὰ ἐνιαύσια στάδια ἀπὸ τῆς κατωτέρας πρὸς τὴν ἀνωτέραν τάξιν.

Ἄρθρον 9.

1. Ὅπου τῆς κειμένης Νομοθεσίας διὰ τὴν ἐγγραφήν εἰς σχολὰς ἢ διὰ τὴν εἴσοδον εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν ἢ τὴν πρόσληψιν εἰς Ὄργανισμοὺς Δημοσίου Δικαίου ἀπαιτεῖται ἀπολυτήριον παλαιοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου, ἢ ἐνδεικτικὸν τῶν δύο ἢ τριῶν τάξεων τοῦ πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Ν.Δ. λειτουργοῦντος Γυμνασίου, γίνεται δεκτὸν καὶ τὸ ἀπολυτήριον τοῦ διὰ τοῦ παρόντος Ν. Δ. ἰδρυομένου Γυμνασίου.

2. Ὅπου τῆς κειμένης Νομοθεσίας ὡς τυπικὸν προσὸν ἀπαιτεῖται ἀπὸ τῆς Δημοτικῆς Σχολείου, δύναται διὰ Βασ. Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἀπὸ τοῦ ἰδρυομένου Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

γῶν νὰ ἐπιβληθῆ ὡς τυπικὸν προσὸν τὸ ἀπολυτῆριον τοῦ διὰ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Ν. Δ. ἰδρυομένου Γυμνασίου.

Τὸ Λύκειον.

ἜΑρθρον 10.

1. Τὸ Λύκειον προορίζεται νὰ προσφέρῃ πλουσιωτέραν ἐγκύκλιον μόρφωσιν εἰς τοὺς νέους, οἱ ὅποιοι θὰ προωθηθοῦν εἰς ἐλευθέρια ἐπαγγέλματα ἢ εἰς θέσεις (δημοσίων ἢ ἰδιωτικῶν ὑπηρεσιῶν) ἀπαιτούσας προσόντα ἀνωτέρου ἐπιπέδου, καθὼς καὶ νὰ προπαρασκευάσουν τοὺς μέλλοντας νὰ φοιτήσουν εἰς ἀνωτάτας Σχολάς. Εἰς τὸ Λύκειον οἱ μαθηταὶ πρέπει:

α) Νὰ ἐμβαδύνουν εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ νὰ κατανοήσουν τὸν ρόλον τῆς ὀρθοδοξίας εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους. #

β) Νὰ ἐξευγενίσουν τὴν προσωπικότητά των διὰ τῆς μελέτης τῶν ἔργων τῶν ἀρχαίων συγγραφέων καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς φιλολογίας (κατὰ κύριον λόγον εἰς τὸ πρωτότυπον) καὶ νὰ ἐκτιμῆσουν τὴν ἀξίαν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς καὶ Χριστιανικῆς γραμματείας καὶ Τέχνης.

γ) Νὰ μελετήσουν ἱστορικῶς τὴν Ἑλληνικὴν γραμματείαν τῶν μέσων καὶ τῶν νεωτέρων χρόνων καὶ τὰς μεγάλας μορφὰς τῆς πνευματικῆς ἱστορίας τῆς περιόδου ταύτης.

δ) Νὰ γνωρίσουν πληρέστερον καὶ εὐκρινέστερον τὴν δαμὴν καὶ τοὺς νόμους τοῦ φυσικοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ κόσμου καὶ νὰ ἐπιδιώξουν τὴν καλλιτέραν πρὸς αὐτὸν προσαρμογὴν.

2. Τὰ διδασκόμενα εἰς τὸ Λύκειον μαθήματα εἶναι: Ὁρησκευτικά, Ἀρχαία Ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ γραμματεία, Νέα Ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ γραμματεία, Ξένη γλῶσσα (Ἀγγλικὰ ἢ Γαλλικὰ), Γενικὴ Ἱστορία καὶ Ἱστορία τοῦ Πολιτισμοῦ, Μαθηματικά καὶ Κοσμογραφία, Φυσικὰ Ἐπιστήμαι, Στοιχεῖα Φιλοσοφίας (εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Φιλοσοφίαν, λογικὴ καὶ μεθοδολογία τῶν ἐπιστημῶν) καὶ Ψυχολογίας, Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Κοινωνιολογίαν, Στοιχεῖα τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος καὶ τοῦ Δικαίου, Στοιχεῖα Οἰκονομικῆς Ἐπιστήμης, Ὑγιεινὴ καὶ Γυμναστικὴ, Ὡσαύτως Νοσηλευτικὴ, Παιδοκομία καὶ Οἰκιακὴ Οἰκονομία διὰ τὰς μαθητέρας. Βασικὰ μαθήματα θεωροῦνται τὰ Ἀρχαία Ἑλληνικά, τὰ Νέα Ἑλληνικά, τὰ Μαθηματικά, τὰ Φυσικά, ἢ Ἱστορία καὶ ἢ Ξένη γλῶσσα. ✓

3. Ὁ τύπος τοῦ Λυκείου εἶναι κατὰ τοὺς παιδευτικούς σκοποὺς καὶ τὸ πρόγραμμα μαθημάτων, ἐνιαίος, καταργουμένης τῆς διακρίσεως μεταξὺ Γυμνασίων θεωρητικῆς κατευθύνσεως (κλαστικῶν) καὶ Γυμνασίων πρακτικῆς κατευθύνσεως (Πρακτικῶν Λυκείων).

4. Τὸ ἀναλυτικὸν καὶ ὠρολόγιον πρόγραμμα τῶν δύο ἀνωτέρων τάξεων τοῦ Λυκείου περιέχει ὥρας διδασκαλίας κοινὰς δι' ὅλους τοὺς μαθητὰς τῆς αὐτῆς τάξεως καὶ ὥρας δι-

δασκαλίας ἢ μαθήματα κατ' ἐπιλογὴν τῶν μαθητῶν. Διὰ τῆς μεθόδου ταύτης διαμορφοῦνται δύο κύκλοι σπουδῶν, τοῦ πρώτου μὲ ἐνισχυμένα τὰ φιλολογικὰ καὶ ἱστορικὰ, τοῦ δευτέρου μὲ ἐνισχυμένα τὰ μαθηματικὰ καὶ φυσικὰ μαθήματα. Οἱ μαθηταὶ ἀπὸ τῆς Β' τάξεως τοῦ Λυκείου παρακολουθοῦν ὑποχρεωτικῶς τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλο κύκλον μαθημάτων, κατόπιν ἐπιλογῆς ἐπιτρεπομένης τῆς κατὰ τὴν ἑναρξιν τοῦ σχολικοῦ ἔτους μετατάξεως ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸν ἄλλον κύκλον εἰς τὴν Γ' τάξιν τοῦ Λυκείου ἢ καὶ εἰς τὴν Β' διὰ τοὺς ἀπορριπτομένους κατὰ τὰς προαγωγικὰς ἐξετάσεις ἀπὸ τῆς Β' πρὸς τὴν Γ' τάξιν. Διὰ Βασ. Διατάγματος ἐκδιδόμενου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων δύνανται νὰ δημιουργηθοῦν καὶ ἕτεροι κύκλοι σπουδῶν διὰ καθορισμοῦ ἄλλων μαθημάτων ἐπιλογῆς.

5. Εἰς τὰ κατ' ἐπιλογὴν μαθήματα ἀνήκουν, πλὴν τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν παράγραφον 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου, τὰ Λατινικὰ, τὸ Γραμμικὸν Σχέδιον καὶ τὸ Ἐλεύθερον Σχέδιον. Τὰ μαθήματα ταῦτα εἶναι προαιρετικά.

6. Ἡ κατὰ τὴν παράγραφον 4 τοῦ παρόντος ἄρθρου διαμόρφωσις κύκλων σπουδῶν δι' ἕκαστον Λύκειον γίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ἀνευσιμῶς κατ' ἔτος, κατόπιν προτάσεως τοῦ ἀρμοδίου Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ, ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπει αὐτὴν ὁ ἀριθμὸς τῶν φοιτῶντων μαθητῶν, ἡ ἀριθμητικὴ ἐπάρκεια τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ καὶ ἡ ὑπαρξίς ἐπαρκῶν χώρων. Μὴ καθισταμένης δυνατῆς τῆς ἐκδόσεως τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐφαρμόζεται ἐνιαίως τύπος προγράμματος.

7. Τὸ ἀναλυτικὸν καὶ ὠρολόγιον πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τοῦ Λυκείου καθορίζεται διὰ Βασ. Διατάγματος ἐκδιδόμενου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, ἐφαρμόζεται δὲ προοδευτικῶς κατὰ ἐνιαύσια στάδια ἀπὸ τῆς κατωτέρας πρὸς τὴν ἀνωτέραν τάξιν.

8. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Ν.Δ. εἰς τὴν Α' τάξιν τῶν δι' αὐτοῦ ἰδρυμένων Λυκείων ἐγγράφονται οἱ κεκτημένοι ἐνδεικτικῶν προαγωγῆς ἐκ τῆς τρίτης καθὼς καὶ οἱ ἀπορριφθέντες ἢ ἀπορριπτόμενοι ἐκ τῆς τετάρτης τάξεως, εἰς τὴν δευτέραν τάξιν οἱ κεκτημένοι ἐνδεικτικῶν προαγωγῆς ἐκ τῆς τετάρτης τάξεως καὶ οἱ ἀπορριφθέντες ἢ οἱ ἀπορριπτόμενοι ἐκ τῆς πέμπτης τάξεως, καὶ εἰς τὴν τρίτην τάξιν οἱ κεκτημένοι ἐνδεικτικῶν προαγωγῆς ἐκ τῆς πέμπτης τάξεως ἢ οἱ ἀπορριφθέντες ἢ οἱ ἀπορριπτόμενοι ἐκ τῆς ἑκτης τάξεως τῶν κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Ν. Δ. λειτουργούντων Γυμνασίων.

9. Τὰ μαθήματα τῆς εἰσαγωγῆς εἰς τὴν Κοινωνιολογίαν, τῶν Στοιχείων τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος καὶ τοῦ Δικαίου, καὶ τῶν Στοιχείων Οἰκονομικῆς Ἐπιστήμης διδάσκονται κατόπιν εἰδικῆς μετεκπαιδεύσεως ὑπὸ πτυχιούχων τῶν

ὑποξέση
Υποσημ

Νομικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων, τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν, καὶ τῆς Παντείου Ἀνωτάτης Σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν. Διὰ Β.Δ. ἐκδιδόμενον προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων θέλουσι ρυθμισθῆ αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης παραγράφου.

|| Β.Δ.

Ἄρθρον 11.

1. Εἰς ὅσας πόλεις ἐδρεύουν πλείονα τοῦ ἐνὸς σχολεῖα Δευτεροβαθμίου Γενικῆς Ἐκπαιδεύσεως, οἱ εἰς αὐτὰ ὀργανικῶς ἀνήκοντες καθηγηταὶ τῶν διαφορῶν ειδικοτήτων συμπληροῦν τὰς ὑποχρεωτικὰς ὥρας διδασκαλίας εἰς ἕτερα σχολεῖα τῆς αὐτῆς πόλεως πλὴν ἐκείνου εἰς τὸ ὅποιον ὀργανικῶς ἀνήκουν.

2. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς προηγουμένης παραγράφου συνέρχονται εἰς σύσκεψιν οἱ Διευθυνταὶ τῶν σχολείων τῆς πόλεως τῇ αἰτήσῃ ἐνὸς τοῦλάχιστον ἕξ αὐτῶν, ὡσάκις παρίσταται ἀνάγκη, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἀνωτέρου κατὰ βαθμὸν καὶ ἐπὶ ὁμοιοβάθμων τοῦ ἀρχαιοτέρου, καὶ ἀποφασίζουσι σχετικῶς.

3. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας ἀποφασίζει ἐπὶ τοῦ θέματος ὁ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς περιφερείας, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπάγονται τὰ σχολεῖα τῆς πόλεως.

Ἄρθρον 12.

1. Τὰ τῆς ἐνάρξεως καὶ λήξεως τοῦ σχολικοῦ καὶ διδασκαλίας τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, τὰς ἀρμοδιότητας συμφοίτησιν ἀρρένων καὶ θηλέων, τὰς ὥρας ὑποχρεωτικῆς διδακτικοῦ ἔτους, τῶν ἐγγραφῶν, μετεγγραφῶν, ποινῶν, φοιτήσεως, τῶν πάσης φύσεως ἐξετάσεων, τῆς βαθμολογίας κλπ. τῶν μαθητῶν τῶν σχολείων τῆς Πρωτοβαθμίου καὶ τῆς Δευτεροβαθμίου Ἐκπαιδεύσεως καθορίζονται διὰ Βατ. Διαταγμάτων, ἐκδιδόμενων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

Β.Δ.

2. Τὰ κατὰ τὴν ὀργανικὴν σύνθεσιν τῶν Γυμνασίων καὶ Λυκείων εἰς διδακτικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν ρυθμίζονται διὰ Βασιλικῶν Διαταγμάτων, ἐκδιδόμενων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν. Τὰ δὲ ἀφορῶντα εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῶν Γυμνασίων καὶ Λυκείων, τὴν διαδικασίαν καταργήσεως ἢ συμπτύξεως αὐτῶν Διευθυντῶν, Ὑποδιευθυντῶν καὶ τοῦ λοιποῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, τὴν λειτουργίαν, τὴν διάρκειαν σπουδῶν καὶ τὸ πρόγραμμα μαθημάτων τῶν νυκτερινῶν Γυμνασίων, Λυκείων καὶ Παραρτημάτων, τὴν ἀντιστοιχίαν τῶν τάξεων αὐτῶν πρὸς τὰς τάξεις τῶν λοιπῶν σχολείων τῆς αὐτῆς κατηγορίας, ὡς καὶ τὴν ρύθμισιν παντὸς ζητήματος τὸ ὅποιον ἐνδεχομένως διὰ παρουσιασθῆ λόγῳ τῆς μεταβάσεως ἐκ τοῦ σήμερον ἰσχύοντος σχολικοῦ καθεστῶτος εἰς τὸ νέον, κανονί-

Β.Δ.

B4

ζονται διὰ Βασ. Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

Τὸ Ἀκαδημαϊκὸν Ἀπολυτήριον.

Ἄρθρον 13.

1. Ὁ τίτλος, ὁ διδόμενος εἰς τοὺς μαθητὰς τοὺς εὐδοκίμως περαίνοντας τὰς σπουδὰς των εἰς τὸ Λύκειον, ὀνομάζεται Ἀπολυτήριον Λυκείου. Τοῦτο πιστοποιεῖ τὴν ἐπιτυχῆ ἀπόληξιν τῆς Δευτεροβαθμίου Γενικῆς Ἐκπαιδύσεως καὶ ἀποτελεῖ «προσόν» ἐκεῖ ὅπου κατὰ τὴν μέχρι τοῦδε νομοθεσίαν ἀπαιτεῖται ἀπολυτήριον Γυμνασίου. Δὲν παρέχει ὅμως εἰς τὸν κάτοχόν του δικαίωμα ἐγγραφῆς εἰς τὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα, τὴν Ἑθνικὴν Ἀκαδημίαν Σωματικῆς Ἀγωγῆς, τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας, τὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς Οἰκιακῆς Οἰκονομίας καὶ τὰς Σχολὰς Νηπιαγωγῶν.

2. Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἀποκτήσουν τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀπόφοιτοι Λυκείου ἢ ἄλλων Σχολῶν, τῶν ὁποίων τὰ πτυχία κατὰ τὴν κειμένην νομοθεσίαν δίδουν δικαίωμα φοιτήσεως εἰς Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα, ὀφείλουν νὰ τύχουν Εἰδικοῦ Τίτλου, τοῦ «Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου», προσερχόμενοι εἰς ἐξετάσεις ἐπὶ ὄρισμένων μαθημάτων, αἱ ὁποῖαι εἰς ταχτὸν χρόνον διενεργοῦνται εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Χώρας ἐνώπιον Ἐπιτροπῶν ἐκ λειτουργῶν τῆς Δευτεροβαθμίου Ἐκπαιδύσεως, προεδρευομένων ὑπὸ Καθηγητῶν Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν Ἰδρυμάτων. Κληρικοί, Σπουδασταὶ Ἀνωτάτων Σχολῶν καὶ προσερχόμενοι Μέσων Ἐμπορικῶν Σχολῶν δύνανται ἐπίσης νὰ προσέρχωνται εἰς τὰς ἐξετάσεις διὰ νὰ τύχουν τοῦ εἰδικοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου πρὸς ἐγγραφὴν εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολήν.

3. Τὸ Ἀκαδημαϊκὸν Ἀπολυτήριον εἶναι δύο τύπων. Ὁ πρῶτος δίδει τὸ δικαίωμα ἐγγραφῆς εἰς τὴν Θεολογικὴν, τὴν Φιλοσοφικὴν καὶ τὴν Νομικὴν Σχολὴν τῶν Πανεπιστημίων, ὁ δεῦτερος εἰς τὴν Φυσικομαθηματικὴν, τὴν Ἰατρικὴν, τὴν Ὀδοντιατρικὴν, τὴν Κτηνιατρικὴν, τὴν Γεωπονικὴν καὶ Δασολογικὴν καὶ τὰς Σχολὰς τοῦ Πολυτεχνείου. Ἀμφότεροι θεωροῦνται ἰσότιμοι διὰ τὴν ἐγγραφὴν εἰς ὅλας τὰς λοιπὰς Σχολὰς.

4. Διὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ γενικοῦ βαθμοῦ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου συνυπολογίζονται, ἐφ' ὅσον ὁ ὑποψήφιος ἐπιτυγχάνει εἰς τὰς πρὸς ἀπόκτησιν τοῦτου ἐξετάσεις, καὶ οἱ κατὰ συντελεστὴν γενικοὶ βαθμοὶ ἐτησίας προόδου, οἱ ἀναγραφόμενοι εἰς τὸ ἐνδεικτικὸν προαγωγῆς του ἐκ τῆς Β' πρὸς τὴν Γ' τάξιν τοῦ Λυκείου καὶ εἰς τὸ Ἀπολυτήριον τοῦ Λυκείου τοῦ μέσου ὅρου τῶν δύο τούτων βαθμῶν ἀποτελοῦντος ἓνα βαθμὸν. Διὰ τοὺς ἀποφοιτῶντας ἐξ Ἰδιωτικῶν Λυκείων συνυπολογίζεται μόνον ὁ βαθμὸς τοῦ Ἀπολυτηρίου τοῦ Λυκείου.

5. Με βάση τὸν γενικὸν βαθμὸν ἐγγράφονται κατὰ σειρὰν ἐπιτυχίας οἱ ὑποψήφιοι εἰς τὰς Σχολὰς τῆς προτιμηθείσας τῶν ἀνευ εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων καὶ ἐντὸς τοῦ δι' ἐκάστην Σχολὴν ὀριζομένου ἐκάστοτε ἀριθμοῦ εἰσακτέων. Τῶν ἰσοβαθμούντων ὑποψηφίων ἢ πρὸς ἐγγράφην προτεραιότης καθορίζεται μετὰ βᾶσιν τοὺς εἰδικούς εἰς τὰ ἐξετασθέντα μαθήματα βαθμούς κατὰ τὰ εἰδικώτερον δι' ἐκάστην Σχολὴν καθοριζόμενα διὰ τοῦ Βασιλικῆς Διατάγματος τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τῆς παραγράφου 8 τοῦ παρόντος ἄρθρου.

6. Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ βελτιώσουν τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου τῶν δύνανται νὰ ὑποβληθοῦν ἐκ νέου εἰς ὀλίκας ἐξετάσεις κατὰ τὰς ἐπομένους περιόδους. Εἰς ἣν περίπτωσιν κατὰ τὴν νέαν ἐξέτασιν σημειώσουν κατωτέρως ἐπιδόσεις, ἰσχύει δι' αὐτοὺς ὁ παλαιὸς τίτλος.

7. Ἐξεταστέα μαθήματα εἶναι τὰ βασικά μαθήματα τοῦ Λυκείου ὡς ταῦτα καθορίζονται εἰς τὴν παράγραφον 2 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ παρόντος, ἐπὶ πλέον δὲ τὰ Λατινικὰ διὰ τοὺς ὑποψηφίους τῶν Σχολῶν Θεολογικῆς, Φιλοσοφικῆς καὶ Νομικῆς καὶ Σχέδιον (ἐλεύθερον καὶ γραμμικόν) διὰ τοὺς ὑποψηφίους τῶν Ἀρχιτεκτονικῶν Σχολῶν. Ἡ διδασκαλία τοῦ Σχεδίου (ἐλευθέρου καὶ γραμμικοῦ) εἰς τὸ Λύκειον δύναται νὰ ἀνατίθεται ἐπὶ ὠριαία ἀντιμισθία εἰς Ἀρχιτέκτονας ἢ πτυχιούχους τῆς Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν. Τὰ μαθήματα τῶν Ξένων Γλωσσῶν καὶ τοῦ σχεδίου (ἐλευθέρου καὶ γραμμικοῦ) θὰ περιληφθοῦν εἰς τὰς ἐξετάσεις τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου εἰς χρόνον, ὃ ὁποῖος θὰ καθιερωθῆ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων. Μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης, διὰ τὸ σχέδιον (ἐλεύθερον καὶ γραμμικόν) οἱ ἐγγραφόμενοι εἰς τὴν Ἀρχιτεκτονικὴν Σχολὴν τοῦ Ἑθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου καὶ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ὑποχρεοῦνται κατὰ τὸ τέλος τοῦ πρώτου ἔτους σπουδῶν νὰ ἐξετασθοῦν εἰς τὸ Σχέδιον (τεχνικόν καὶ ἐλεύθερον) ἐνώπιον τῶν καθηγητῶν τῆς οἰκίας Σχολῆς καὶ ἐὰν ἐπιτύχουν συνεχίζουσι τὰς σπουδὰς τῶν, ἄλλως ἀποκλείονται τῆς περαιτέρω φοιτήσεως δυνάμενοι ἀνευ ἐτέρας διατυπώσεως νὰ μετεγγραφοῦν εἰς τὸ πρῶτον ἔτος σπουδῶν ἄλλης Ἀνωτάτης Σχολῆς, διὰ τὴν ὁποῖαν ἰσχύει ὁ τύπος τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου τῶν. Αἱ ἀνωτέρω ἐξετάσεις διενεργοῦνται τὸν Ἰούνιον. Οἱ ἀποτυχάνοντες δικαιοῦνται ἐπανεξετάσεως κατὰ τὸν ἐπόμενον Σεπτέμβριον.

8. Τὰ τῆς συγχροτήσεως τῶν Ἐπιτροπῶν, ἢ ὅλη τῶν μαθημάτων τῶν ἐξεταζομένων κατὰ τὰς ἐξετάσεις πρὸς ἀπόκτησιν Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου, ὃ συντελεστής ἐκάστου, καθὼς καὶ ὁ συντελεστής τῶν βαθμῶν τοῦ ἐνδεικτικοῦ προαγωγῆς ἀπὸ τῆς Β' πρὸς τὴν Γ' Λυκείου καὶ τοῦ ἀπολυτηρίου τοῦ Λυκείου, εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ γενικοῦ βαθμοῦ,

B 4

ὁ χρόνος, ὁ τόπος καὶ ὁ τρόπος διεξαγωγῆς τῶν ἐξετάσεων, ὁ τρόπος τῆς κρίσεως καὶ τῆς βαθμολογίας τῶν γραπτῶν, καθὼς καὶ τὰ τῆς ἐπιλογῆς τῶν ὑποψηφίων κατὰ τὴν προσέλευσίν των πρὸς ἐγγραφήν εἰς τὰς Πανεπιστημιακὰς καὶ τὰς λοιπὰς Σχολὰς μεταγυμνασιακῆς ἐκπαιδεύσεως, καθορίζονται διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος ἐκδιδομένου τρεῖς τοῦλάχιστον μῆνας πρὸ τῶν ἐξετάσεων, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

9. Τὸ Ἀκαδημαϊκὸν Ἀπολυτήριον θὰ ἰσχύσῃ ἀπὸ τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1965—1966. Ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου καταργοῦνται οἱ εἰσιτήριοι διαγωνισμοὶ εἰς τὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα.

10. Αἱ δαπάναι πρὸς διενέργειαν τῶν ἐξετάσεων διὰ τὴν ἀπόκτησιν Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου, ὡς καὶ διὰ τὴν διενέργειαν τῶν εἰσιτηρίων διαγωνισμῶν εἰς τὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα διὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1964—1965 δι' ἀμοιβὴν τῶν προέδρων, μελῶν, ἐξεταστῶν, κριτῶν, βοηθῶν καὶ γραμματέων τῶν Ἐπιτροπῶν, καθὼς καὶ αἱ λοιπαὶ ἐν γένει δαπάναι τῆς διεξαγωγῆς τῶν ἐξετάσεων, βαρύνουν τὸν Κρατικὸν Προϋπολογισμόν, καθορίζονται δὲ κατὰ περίπτωσιν διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν.

Ὑπερωριακὴ Ἔργασία Καθηγητῶν.

Ἄρθρον 14.

1. Πρὸς κάλυψιν τῶν ὑπὸ τοῦ ὥρολογίου προγράμματος προβλεπομένων ὥρῶν διδασκαλίας δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων νὰ ἀνατίθεται εἰς τοὺς Καθηγητὰς τῶν Δημοσίων Γυμνασίων καὶ Λυκείων ἢ διδασκαλία μαθημάτων τῆς εἰδικότητός των εἰς τὰ σχολεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα ὑπηρετοῦν, ἢ εἰς ἄλλα σχολεῖα τῆς αὐτῆς ἢ γειτονικῶν πόλεων, πέραν τῶν ὑποχρεωτικῶν ὥρῶν διδασκαλίας καὶ μέχρι δώδεκα ὥρῶν ἐβδομαδιαίως.

2. Εἰς τοὺς ὑπερωριακῶς διδάσκοντας καθηγητὰς καταβάλλεται ἀποζημίωσις δι' ἐκάστην ὥραν διδασκαλίας, ὡς καὶ κατὰ περίπτωσιν ἔξοδα κινήσεως, τῶν ὁποίων τὸ ὕψος καθορίζεται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν.

3. Αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος ἄρθρου καθορίζονται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

Ἐνῶπιτικὴ Ἐκπαιδεύσις Καθηγητῶν.

Ἄρθρον 15.

1. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν, ἐν ὄψει τῆς ἐπιμηκύνσεως τοῦ χρόνου τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως, προβλέπεται ἔλλει-

ψις καθηγητῶν ὀρισμένης ειδικότητος εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως δύναται διὰ Βασιλικῆς Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀρησκευμάτων μετὰ γνώμην τῶν ἀντιστοιχῶν Πανεπιστημιακῶν Σχολῶν νὰ εἰσαχθῇ δι' ὀρισμένον χρόνον εἰς τὰς Σχολὰς ταύτας ὁ θεσμὸς τῆς ἐντατικῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν φοιτητῶν εἰς εἰδικὰ τμήματα διὰ τῆς παρεμβολῆς καὶ τρίτου ἐξαμήνου σπουδῶν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους κατὰ τοὺς φερινοὺς μῆνας Ἰούνιον, Ἰούλιον, Αὐγούστον καὶ Σεπτέμβριον. Οἱ ἀποφοιτῶντες τῶν τμημάτων τούτων ὀφείλουσι νὰ ὑπηρετήσουσι ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν Δημοσίαν Ἐκπαίδευσιν τοῦλάχιστον ἐπὶ πενταετίαν.

2. Διὰ τοῦ αὐτοῦ Βασιλικῆς Διατάγματος καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τῶν οἰκείων Σχολῶν καθορίζεται τὸ πρόγραμμα μαθημάτων καὶ ἀσκήσεων, ὁ χρόνος καὶ ὁ τρόπος τῶν ἐξετάσεων, καθὼς καὶ πᾶσα ἐν γένει λεπτομέρεια τῆς λειτουργίας τῶν κατὰ τὴν ἀνωτέρω παράγραφον τμημάτων ἐντατικῆς πανεπιστημιακῆς ἐκπαιδεύσεως.

3. Εἰς τὸ διδασκτικὸν καὶ βοηθητικὸν προσωπικὸν τὸ ἐργαζόμενον κατὰ τὸ φερινὸν ἐξάμηνον εἰς τὰ Τμήματα ἐντατικῆς πανεπιστημιακῆς ἐκπαιδεύσεως διὰ διδασκαλίαν καὶ ἀσκήσιν τῶν φοιτητῶν καταβάλλεται πρόσθετος ἀποζημίωσις ὀριζομένη, κατὰ περίπτωσιν, μετὰ γνώμην τῆς οἰκείας Σχολῆς διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν.

4. Τόσον εἰς τὰ τακτικὰ τμήματα ὅσον καὶ εἰς τὰ τμήματα ἐντατικῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν καθηγητικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀρησκευμάτων, μετὰ γνώμην τῆς οἰκείας Σχολῆς, νὰ ἐγγράφωσι πέραν τοῦ ἐκάστοτε ὀριζομένου ἀριθμοῦ εἰσακτέων, ἀριστοῦχοι ἀπόφοιτοι τοῦ Λυκείου ἄνευ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου. Εἰς τούτους δύναται νὰ χορηγῶνται ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος Κρατικῶν Ὑποτροφιῶν, ὑποτροφίαι διὰ χρονικὸν διάστημα ἴσον πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς φοιτήσεως. Οἱ τυγχάνοντες ὑποτροφίας ὑποχρεοῦνται νὰ ὑπηρετήσουσι εἰς τὴν δημοσίαν ἐκπαίδευσιν τοῦλάχιστον ἐπὶ πενταετίαν.

5. Κατὰ παρέκκλισιν τῶν ἐν ἄρθρῳ 17 περίπτωσις α' τοῦ Νόμου 1811)51 ὀρισμῶν οἱ πτυχιούχοι τῶν Καθηγητικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων δύναται νὰ διορίζωνται, ἐπὶ μίαν πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Ν.Δ. εἰς κενὰς θέσεις δημοσίων ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως καὶ πρὸς τῆς ἐκπληρώσεως τῶν στρατιωτικῶν ὑποχρεώσεων τῶν.

6. Ἐπὶ μίαν τριετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐπιτρέπεται διορισμὸς πτυχιούχων τῶν Φυσικῶν, Μαθηματικῶν, Χημείας καὶ φημιόποιήθηκε ἀπὸ το Ἰνστιτοῦτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

τήτων τούτων εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσως καὶ ἂν εἴη ἔχουν ὑπερβῆ τὸ πρὸς διορισμὸν ὄριον ἡλικίας ἐφ' ὅσον κέκτηνται τριετῆ τοῦλάχιστον ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν, συνυπολογιζομένης καὶ τῆς ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ προσωρινοῦ καθηγητοῦ διανυθείσης, υποβάλλουν σχετικὴν αἴτησιν καὶ γνωματεύσει ὑπὲρ τοῦ διορισμοῦ των τὸ ἀρμόδιον ὄργανον.

Παιδαγωγικαὶ Ἀκαδημίαι.

Ἄρθρον 16.

1. Εἰς τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας καταρτίζεται θεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῆς Πρωτοβάθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαίδευσως.

2. Τὰ ἔτη φοιτήσεως εἰς τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας αὐξάνονται εἰς τρία (3) ἀναπροσαρμοζομένων τοῦ προγράμματος μαθημάτων καὶ τῆς κατανομῆς τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ.

Τριετῆ κύκλον σπουδῶν ὑποχρεοῦνται νὰ παρακολουθήσουν οἱ εἰσαγόμενοι εἰς τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1965—1966.

3. Εἰς τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας εἰσάγονται μὲ βάσιν τὸν γενικὸν βαθμὸν τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἀπολυτηρίου των, κατὰ σειρὰν ἐπιτυχίας καὶ ἐντὸς τοῦ ὀριζομένου δι' ἑκάστην Ἀκαδημίαν ἀριθμοῦ εἰσακτέων, οἱ ἔχοντες ὑγείαν καὶ ἀρτιμέλειαν, ἀφοῦ διαπιστωθῇ δι' εἰδικῆς ἐξετάσεως ὅτι δὲν παρουσιάζουν ἀνωμαλίας εἰς τὸν προφορικὸν λόγον καὶ ὅτι δὲν εἶναι παράφρωνι.

Πρὸς συμπλήρωσιν τυχόν κενῶν δύναται νὰ εἰσαχθοῦν οἱ ἔχοντες τὰ ἀνωτέρω προσόντα καὶ ἄνευ ἀκαδημαϊκοῦ ἀπολυτηρίου, ἐφ' ὅσον ἔχουν ἀπολυτήριον λυκείου μὲ γενικὸν βαθμὸν ἀρίστα ἢ λίαν καλῶς.

4. Ὁ ἀριθμὸς εἰσακτέων εἰς ἕκαστον Τμήμα Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας δὲν δύναται νὰ ὑπερβῆ τοὺς 40, ὀρίζεται δὲ ἐφ' ἅπαξ δι' ἕκαστον σχολικὸν ἔτος δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων. Ὁ ἀριθμὸς τῶν κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις καθ' ὑπέρθεσιν εἰσαγομένων εἰς τὴν πρώτην τάξιν σπουδαστῶν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῆ δι' ἑλκας τὰς κατηγορίας τὸ ἐν τρίτον τοῦ ὡς ἄνω καθορισθέντος ἀριθμοῦ εἰσακτέων. Ἐπὶ πλέον τούτων καθορίζεται ἐφ' ἅπαξ δι' ἕκαστον σχολικὸν ἔτος δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰσακτέων εἰς τὴν πρώτην τάξιν ὁμογενῶν σπουδαστῶν ἐξ ἄλλοδαπῆς.

5. Εἰς τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας διδάσκονται τὰ ἐξῆς μαθήματα (κοινὰ καὶ κατ' ἐπιλογὴν τῶν σπουδαστῶν): Εἰσαγωγή εἰς τὴν Φιλοσοφίαν, Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας, Γενικὴ καὶ Παιδαγωγικὴ Ψυχολογία (Ψυχολογία τῆς μαθήσεως, Ψυχολογία τῆς προσαρμογῆς, ἐξελικτικὴ Ψυχολογία,

Ψυχολογία τῶν ἀτομικῶν διαφορῶν), Θεωρία καὶ Ἱστορία τῆς Ἀγωγῆς, Γενικὴ καὶ εἰδικὴ Διδακτικὴ, Ἐπαγγελματικὸς Προσανατολισμὸς, Ἑρμηνεία τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ Πατρολογία, Νεοελληνικὴ γλῶσσα, Νεοελληνικὴ Γραμματεία, Ἀγωγή τοῦ Λόγου, Γενικὴ Ἱστορία καὶ Ἱστορία τοῦ Πολιτισμοῦ, Ἐναὶ γλῶσσαι, (Ἀγγλικά ἢ Γαλλικά ἢ Γερμανικά), Μαθηματικά, Φυσικὰ Ἐπιστήμαι, Στοιχεῖα Γεωπονίας, Στοιχεῖα τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος καὶ τοῦ δικαίου, Εἰσαγωγή εἰς τὴν Οἰκονομικὴν, Λαογραφία, Κοινωνιολογία, Ὑγιεινὴ, Μουσικὴ, Ἐλεύθερον Σχέδιον καὶ Χειροτεχνία, Οἰκιακὴ Οἰκονομία, Γυμναστικὴ. Εἰς τὸ τρίτον ἔτος τῆς φοιτήσεως οἱ σπουδασταὶ ὑποχρεοῦνται, πλὴν τῶν κοινῶν δι' ὅλους μαθημάτων, νὰ διδασκῶν κατ' ἐπιλογὴν, εἰς εἰδικὰς ὥρας τοῦ προγράμματος, εἴτε Νεοελληνικὴν Γραμματείαν, Ἐναὶ Γλώσσας, Γενικὴν Ἱστορίαν καὶ Ἱστορίαν τοῦ Πολιτισμοῦ καὶ Λαογραφίαν, εἴτε Μαθηματικά καὶ Φυσικὰς Ἐπιστήμας.

6. Τὸ Ἀναλυτικὸν καὶ Ὁρολόγιον πρόγραμμα τῶν μαθημάτων (κοινῶν καὶ κατ' ἐπιλογὴν), καθὼς καὶ τὰ τοῦ σχολικοῦ καὶ διδακτικοῦ ἔτους, τὰ τῶν ἐγγραφῶν, μετεγγραφῶν, ποινῶν, ἐφορολογίου, τὰ τῆς φοιτήσεως καὶ τὰ κατὰ τὰς τμηματικὰς ἐξετάσεις τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν κλπ. καθορίζονται διὰ Βασιλικῆς Διατάγματος ἐκδιδόμενου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων μετὰ γνώμοδότησιν τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου.

7. Διὰ τὸ παιδαγωγικὸν προσωπικὸν τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καθήκοντα Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου ἀσκει πενταμελὲς Συμβούλιον ἀποτελούμενον ἐξ ἑνὸς Συμβούλου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου ὡς Προέδρου, ἑνὸς Γενικοῦ Διευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ὡς Ἀντιπροέδρου, δύο Πανεπιστημιακῶν Καθηγητῶν Φιλοσοφικῆς Σχολῆς, ὀριζομένων μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν των διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐπὶ διατεταγμένη καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 26 τοῦ παρόντος Ν. Δ)τος ἰδρυομένης Διευθύνσεως Ἐκπαιδεύσεως Διδακτικοῦ Προσωπικοῦ, μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ. Τὸ Συμβούλιον τοῦτο, ἐδρεύον ἐν Ἀθήναις, συγκαλεῖται ἐκάστοτε ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ.

8. Διὰ τὸ λοιπὸν διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καθήκοντα Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου ἀσκει τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 27 τοῦ παρόντος Ν. Δ)τος Κεντρικὸν Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

9. Εἰς ἓνα τῶν Συμβούλων τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου ἀνατίθεται διὰ μίαν διετίαν δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἢ ἐπιθεώρησις τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καὶ τῶν Ἀκαδημιῶν τῶν Φιλεκπαιδευτικῶν Ἐταιρειῶν.

10. Ἡ ἀρμοδιότης τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐκπαιδευτικῶν ἐπιπέδων Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν ἀσκεῖται διὰ τῆς παρὰ τῇ Κεντρικῇ Ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ὑπουργείου Διευθύνσεως Ἐκπαιδευτικῆς Διδακτικῆς Προσωπικῆς.

Ἄρθρον 17.

1. Βαθμοὶ τοῦ Παιδαγωγικοῦ Προσωπικοῦ τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν ὀρίζονται ὡς κάτωθι:

α) Γενικοῦ Διευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ἀντιστοιχῶν εἰς τὸν βαθμὸν καὶ μισθὸν Συμβούλου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου.

β) Διευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ἀντιστοιχῶν εἰς τὸν βαθμὸν καὶ μισθὸν τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Μέσης Ἐκπαιδευτικῆς.

γ) Ὑποδιευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ἀντιστοιχῶν εἰς τὸν βαθμὸν καὶ μισθὸν τοῦ Γυμνασιάρχου Μέσης Ἐκπαιδευτικῆς.

δ) Πρωτοβαθμίου Καθηγητοῦ Παιδαγωγικῶν ἢ Καθηγητοῦ Παιδαγωγικῶν Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ἀντιστοιχοῦντες εἰς τοὺς βαθμοὺς καὶ μισθοὺς τοῦ Βοηθοῦ Γυμνασιάρχου ἢ Πρωτοβαθμίου Καθηγητοῦ Μέσης Ἐκπαιδευτικῆς.

2. Ὁ ἀριθμὸς τῶν θέσεων εἰς τοὺς βαθμοὺς Ὑποδιευθυντοῦ, Πρωτοβαθμίου Καθηγητοῦ Παιδαγωγικῶν καὶ Καθηγητοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας εἶναι ἑνιαῖος.

3. Εἰσαγωγικοὶ βαθμοὶ ὀρίζονται ὁ τοῦ Καθηγητοῦ ἢ Πρωτοβαθμίου Καθηγητοῦ τῶν Παιδαγωγικῶν Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας.

4. Διὰ τὴν προαγωγὴν εἰς ἀνώτερον βαθμὸν ἀπαιτεῖται τετραετής ὑπηρεσία ἐν ἐκάστῳ βαθμῷ.

5. Τὸ κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Ν.Δ. ὑπηρετοῦν προσωπικὸν τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν διαβαθμίζεται ὡς ἑπεται:

1) Εἰς τὸν βαθμὸν Γενικοῦ Διευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας οἱ ἄχρι τοῦδε ἔχοντες βαθμὸν 1ον.

2) Εἰς τὸν βαθμὸν Διευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας, οἱ ἄχρι τοῦδε ἔχοντες βαθμὸν 2ον καὶ οἱ ἐπὶ πλεόν τῆς εἰκοσαετίας ἔχοντες τὸν 3ον βαθμὸν διαβαθμίζονται εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Διευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας, ἀφ' ἧς κατέλαβον τὸν 2ον βαθμὸν νεώτεροί των εἰς τὸν 3ον βαθμὸν.

3) Εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Ὑποδιευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας οἱ ἄχρι τοῦδε ἔχοντες βαθμὸν 3ον.

4) Εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Πρωτοβαθμίου Καθηγητοῦ Παιδαγωγικῶν Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας οἱ ἄχρι τοῦδε ἔχοντες βαθμὸν 4ον.

5) Εἰς τὸν βαθμὸν Καθηγητοῦ Παιδαγωγικῶν Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας οἱ ἄχρι τοῦδε ἔχοντες βαθμὸν 5ον.

Ὁ Ψηφισμοὶ ἦσαν ἀπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς τὸν

βαθμὸν τὸν ὁποῖον μέχρι τοῦδε κατέχουν, ὑπολογίζεται ὡς χρόνος ὑπηρεσίας εἰς τὸν βαθμὸν εἰς ὃν διαβαθμίζονται.

6. Αἱ ὀργανικαὶ θέσεις τοῦ Κλάδου Παιδαγωγικῶν τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν ἀυξάνονται εἰς τοὺς εἰσαγωγικούς βαθμοὺς κατὰ εἴκοσι μίαν (21) ὅσα καὶ τὰ λειτουργοῦντα Τμήματα τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν.

7. Διὰ Βασιλικῆς Διατάγματος ἐκδιδόμενον προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν καθορίζονται τὰ τῆς συνθέσεως τοῦ διδακτικοῦ, διοικητικοῦ, βοηθητικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν, τὰ προσόντα καὶ ὁ τρόπος διορισμοῦ, ὁ τρόπος τῆς προαγωγῆς καὶ ἐξελέξεως ἐκάστης κατηγορίας. Μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὡς ἄνω Βασιλικῆς Διατάγματος ἰσχύουν αἱ κείμεναι περὶ αὐτῶν διατάξεις, ἐφ' ὅσον δὲν ρυθμίζονται ἄλλως ὑπὸ τοῦ παρόντος Ν. Δ)τος.

BΔ

8. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου καὶ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ παρόντος Ν.Δ. ἔχουν ἰσχύν καὶ ἐπὶ τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν Θελέων τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας.

9. Τὰ ἐποπτικά ὄργανα τῶν Σχολείων τῆς ἐν Ἀθήναις Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας διορίζονται μετὰ πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτῆς καὶ σύμφωνον γνώμῃν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 18 τοῦ παρόντος οἰκείου Συμβουλίου Ἐπιλογῆς Ἐποπτικοῦ Προσωπικοῦ, ἐν περιπτώσει δὲ ὑπάρξεως ἐνὸς μόνου ἐπόπτου ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπιλογῆς Ἐποπτικοῦ Προσωπικοῦ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως. Ἐπιτρέπεται ἡ μετάταξις ἐκ τῶν Σχολείων τῆς ἐν Ἀθήναις Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας εἰς τὰ Σχολεῖα τοῦ Κράτους μετὰ γνώμῃν τοῦ κατὰ περίπτωσιν ἀρμοδίου Κεντρικοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου.

10. Ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ τοῦ Παιδαγωγικοῦ Κλάδου, ὧν ὁ διορισμὸς ἠκυρώθη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, καὶ οἱ ὁποῖοι ἐπαναδιωρίσθησαν χωρὶς νὰ παύσωσιν ὑπηρετοῦντες συνεχῶς ἀπὸ τοῦ πρώτου διορισμοῦ των, θεωροῦνται κατέχοντες τὸν βαθμὸν των, ἀφ' ἧς τὸ πρῶτον διωρίσθησαν.

Ἄρθρον 18.

1. Πρὸς ἐπιλογὴν τοῦ ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων συγκροτοῦνται παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων δύο Συμβούλια: Ἐν διὰ τοὺς Ἐπιθεωρητὰς καὶ τοὺς Γενικοὺς Ἐπιθεωρητὰς τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) καὶ ἕτερον διὰ τοὺς Γενικοὺς Ἐπιθεωρητὰς τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως καὶ τοὺς Νομαρχιακοὺς Ἐπιθεωρητὰς καὶ Γενικοὺς Ἐπιθεωρητὰς Σωματικῆς Ἀγωγῆς. Τὸ πρῶτον ἀπατελεῖται ἐξ ἐνὸς Συμβούλου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, προερχομένου ἐκ τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαιδεύσεως, ὡς Προέδρου, τοῦ Προέδρου τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 27 Κεντρικοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαιδεύσεως, ἐνὸς Γενικοῦ Διευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας, τοῦ αἰ-

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

ρετού Συμβούλου Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) 'Εκπαιδευσεως, ενός Παρέδρου του Παιδαγωγικού 'Ινστιτούτου, προερχομένου εκ τής Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) 'Εκπαιδευσεως, και δύο ανθρώπων των Γραμμάτων ανεγνωρισμένου κύρους, ως μελών. Τò δεύτερον αποτελείται εκ του Προέδρου του Παιδαγωγικού 'Ινστιτούτου ως Προέδρου, του αίρετου Συμβούλου Μέσης 'Εκπαιδευσεως, ενός Γενικού 'Επιθεωρητητού Μέσης 'Εκπαιδευσεως, δύο Συμβούλων του Παιδαγωγικού 'Ινστιτούτου προερχομένων εκ τής Μέσης 'Εκπαιδευσεως και δύο ανθρώπων των Γραμμάτων ανεγνωρισμένου κύρους, ως μελών. Τά μέλη των δύο Συμβουλίων ορίζονται μετά των αναπληρωτών των δι' αποφάσεως του 'Υπουργού 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων επί διατετι θητεία.

2. Είς τò Συμβούλιον 'Επιλογής 'Επιθεωρητών και Γενικών 'Επιθεωρητών τής Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) 'Εκπαιδευσεως μετέχει άνευ ψήφου ό παρά τῷ 'Υπουργείῳ 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων Διευθυντής τής Στοιχειώδους 'Εκπαιδευσεως. Είς τò Συμβούλιον 'Επιλογής Γενικών 'Επιθεωρητών τής Δευτεροβαθμίου (Μέσης) 'Εκπαιδευσεως και 'Επιθεωρητών και Γενικών 'Επιθεωρητών Σωματικής 'Αγωγής μετέχει άνευ ψήφου ό παρά τῷ 'Υπουργείῳ 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων Διευθυντής τής αντίστοιχου κατά περίπτωσιν Διευθύνσεως. Χρέη Γραμματέως εκτελοῦν ὑπάλληλοι τής αντίστοιχου κατά περίπτωσιν Διευθύνσεως του 'Υπουργείου ορίζόμενοι ὑπό του 'Υπουργού.

3. Αιτήσεις των ὑποψηφίων μεθ' ὄλων των σχετικῶν δικαιολογητικῶν ὑποβάλλονται μέχρι 31ης Μαΐου ἐκάστου δευτέρου ἔτους ἀπ' εὐθείας πρὸς τὰς ἀρμοδίας Διευθύνσεις του 'Υπουργείου 'Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Τά Συμβούλια 'Επιλογής συνεργόμενα κατά τούς ἐπομένους μήνας 'Ιούνιον και 'Ιούλιον ἐξετάζουν τὰς αιτήσεις των ὑποψηφίων ἐλέγχουν τὰ προσόντα αὐτῶν και δι' ἠτιολογημένης 'Εκθέσεως συντάσσουν δι' ἐκάστην κατηγορίαν πίνακα περιλαμβανόντα τούς ἐπιλεγμένους κατά σειράν ἰκανότητος.

4. Διὰ τὴν κρίσιν των Συμβουλίων 'Επιλογής λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν ἰδία τὰ ἐξῆς στοιχεῖα των ὑποψηφίων: Ὁ χαρακτήρ και τὸ ἦθος, ἡ διδακτικὴ και ἡγερτικὴ ἰκανότης και δράσις, οἱ τίτλοι σπουδῶν εἰς τὸ ἐσωτερικόν και εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἡ συγγραφικὴ δράσις. Ἐκαστον τούτων ἐλέγχεται και σταθμίζεται εἰς τὴν Αἰτιολογικὴν 'Εκθεσιν τὴν συνοδεύουσα τὸν πίνακα των προτεινομένων ἰδιαιτέρως.

5. Είς τὴν διάθεσιν των Συμβουλίων 'Επιλογής τίθενται ὑπὸ των ἀρμοδίων 'Εκπαιδευτικῶν Ἀρχῶν ἅπαντα τὰ ὑπηρεσιακὰ στοιχεῖα των ὑποψηφίων και αἱ ἐκθέσεις των προϊσταμένων αὐτῶν περὶ τής ἐργασίας των.

6. Τά Συμβούλια 'Επιλογής πρὸ τής λήψεως τελικῶν ἀποφάσεων δύνανται νὰ καλοῦν τούς ὑποψηφίους ἀδαπάνως διὰ

τὸ Δημόσιον, διὰ νὰ γνωρίσουν καὶ νὰ ἐκτιμήσουν τὴν προσωπικότητα καὶ τὴν συγκρότησιν αὐτῶν.

7. Οἱ κατὰ τὴν παράγρ. 3 τοῦ παρόντος ἄρθρου συντασσόμενοι πίνακες ὑποβάλλονται εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀρησκευμάτων ἐντὸς τοῦ ἐπομένου μηνὸς Αὐγούστου καὶ ἀνακοινοῦνται ὑποχρεωτικῶς εἰς τοὺς ὑποψηφίους πρὸς κρίσιν ἐντὸς 10ῆμέρου ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς των, ἵνα λάβουν γνώσιν τούτων.

8. Ἐνστάσις κατὰ τῶν πινάκων τῶν Συμβουλίῶν Ἐπιλογῆς ὡς πρὸς τὴν σειρὰν κατατάξεως ἢ τὴν ἐκ τοῦ πίνακος παράλειψιν δύναται νὰ γίνῃ ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀρησκευμάτων μετὰ τὴν εἰς αὐτοὺς ἀνακοίνωσιν τοῦ ἀποτελέσματος καὶ μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου. Ἐπὶ τῶν ὑποβληθέντων παραπόνων ἀποφαίνεται, ἐξετάζον ἐκ νέου τὸν πίνακα, τὸ ἀρμόδιον κατὰ περίπτωσιν Συμβούλιον, διευρυνόμενον διὰ τῆς συμμετοχῆς καὶ τῶν ἐκ τοῦ ἐτέρου Συμβουλίου μελῶν τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου. Ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας ὁ Ὑπουργὸς δύναται καὶ αὐτεπαγγέλτως νὰ ἀναπέμψῃ εἰς τὸ ἀρμόδιον Συμβούλιον πρὸς νέαν ἐξέτασιν τοὺς πίνακας.

9. Τὸ Συμβούλιον ὀφείλει νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τῶν ἐνστάσεων καὶ τῆς αὐτεπαγγέλτου ἀνακομπῆς μέχρι τῆς 10ῆς Νοεμβρίου, ἢ δὲ δευτέρα κρίσις αὐτοῦ εἶναι ὀριστική.

10. Οἱ πίνακες καθιστάμενοι ὀριστικοὶ κυροῦνται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ ἐντὸς τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου καὶ δημοσιεύονται διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἰσχύουν ἐπὶ δύο ἔτη.

11. Ἐκ τῶν πινάκων τούτων διορίζονται κατὰ σειρὰν διὰ Βασιλικῆς Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀρησκευμάτων Ἐπιθεωρηταὶ καὶ Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ τῶν Σχολείων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν εἰς ἕκαστον κλάδον θέσεων.

12. Διὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Ν. Δ. ἐπιτρέπεται ὅπως διὰ Βασιλικῆς Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀρησκευμάτων ὀρισθῶν ἄλλως αἱ προθεσμίαι τοῦ ἄρθρου τούτου καὶ ἢ χρονικὴ διάρκεια τῆς ἰσχύος τῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἀνωτέρω Διατάγματος καταρτισθῶσιν πινάκων.

Ἄρθρον 19.

1. Δικαίωμα ὑποβολῆς αἰτήσεως πρὸς κρίσιν διὰ τὴν κατάληψιν θέσεως τοῦ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον Ἐποπτικοῦ Προσωπικοῦ τῶν σχολείων ἔχουν:

α) Διὰ τὴν θέσιν Ἐπιθεωρητοῦ Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαιδύσεως δημοδιδάσκαλοι κεκτημένοι τοῦλάχιστον τὸν πέμπτον (5ον) βαθμὸν, δωδεκαετῆ ὑπηρεσίαν καὶ μετεκπαίδευσιν εἰς Πανεπιστήμιον ἢ τὸ Παιδαγωγικὸν Ἰνστιτούτον.

β) Διὰ τὴν θέσιν Ἐπιθεωρητῶν τῶν Μουσουλμανικῶν Σχολείων δημοδιδάσκαλοι κεκτημένοι τοῦλάχιστον τὸν πέμπτον (5ον) βαθμὸν, δωδεκαετῆ ὑπηρεσίαν καὶ γινῶσιν τῆς τουρκικῆς γλώσσης.

γ) Διὰ τὴν θέσιν Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαιδύσεως Ἐπιθεωρηταὶ Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαιδύσεως ἔχοντες διετὴ ὑπηρεσίαν ἐπιθεωρητοῦ.

δ) Διὰ τὴν θέσιν Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδύσεως λειτουργοὶ Μέσης Ἐκπαιδύσεως τοῦ οἰκείου κλάδου καὶ εἰδικότητος κεκτημένοι τὸν βαθμὸν τοῦ Γυμνασιάρχου ἢ τοῦ βοηθοῦ Γυμνασιάρχου, ἐφ' ὅσον οἱ τελευταῖοι ἔχουν διδακτορικὸν πτυχίον ἢ σπουδὰς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἢ δύο πανεπιστημιακὰ πτυχία συγγενῶν ἐπιστημῶν.

ε) Διὰ τὴν θέσιν Νομαρχιακοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Σωματικῆς Ἀγωγῆς Πρωτοβάθμιοι καθηγηταὶ τῆς Σωματικῆς Ἀγωγῆς καὶ ἄνω.

στ) Διὰ τὴν θέσιν Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Σωματικῆς Ἀγωγῆς οἱ κεκτημένοι τὸν βαθμὸν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Σωματικῆς Ἀγωγῆς καὶ ἄνω.

2. Ἀνώτατον ὄριον ἡλικίας πρὸς διορισμὸν εἰς θέσεις Ἐπιθεωρητῶν Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαιδύσεως καὶ Νομαρχιακῶν Ἐπιθεωρητῶν Σωματικῆς Ἀγωγῆς ὀρίζεται τὸ 50ὸν ἔτος. Εἰς θέσεις δὲ Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους), Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδύσεως καὶ Σωματικῆς Ἀγωγῆς ὀρίζεται τὸ 55ον ἔτος. Κατὰ τὴν πρώτην τριετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος τὰ ἀνωτέρω ὄρια ἡλικίας ἀυξάνονται κατὰ πέντε ἔτη ἀντιστοίχως.

3. Οἱ διοριζόμενοι Ἐπιθεωρηταὶ καὶ Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαιδύσεως καὶ Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδύσεως πρὸ τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων των ἐκπαιδεύονται ἐπὶ τριμῆνον εἰς εἰδικὴν σειρὰν μαθημάτων τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου. Μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἐκπαιδύσεως ταύτης τυγχάνουν τριμῆνου ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν καὶ ὑποτροφίας παρὰ τοῦ Ἰδρύματος Κρατικῶν Ὑποτροφιῶν, ἵνα, μερίμνη αὐτοῦ, ἐπισκεφθοῦν σχολεῖα καὶ παιδαγωγικὰ κέντρα τοῦ ἐξωτερικοῦ.

4. Ἡ ἀρξάμενη καὶ μὴ ὀλοκληρωθεῖσα διαδικασία τῆς διαγωνισμοῦ πληρώσεως θέσεων Ἐπιθεωρητῶν Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαιδύσεως διακόπτεται. Οἱ μετασχόντες εἰς τὸν διαγωνισμὸν τοῦτον δημοδιδάσκαλοι, οἱ ἐπιτυχόντες εἰς προγενεστέρους διαγωνισμοὺς καὶ μὴ διορισθέντες δι' οἰονδήποτε λόγον ὡς καὶ οἱ προκριθέντες ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Συμβουλίου ἐν ἔτει 1964 θεωροῦνται κατέχοντες τὰ προσόντα καὶ τὴν νόμιμον ἡλικίαν, ἵνα κριθοῦν ὑπὸ τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 18 τοῦ παρόντος Ν. Δ. Συμ-

βουλίου 'Επιλογής δια τήν σύνταξιν του πρώτου Πίνακος 'Επιλογής προτιμώμενοι ἐπί ἴσοις ὄροις.

*Άρθρον 20.

1. 'Ιδρύονται (5) πέντε θέσεις 'Επιθεωρητῶν του κλάδου 5 του άρθρου 6 του Ν. Δ. 3379)1955 ἐπί βαθμῶ Γυμνασιάρχου, ἤτοι μία (1) θέσις τῆς 'Αγγλικῆς Γλώσσης, μία (1) τῆς Γαλλικῆς Γλώσσης, μία (1) τῶν Τεχνικῶν, μία (1) τῆς Μουσικῆς καὶ μία (1) τῶν Οἰκοκυρικῶν.

2. Τὰ προσόντα καὶ ὁ τρόπος ἐπιλογῆς καὶ διορισμοῦ, ἢ περαιτέρω ἐξέλιξις, ἢ ἔδρα καὶ αἱ ἀρμοδιότητες αὐτῶν καὶ πᾶσα ἑτέρα λεπτομέρεια καθορίζονται διὰ Βασιλικῶν Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει του 'Υπουργοῦ 'Εθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

3. Κατὰ τήν πρώτην ἐφαρμογὴν του παρόντος Ν. Δ. καὶ μέχρι τῆς ὀριστικῆς πληρώσεως τῶν οἰκείων θέσεων καθήκοντα 'Επιθεωρητῶν τῆς 'Αγγλικῆς καὶ Γαλλικῆς Γλώσσης δύνανται νὰ ἀνατίθενται δι' ἀποφάσεως του 'Υπουργοῦ 'Εθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων εἰς ἀποσπασμένους ἐκ τῆς κυρίας τῶν θέσεων ἐκπαιδευτικούς ἐν ἐνεργείᾳ ἀνήκοντας εἰς τὸν Παιδαγωγικὸν Κλάδον (ἄρθρον 2 Ν. Δ. 3379) 1955) ἢ εἰς τὸν Κλάδον 3 (ἄρθρον 4 Ν. Δ. 3379)1955), καὶ κατέχοντας ἀπταιστῶς τήν ἀντίστοιχον γλῶσσαν καὶ ἀποδείξει μετεκπαιδύσεως εἰς 'Ανώτατα 'Ιδρύματα του ἐξωτερικοῦ.

4. 'Υπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις προελεύσεως ὡς καὶ προσόντων δύνανται ἐπὶ μίαν πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος του παρόντος νὰ ἀνατίθενται καθήκοντα 'Επιθεωρητοῦ κατὰ τὰς περιπτώσεις τῆς προηγουμένης παραγράφου καὶ εἰς ἐκπαιδευτικούς μὴ διατελοῦντας ἐν ἐνεργείᾳ. Τὰ τῆς ἀποζημιώσεως τῶν οὕτω προσλαμβανομένων καθορίζονται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν 'Υπουργῶν 'Εθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν.

5. Αἱ ἐκπαιδευτικαὶ περιφέρειαι καὶ αἱ ὀργανικαὶ θέσεις τῶν ἐπιθεωρητῶν τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) 'Εκπαιδύσεως ὀρίζονται εἰς 200, τῶν δὲ Γενικῶν 'Επιθεωρητῶν τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) 'Εκπαιδύσεως εἰς 15.

6. Αἱ θέσεις τῶν Γενικῶν 'Επιθεωρητῶν τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης) 'Εκπαιδύσεως του κλάδου 3 του άρθρου 4 του Ν. Δ. 3379)1955 ὀρίζονται εἰς 60.

7. Διὰ Βασιλικῶν Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει του 'Υπουργοῦ 'Εθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καθορίζονται τὰ ἀφορῶντα εἰς τὰς περιφέρειας, τὰς ἔδρας, τήν κατ' εἰδικότητα κατανομήν καὶ τὰς ἀρμοδιότητας τῶν Γενικῶν 'Επιθεωρητῶν Δευτεροβαθμίου (Μέσης) καὶ Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) 'Εκπαιδύσεως καὶ τῶν 'Επιθεωρητῶν τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) 'Εκπαιδύσεως.

8. Διὰ Βασιλικῶν Διαταγμάτων ἐκδιδόμενων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν δύναται νὰ ἀυξηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀργανικῶν θέσεων τῶν Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν καὶ Ἐπιθεωρητῶν Δευτεροβαθμίου (Μέσης) καὶ Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαιδεύσεως.

Παιδαγωγικὸν Ἰνστιτούτον.

Ἄρθρον 21.

1. Ἰδρύεται Παιδαγωγικὸν Ἰνστιτούτον ἐν Ἀθήναις. Τὸ Παιδαγωγικὸν Ἰνστιτούτον εἶναι δημοσία ὑπηρεσία, ὑπαγομένη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

2. Ἔργα τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου εἶναι:

α) Ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα τῶν ἐκπαιδευτικῶν προβλημάτων εἰς τὴν θεωρίαν καὶ τὴν πράξιν.

β) Ἡ μετεκπαίδευσις τῶν διδακτικῶν στελεχῶν τῶν σχολείων παντὸς τύπου, καὶ

γ) Ἡ καθοδήγησις τοῦ ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν ὀρθὴν ἀσκήσιν τῶν καθηκόντων του. Εἰδικώτερον.

Α. Ἡ συγέντρωσις στοιχείων καὶ κατάρτισις μελετῶν:

α) Πρὸς καθορισμὸν τῆς διδακτέας ὕλης εἰς τὰ παντὸς τύπου σχολεῖα.

β) Πρὸς ἐξακρίδωσιν τῶν προσφορωτέρων μεθόδων διδακτικῆς ἐργασίας καὶ ἀγωγῆς καθόλου.

γ) Πρὸς ὀρθολογικὴν ὀργάνωσιν τῆς διοικήσεως καὶ τῆς ἐν γένει λειτουργίας τῶν σχολείων.

Β'. Ἡ ὀργάνωσις μαθημάτων, ἀσκήσεων, συζητήσεων καὶ συνεδρίων:

α) Πρὸς ἀνύψωσιν τῆς ἐπιστημονικῆς σιᾶθμης τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν.

β) Πρὸς ἐνημέρωσιν αὐτῶν ἐπὶ τῶν νεωτέρων τάσεων καὶ μεθόδων τῆς σχολικῆς ἐργασίας.

γ) Πρὸς καθοδήγησιν αὐτῶν εἰς τὰς μεθόδους τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης τῶν σχολικῶν ζητημάτων.

Γ'. Ἡ καθοδήγησις τῶν περιφερειακῶν ὀργάνων τῆς διοικήσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως πρὸς τὸν σκοπὸν:

α) Νὰ σταθμίζουσι μὲ ἀκρίβειαν τὰς ἀνάγκας τῶν σχολείων καὶ νὰ ἐξευρίσκουσι τὸν κατάλληλον τρόπον ἱκανοποιήσεως αὐτῶν.

β) Νὰ ἐλέγχουσι καὶ κρίνουσι ὀρθῶς τὰς ἱκανότητας καὶ τὰς ἐπιδόσεις διδασκόντων καὶ διδασκομένων.

γ) Νὰ γίνουσι ὄχι μόνον ἄξιοι Προϊστάμενοι ἐκπαιδευτικῶν ὑπαλλήλων, ἀλλὰ καὶ φορεῖς πολιτισμοῦ εἰς τὸν τομέα τῆς δραστηριότητός των.

3. Τὰ τῆς ἀσκήσεως τῶν ἔργων τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου καθορίζονται διὰ Βασ. Διατάγματος ἐκδιδομένου τῆ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

4. Τὸ ἐπιστημονικὸν καὶ ἐκπαιδευτικὸν προσωπικὸν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Ἰνστιτούτου, ἀποτελεῖται ἐκ Συμβούλων, Παρέδρων καὶ Εἰσηγητῶν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν Συμβούλων ὀρίζεται εἰς 20, κατανέμεται δὲ ὡς ἑξῆς:

Διὰ τὴν Δευτεροβάθμιον (Μέσην) Ἐκπαίδευσιν δέκα (10), ἐξ ὧν 4 Φιλολόγοι, 2 Μαθηματικοί, 2 Φυσικοί, 1 Θεολόγος καὶ 1 τῆς Σωματικῆς Ἀγωγῆς. Διὰ τὴν Πρωτοβάθμιον (Στοιχειώδη) Ἐκπαίδευσιν ἑξ (6). Καὶ διὰ τὴν Ἐπαγγελματικὴν Ἐκπαίδευσιν τέσσαρες (4), λαμβανόμενοι ἐκ Πολιτικῶν Μηχανικῶν ἢ Μηχανολόγων ἢ Ἠλεκτρολόγων ἢ Οἰκονομολόγων. Ὁ ἀριθμὸς τῶν Παρέδρων ὀρίζεται εἰς 20, κατανέμεται δὲ ὡς ἑξῆς: Διὰ τὴν Δευτεροβάθμιον (Μέσην) Ἐκπαίδευσιν δέκα (10), ἐξ ὧν 3 Φιλολόγοι, 2 Μαθηματικοί, 2 Φυσικοί, 2 Θεολόγοι καὶ 1 Σωματικῆς Ἀγωγῆς. Διὰ τὴν Πρωτοβάθμιον (Στοιχειώδη) Ἐκπαίδευσιν 7 καὶ διὰ τὴν Ἐπαγγελματικὴν Ἐκπαίδευσιν 3, λαμβανόμενοι ἐκ Πολιτικῶν Μηχανικῶν, ἢ Μηχανολόγων ἢ Ἠλεκτρολόγων ἢ Οἰκονομολόγων, ἰδίᾳ ἐκ τῶν ἀσχολουμένων μετὰ τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ ἐχόντων πείραν τῶν προβλημάτων αὐτῆς. Ὁ ἀριθμὸς τῶν Εἰσηγητῶν ὀρίζεται εἰς 12, ἤτοι: 2 Φιλολόγους, 1 Μαθηματικόν, 1 Φυσικόν, 1 Θεολόγον, 4 τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐκπαίδεύσεως καὶ 3 λαμβανόμενοι ἐκ Πολιτικῶν Μηχανικῶν ἢ Μηχανολόγων ἢ Ἠλεκτρολόγων ἢ Οἰκονομολόγων.

5. Οἱ Σύμβουλοι ἔχουν βαθμὸν Β' τῆς κατηγορίας τῶν Εἰδικῶν θέσεων καὶ μισθὸν τακτικοῦ καθηγητοῦ Πανεπιστημίου. Οἱ Παῖδρες βαθμὸν καὶ μισθὸν Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Ἐκπαίδεύσεως. Οἱ Εἰσηγηταὶ διορίζονται ὡς δόκιμοι μετὰ βαθμὸν καὶ μισθὸν πρωτοβαθμίου καθηγητοῦ Μέσης Ἐκπαίδεύσεως. Μετὰ διετίαν, μονιμοποιούμενοι, λαμβάνουν βαθμὸν καὶ μισθὸν βοηθοῦ γυμνασιάρχου.

6. Εἰσηγηταὶ διορίζονται διὰ Β. Δ)τος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κατόπιν διαγωνισμοῦ τοῦ ὁποίου αἱ λεπτομέρειαι καθορίζονται διὰ Β. Δ)των ἐκδιδομένων τῆ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

α) Διὰ τὰς θέσεις τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαίδεύσεως πτυχιῶχοι ἡμετέρου ἢ ξένου Πανεπιστημίου, ἔχοντες πτυχίον τῆς εἰδικότητός των καὶ 4ετῆ ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν.

β) Διὰ τὰς θέσεις τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαίδεύσεως, πτυχιῶχοι Ψυχολογίας ἢ Παιδαγωγικῶν ἡμεδαποῦ ἢ ξένου Πανεπιστημίου ἔχοντες 4ετῆ ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν, ἢ δημοδιδάσκαλοι (πτυχιῶχοι Παιδαγωγι-

κῶν Ἀκαδημῶν ἢ πτυχιῶχοι Διδασκαλίου μὲ ἀπολυτήριον γυμνασίου), ἔχοντες πτυχίον μετεκπαιδεύσεως ἢ διετεῖς σπουδᾶς Ψυχολογίας ἢ Παιδαγωγικῆς καὶ 4ετῆ ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν.

γ) Διὰ τὰς θέσεις τῆς Ἑπαγγελματικῆς Ἑκπαιδεύσεως: Πολιτικοὶ μηχανικοὶ καὶ μηχανολόγοι - ἠλεκτρολόγοι ἔχοντες πτυχίον ἡμετέρας ἢ ξένης Ἀνωτάτης Τεχνικῆς Σχολῆς καὶ 4ετῆ ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν (πλήρους ἢ μερικῆς ἀπασχολήσεως) εἰς Τεχνικὰς, Δημοσίας ἢ Ἰδιωτικὰς Σχολὰς, ἢ πτυχιῶχοι Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν ἡμετέρου ἢ ξένου Πανεπιστημίου ἢ Ἀνωτάτης Σχολῆς, ἔχοντες 4ετῆ ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν (πλήρους ἢ μερικῆς ἀπασχολήσεως), εἰς ἐντιστοιχοὺς πρὸς τὴν εἰδικότητά των δημοσίας σχολὰς.

7. Εἰς θέσεις Παρέδρων διορίζονται ἄνευ διαγωνισμοῦ πτυχιῶχοι τῶν κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον Σχολῶν, εἰδικοί εἰς ἐπιστήμας ἀντιστοιχοὺς πρὸς τὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν πρόκειται νὰ καταλάβουν, ἔχοντες 10ετῆ τοῦλάχιστον ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν καὶ διδακτορικὸν δῖπλωμα ἢ τίτλους μεταπτυχιακῶν σπουδῶν Πανεπιστημίου εἰς τὴν Ψυχολογίαν ἢ τὴν Παιδαγωγικὴν, ἢ Εἰσηγηταὶ τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου κεκτημένοι 5ετῆ ὑπηρεσίαν εἰς τὴν θέσιν ταύτην. Διὰ τὸν Πάρεδρον τὸν προερχόμενον ἐκ τοῦ Κλάδου τῶν καθηγητῶν τῆς Σωματικῆς Ἀγωγῆς, ἀντὶ διδακτορικοῦ διπλώματος ἢ ἄλλου πανεπιστημιακοῦ τίτλου ἀπαιτεῖται πτυχίον τῆς Ἑθνικῆς Ἀκαδημίας Σωματικῆς Ἀγωγῆς. Ἐν ἴση μοίρᾳ προτιμῶνται κατ' ἀμοτέρας τὰς περιπτώσεις οἱ ἔχοντες διετεῖς τοῦλάχιστον σπουδᾶς τῆς εἰδικότητός των εἰς τὸ ἐξωτερικὸν βεβαιουμένας διὰ πανεπιστημιακοῦ τίτλου.

8. Εἰς θέσεις Συμβούλων διορίζονται ἄνευ διαγωνισμοῦ οἱ ἔχοντες: α) διδακτορικὸν δῖπλωμα ἐπιστήμης ἀντιστοίχου πρὸς τὰς θέσεις τὰς ὁποίας πρόκειται νὰ καταλάβουν καὶ σπουδᾶς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν βεβαιουμένας διὰ πανεπιστημιακοῦ τίτλου ἢ τοῦλάχιστον διετεῖς, ἢ προκειμένου περὶ Συμβούλων διὰ τὴν Πρωτοβάθμιον (Στοιχειώδη) Ἑκπαιδευτικὴν, διδακτορικὸν δῖπλωμα ἢ τίτλους μεταπτυχιακῶν σπουδῶν Πανεπιστημίου εἰς τὴν Ψυχολογίαν ἢ Παιδαγωγικὴν, β) δεκαπενταετῆ τοῦλάχιστον δημοσίαν ἐκπαιδευτικὴν ἢ ἐκπαιδευτικὴν καὶ διοικητικὴν ὑπηρεσίαν, εἰς ἣν ὑπολογίζεται καὶ ἡ εἰς ἀνεγνωρισμένα ὡς ισότιμα σχολεῖα τοῦ Κράτους ἐκπαιδευτικὴ ὑπηρεσία καὶ γ) ἀξιόλογον συγγραφικὴν δρᾶσιν εἰς θέματα τῆς εἰδικότητός των.

Ὅμοιως εἰς θέσιν Συμβούλων διορίζονται καὶ Πάρεδροι τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, κεκτημένοι πενταετῆ ὑπηρεσίαν εἰς τὴν θέσιν ταύτην. Διὰ τὸν Σύμβουλον τὸν προερχόμενον ἐκ τοῦ Κλάδου τῶν Καθηγητῶν τῆς Σωματικῆς Ἀγωγῆς ἀντὶ διδακτορικοῦ διπλώματος ἢ ἄλλου πανεπιστημιακοῦ

τίτλου απαιτείται πτυχίον τῆς Ἑθνικῆς Ἀκαδημίας Σωματικῆς Ἀγωγῆς.

9. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος δύνανται νὰ διορίζωνται Σύμβουλοι καὶ Παρέδροι ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ τῆς δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως ἢ μεταεκπαιδευθέντες εἰς Πανεπιστήμιον ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ τῆς πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) ἐκπαιδεύσεως ἀντιστοίχως πρὸς τὰς θέσεις εἰδικότητων, ἔχοντες εἰκοσαετῆ τοῦλάχιστον ἴαν εὐδόκιμον δημοσίαν ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν προκειμένου περὶ θέσεων Συμβούλου καὶ δεκαπενταετῆ τοῦλάχιστον ἴαν εὐδόκιμον δημοσίαν ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν προκειμένου περὶ θέσεων Παρέδρου.

10. Ἀνώτατον ὄριον ἡλικίας πρὸς διορισμὸν εἰς θέσεις Εἰσηγητῶν εἶναι τὸ 40ὸν ἔτος, εἰς θέσεις Παρέδρων τὸ 45ὸν καὶ εἰς θέσεις Συμβούλων τὸ 50ὸν. Διὰ τοὺς τελούντας ἐν Δημοσίᾳ Ὑπηρεσίᾳ τὸ ὄριον τοῦτο ἀυξάνεται ἀντιστοίχως εἰς 45, 50 καὶ 55. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Ν. Δ. τὰ κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον καθοριζόμενα ὄρια ἡλικίας ἀυξάνονται κατὰ πέντε ἔτη.

11. Ὁ διορισμὸς εἰς τὰς θέσεις τῶν Παρέδρων καὶ Συμβούλων γίνεται διὰ Β. Δ)οτε ἐκδιδομένου τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀρησκευμάτων Ὑπουργοῦ μετὰ σύμφωνον ἠτιολογημένην γνώμην τῆς ὀλομελείας τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου.

12. Μετὰ τριετῆ ὑπηρεσίαν εἰς τὸ Παιδαγωγικὸν Ἰνστιτούτον οἱ Παρέδροι δύνανται τῇ αἰτήσει των νὰ μεταταγοῦν, ἀναλόγως τῆς εἰδικότητός των, εἰς θέσεις Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Πρωτοβαθμίων (Στοιχειώδους) ἢ Δευτεροβαθμίου (Μέσης) ἢ Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως, διὰ Β. Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀρησκευμάτων κατόπιν εἰδικῆς κρίσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπιλογῆς Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐκτὸς πίνακος διοριστέων.

13. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Ν. Δ. αἱ θέσεις Συμβούλων τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου πληροῦνται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀρησκευμάτων.

14. Ἐξαιρετικῶς κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Ν. Δ. πέντε ἐκ τῶν θέσεων τῶν Συμβούλων καὶ πέντε ἐκ τῶν θέσεων τῶν Παρέδρων τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου πληροῦνται ἀριστίνδην ἐξ ἐπιλέκτων ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν ἢ διαπρεπῶν ἐπιστημόνων δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀρησκευμάτων. Διὰ τὸν διορισμὸν τούτων δὲν ἰσχύουν οἱ περιορισμοὶ τῶν παραγράφων 7 καὶ 8 τοῦ παρόντος ἄρθρου ὡς πρὸς τὸ διδακτορικὸν δίπλωμα,

τήν εκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν καὶ τὸ ὄριον ἡλικίας διορισμοῦ εἰς θέσιν συμβούλου ἢ Παρέδρου.

15. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Ν. Δ. οἱ Πρόεδροι καὶ οἱ Ἀντιπρόεδροι τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου δύνανται νὰ ὀρίζωνται, καθ' ὑπέρβασιν τοῦ διὰ τῆς παραγρ. 4 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ καθοριζομένου ἀριθμοῦ, καθηγηταὶ Πανεπιστημίου ἢ ἄλλης Ἀνωτάτης Σχολῆς κατ' ἀπόσπασιν ἢ διορισμὸν ἐπὶ ζετεῖ θητεία δυναμένη ν' ἀνανεωθῇ.

16. Ἀρμοδιότητα Ὑπηρεσιακοῦ καὶ Πειδαρχικοῦ Συμβουλίου διὰ τοὺς Παρέδρους καὶ Εἰσηγητὰς τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου ἀσκεῖ ἡ Ὀλομέλεια τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, διὰ δὲ τοὺς Συμβούλους τὸ κατὰ νόμον ὑπηρεσιακὸν συμβούλιον διὰ τοὺς ὑπαλλήλους πρώτου βαθμοῦ καὶ τῆς κατηγορίας εἰδικῶν θέσεων.

Ἄρθρον 22.

1. Τὸ Παιδαγωγικὸν Ἰνστιτούτον ἀσκεῖ τὰ ἀνατεθειμένα εἰς αὐτὸ ἔργα ἐν Ὀλομέλειᾳ ἢ ἐν Τμηματι ἢ ἐν Ἐπιτροπῇ ἢ διὰ τῶν κατ' ἰδίαν αὐτοῦ μελῶν κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ ὀρισθησόμενα.

2. Ἐκ τῶν Συμβούλων τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου εἰς διορίζεται Πρόεδρος καὶ εἰς Ἀντιπρόεδρος δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἐπὶ τριετεῖ θητεία δυναμένη νὰ ἀνανεοῦται.

3. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Ν. Δ. τὸ Παιδαγωγικὸν Ἰνστιτούτον συγκροτεῖται εἰς σῶμα εὐθὺς ὡς διορισθοῦν οἱ δώδεκα (12) ἐκ τῶν εἴκοσι (20) Συμβούλων αὐτοῦ.

4. Κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων, μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, δύνανται νὰ μετέχουν εἰς τὰς ἐρεῦνας τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου καὶ εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ εἰς διδακτικὰ στελέχη παρεχομένην ἐκπαίδευσιν Καθηγηταὶ ἢ Ὑφηγηταὶ Ἀνωτάτων Σχολῶν, Λειτουργοὶ Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους), Δευτεροβαθμίου (Μέσης) καὶ Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως, Ἐκπαιδευτικοὶ Λειτουργοὶ ὑπηρετούντες εἰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας, καθὼς καὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι ἄλλων κλάδων καὶ προσωπικότητες ἐκ τοῦ καθόλου πνευματικοῦ κόσμου. Ἡ ἀνάθεσις ἐργασίας γίνεται εἰς αὐτοὺς ἐπὶ ὀρισμένον χρόνον, καὶ ἡ ἀμοιβή των καθορίζεται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν.

Ἄρθρον 23.

1. Εἰς τὸ Παιδαγωγικὸν Ἰνστιτούτον ὑπάγονται ἡ Βαρβάκειος Πρότυπος Σχολὴ Ἀθηνῶν, ἡ Ἰωνίδειος Πρότυπος Σχολὴ Πειραιῶς καὶ τὸ Πειραματικὸν Ζάννειον Τεχνικὸν Γυμνάσιον Πειραιῶς.

2. Διὰ Βασ. Διατάγματος, ἐκδιδομένου τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων δὲ καθορισθῶν τὰ τῆς σχέσεως τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου πρὸς τὰ ὡς ἄνω σχολεῖα, τὰ τῆς ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν καὶ πᾶσα ἀναγκαία λεπτομέρεια διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς προηγουμένης παραγράφου, ἐφαρμοζομένον ἀναλόγως τῶν διατάξεων τῶν διεπουσῶν τὰ Πειραματικὰ Σχολεῖα τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης.

3. Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου περιέρχεται εἰς αὐτὸ τὸ ἐκπαιδευτικὸν ἔργον τοῦ Διδασκαλείου Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, τῆς Μετεκπαιδεύσεως Δημοδιδασκάλων εἰς τὰ Πανεπιστήμια Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης καὶ τῆς Σχολῆς Ἐκπαιδευτικῶν Λειτουργῶν Ἐπαγγελματικῆς καὶ Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως (Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε.), τὸ δὲ ὀργανικῶς ὑπηρετοῦν παρ' αὐτοῖς προσωπικὸν μετατάσσεται ὡς ὑπεράριθμον εἰς τὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

Ἄρθρον 24.

1. Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, λογιζομένης ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς περὶ ὀρισμοῦ τοῦ Προέδρου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου ἀποφάσεως, καταργεῖται τὸ Ἀνωτάτον Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον καὶ διαλύονται τὰ τμήματα αὐτοῦ. Ὡσαύτως καταργεῖται ἡ Ὑπηρεσία Μελετῶν καὶ Συντονισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ ἐκ τῶν ὀργανικῶν θέσεων τῆς ὑπηρεσίας ταύτης ἡ θέσις τοῦ Προϊστάμενου αὐτῆς.

2. Τὰ τακτικὰ μέλη τοῦ καταργουμένου Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου καὶ ὁ Προϊστάμενος τῆς Ὑπηρεσίας Μελετῶν καὶ Συντονισμοῦ ἐφ' ὅσον δὲν διορισθῶν ὡς μέλη τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου καταλαμβάνουν αὐτοδικαίως, διατηρῶντες τὸν βαθμὸν καὶ μισθὸν ὃν ἔχουν σήμερον, θέσεις Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Δευτεροβαθμίου (Μέσης) ἢ Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαιδεύσεως, πλὴν ἐκείνων οἵτινες ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας τριάκοντα ἡμερῶν δὲ δηλώσωσιν ὅτι δὲν ἀποδέχονται τὴν θέσιν ταύτην, ὅποτε ἀπολύονται λόγῳ καταργήσεως θέσεως.

3. Ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας τὰ ἐπὶ θητεία ὑπηρετοῦντα μέλη τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου ἀπολύονται, τὰ δὲ κατ' ἀπόσπασιν ὑπηρετοῦντα ἐπανερχονται εἰς τὰς ὀργανικὰς θέσεις τῶν.

4. Ὁ θεσμὸς τῶν αἰρετῶν Ἐκπαιδευτικῶν Συμβούλων Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) καὶ Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως διατηρεῖται διὰ τὴν συγκρότησιν τῶν Κεντρικῶν Ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) καὶ Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως, καθὼς καὶ τοῦ Συμβουλίου Ἐπιλογῆς τοῦ ἐποπτικοῦ προσω-

πικου τῶν σχολείων. Ἡ θητεία τῶν αἰρετῶν Ἐκπαιδευτικῶν Συμβούλων ὀρίζεται εἰς τρία ἔτη. Οἱ νῦν κατέχοντες τὰς θέσεις ταύτας παραμένουν μέχρι λήξεως τῆς τριετοῦς θητείας τῶν.

5. Ὁ μισθὸς τῶν αἰρετῶν Συμβούλων εἶναι, κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς θητείας τῶν, ἴσος πρὸς τὸν μισθὸν τῶν Συμβούλων τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου.

6. Διὰ Βασιλικῶν Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, δύναται νὰ ἐπεκταθῇ ὁ θεσμὸς τοῦ αἰρετοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβούλου καὶ ἐπὶ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Δημοσίας Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως. Διὰ τοῦ αὐτοῦ Βασιλικῶν Διατάγματος ὀρίζονται τὰ τῶν δικαιουμένων ὑποβολῆς ὑποψηριότητος, τὰ τῆς ἀνακηρύξεως τῶν ὑποψηφίων καὶ τὰ τοῦ τρόπου ἐκλογῆς τῶν. Ὡς πρὸς τὸν τρόπον διορισμοῦ, διάρκειαν τῆς θητείας κλπ., ἰσχύουν αἱ ἀντίστοιχοι περὶ αἰρετῶν Ἐκπαιδευτικῶν Συμβούλων διατάξεις.

7. Τὰ κατὰ τὰς ἐπὶ μέρους ὑπηρεσίας καὶ τὴν καθόλου λειτουργίαν τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, καθορίζονται δι' Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ, ὁ ὁποῖος συντάσσεται ὑπὸ τῆς ἐπιμελείας τοῦ Σώματος καὶ κυροῦται διὰ Βασιλικῶν Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

Ἄρθρον 25.

1. Τὸ προσωπικὸν τῆς Γραμματείας τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου λαμβάνεται ἐξ ὑπαλλήλων τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, περιλαμβάνεται ἐντὸς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν διὰ τοῦ ἐπομένου ἁρθροῦ τοῦ παρόντος Ν. Δ. συνιστωμένων θέσεων καὶ ἀποτελεῖται ἐξ :

α. Ἐνὸς Διευθυντοῦ ἐπὶ βαθμῶ 3ῃ ἢ 2ῃ τῆς Α' κατηγορίας.

β. Τεσσάρων Τμηματορχῶν ἐπὶ βαθμῶ 5ῃ ἢ 4ῃ τῆς Α' κατηγορίας.

Τὸ λοιπὸν βοηθητικὸν ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν τῆς Γραμματείας, καθορίζεται δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀνιχνύτως τῶν ἐκάστοτε ὑπηρεσιακῶν ἀναγκῶν αὐτῆς.

Ἄρθρον 26.

1. Συνιστῶνται εἰς τὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων:

α) Διευθύνσεις Ἐκπαιδεύσεως Διδακτικοῦ Προσωπικοῦ περιλαμβάνουσα δύο Τμήματα, ἧτοι Τμήμα Προσωπικοῦ καὶ Τμήμα Διοικήσεως.

β) Παρὰ τῇ Διευθύνσει Μέσης Ἐκπαιδεύσεως Τμήμα Β' Προσωπικοῦ (Διορισμῶν), Τμήμα Γ' Προσωπικοῦ (Ἐποπτικοῦ Προσωπικοῦ καὶ ὀργανώσεως τῶν γραφείων αὐτοῦ) καὶ

περὶ Ζι
(19.4.65)

Τμήμα Β' Διοικητικού ('Ακαδημαϊκού 'Απολυτηρίου).

2. Εἰς τὰς ὀργανικὰς θέσεις τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐκπαιδευτικῶν Προστίθενται:

α) Μία θέσις ἐπὶ βαθμῶ 3ῳ ἢ 2ῳ τοῦ κλάδου Διοικητικοῦ τῆς Α' κατηγορίας.

β) Ὁκτὼ θέσεις ἐπὶ 5ῳ ἢ 4ῳ βαθμῶ ἐξ ὧν 6 τῆς Α' κατηγορίας, 2 τῆς Β' κατηγορίας.

γ) Δέκα ἐξ θέσεις ἐπὶ βαθμῶ 8ῳ—6ῳ τῆς Α' κατηγορίας.

δ) Δέκα θέσεις ἐπὶ βαθμῶ 11ῳ—6ῳ τῆς Β' κατηγορίας καὶ τριῶν δακτυλογράφων ἐπὶ τῷ αὐτῷ βαθμῶ.

ε) Τρεῖς θέσεις κλητῆρων ἐπὶ βαθμῶ 13ῳ—9ῳ τῆς Γ' κατηγορίας.

στ) Ἐξ καθαριστριῶν προσλαμβανομένων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 2314)1953.

ζ) Τρεῖς θέσεις ὀδηγῶν ἀνεγκυστεύτων ἐπὶ συμβάσει Ἰδιωτικοῦ Δικαίου.

3. Εἰσαγωγικὸς βαθμὸς τῶν θέσεων διοικητικῶν γραμματέων τῆς Α' κατηγορίας τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐκπαιδευτικῶν Προστίθεται ὁ ὅγδος (8ος) εἰς τὸν ὅποιον ἀναψύονται καὶ αἱ ἡδὴ ὑφιστάμενα ὁμοειδεῖς θέσεις. Τὸν βαθμὸν τοῦτον ἔχουν αὐτοδικαίως ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Ν. Δ. οἱ διοικητικοὶ Γραμματεῖς τῆς Α' κατηγορίας.

4. Ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ ἀπολυθέντες τῆς Ὑπηρεσίας, διότι δὲν ἐπανῆλθον ἐμπροθέσμως ἐξ ἀλλοδαπῆς, ὅπου μετέβησαν πρὸς μετεκπαίδευσιν ἰδίαις δαπάναις, δύνανται νὰ ἀναδιορισθῶσιν εἰς κενὰς θέσεις τῆς εἰδικότητός των, ἐφ' ὅσον ὑποβάλωσι σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν κτηθέντων τίτλων σπουδῶν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καὶ γνωματεύσῃ ἐπὶ τοῦ ἀναδιορισμοῦ των τὸ ἀρμόδιον Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον.

5. Ὑπάλληλοι ἐπὶ 6ῳ βαθμῶ Α' Κατηγορίας τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐκπαιδευτικῶν Προστίθενται πτυχίον Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ἢ Διδασκαλείου δύνανται νὰ ἐντάσσωνται εἰς τοὺς οἰκείους πίνακας προακτέων εἰς ἀνωτέρους βαθμοὺς, ἐξελισσόμενοι μέχρι καὶ τοῦ 4ου βαθμοῦ.

6. Τεχνικοὶ ὑπάλληλοι Α' Κατηγορίας τῆς εἰδικῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐκπαιδευτικῶν Προστίθενται μετὰ πρότασιν τοῦ οἰκείου Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου νὰ καταλάβουν κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τοῦ βαθμοῦ των, τῆς εἰδικότητος τὴν ὅποιαν κατέχουν καὶ προάγονται εἰς ὑπάρχουσαν κενὴν θέσιν, ἐφ' ὅσον ἔχουν συμπληρώσει τὸν πρὸς προαγωγὴν χρόνον εἰς τὸν βαθμὸν των. Ἐκ τῶν ὀργανικῶν θέσεων τεχνικῶν ὑπαλλήλων Β' Κατηγορίας (Ἑπομηχανικῶν) τέσσαρες ὀρίζονται ἐπὶ 4ῳ βαθμῶ.

7. Ἐπὶ μίαν τριετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος εἰς τοὺς πίνακας προακτέων εἰς τὸν 3ον βαθμὸν ὑπάλληλων τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀρθοσκευμάτων δύνανται νὰ ἐντάσσωνται ὑπάλληλοι: ἐπὶ 4ῳ βαθμῷ Α' Κατηγορίας πτυχιούχοι Ἀνωτάτων Σχολῶν κεκτημένοι ὑπερδωδεκαετῆ ὑπηρεσίαν, εἰς δὲ τοὺς πίνακας προακτέων εἰς τὸν 5ον βαθμὸν ὑπάλληλοι: ἐπὶ 6ῳ βαθμῷ Α' Κατηγορίας, κεκτημένοι ὑπερδωδεκαετῆ ὑπηρεσίαν.

8. Ἡ παράγραφος 4 τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ Ν.Δ. 3971)1959 ὡς πρὸς τὰ ἔτη πραγματικῆς προϋπηρεσίας, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν προκειμένου περὶ ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου καὶ ἀριστούχων. Οὗτοι ἀναδιορίζονται ἀνεξαρτήτως χρόνου προϋπηρεσίας, ἐφ' ὅσον δὲν συνπλήρωσαν τὸ 50ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των, ὑποβάλλουσι δὲ σχετικὴν αἴτησιν ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

Κεντρικὰ Ὑπηρεσιακὰ Συμβούλια Ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 27.

1. Παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀρθοσκευμάτων συνιστῶνται τρία Κεντρικὰ Ὑπηρεσιακὰ Συμβούλια Ἐκπαιδεύσεως, τὰ ὅποια ἐφεξῆς θὰ ἀσκῶν τὸ διοικητικὸν καὶ πειθαρχικὸν ἔργον τοῦ διὰ τοῦ παρόντος Ν. Δ. καταργουμένου Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν Τμημάτων αὐτοῦ, ὡς θέλει εἰδικώτερον καθορίσει Βασ. Διάταγμα ἐκδιδόμενον προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀρθοσκευμάτων. Τὸ πρῶτον (Α) Συμβούλιον ἐπιλαμβάνεται τῶν ζητημάτων ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τοῦ διδακτικοῦ καὶ ἐποπτικοῦ Προσωπικοῦ τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαιδεύσεως. Τὸ δεύτερον (Β) Συμβούλιον ἐπιλαμβάνεται τῶν ζητημάτων ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τοῦ διδακτικοῦ καὶ ἐποπτικοῦ Προσωπικοῦ τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως. Τὸ Τρίτον (Γ) Συμβούλιον ἐπιλαμβάνεται τῶν ζητημάτων ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τοῦ διδακτικοῦ καὶ ἐποπτικοῦ Προσωπικοῦ τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

2. Τὸ πρῶτον (Α) τῶν κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον Κεντρικῶν Ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων ἀποτελεῖται ἐξ ἐνὸς Συμβούλου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, ὡς Προέδρου, ἐξ ἐνὸς Παρέδρου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, ὡς Ἀντιπροέδρου, τοῦ αἰρετοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβούλου τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαιδεύσεως καὶ δύο Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαιδεύσεως, ὡς μελῶν. Τοῦ Συμβουλίου τούτου μετέχει ἄνευ ψήφου ὁ Διευθυντῆς τῆς παρὰ τῇ Κεντρικῇ Ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ὑπουργείου Διευθύνσεως Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του. Τὸ δεύτερον (Β) ἀποτελεῖται ἐξ ἐνὸς Συμβούλου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου,

ὡς Προέδρου, ἑνὸς Παρέδρου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, ὡς Ἀντιπροέδρου, τοῦ αἰρετοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβούλου τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδύσεως καὶ δύο Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδύσεως, ὡς μελῶν. Τοῦ Συμβουλίου τούτου μετέχει ἄνευ ψήφου ὁ Διευθυντῆς τῆς παρὰ τῇ Κεντρικῇ Ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ὑπουργείου Διευθύνσεως Μέσης Ἐκπαιδύσεως, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του. Τὸ τρίτον (Γ') ἐξ ἑνὸς Συμβούλου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, ὡς Προέδρου, δύο Παρέδρων τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ ἀρχαιότερος εἶναι Ἀντιπρόεδρος καὶ δύο Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Τεχνικῆς καὶ Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδύσεως. Τοῦ Συμβουλίου τούτου μετέχει ἄνευ ψήφου ὁ Γενικὸς Διευθυντῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδύσεως, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του.

3. Μετὰ τὸν διορισμὸν αἰρετοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβούλου Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδύσεως τὴν θέσιν τοῦ ἑνὸς Παρέδρου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου εἰς τὸ τρίτον (Γ') Συμβούλιον καταλαμβάνει ὁ αἰρετὸς Σύμβουλος Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδύσεως.

4. Οἱ Πρόεδροι, Ἀντιπρόεδροι καὶ τὰ μέλη τῶν ἀνωτέρω Κεντρικῶν Ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων (πλὴν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ καὶ τῶν Διευθυντῶν τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου) ὀρίζονται ἐπὶ μονοτελεῖ θητεία ἀρχομένη ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου, δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων. Ταῦτά πρόσωπα δὲν δύνανται νὰ διορισθῶν ἐπὶ δύο συνεχεῖς θητείας ἐξαιρέσει τῶν αἰρετῶν Ἐκπαιδευτικῶν Συμβούλων. Τὰ μέλη τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, τὰ μετέχοντα τῶν Κεντρικῶν Ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων, προέρχονται ἀντιστοίχως ἐκ τῶν οἰκείων βαθμίδων καὶ κλάδων τῆς ἐκπαιδύσεως.

5. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Ν. Δ. ἡ κατὰ τὰ ἄνω θητεία ὀρίζεται ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τοῦ διορισμοῦ μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου τοῦ ἐπομένου ἔτους.

6. Ὅσακις ἐπιλαμβάνονται ὑποθέσεων κατ' ἀνακομπὴν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων τὰ Κεντρικὰ Ὑπηρεσιακὰ Συμβούλια Ἐκπαιδύσεως συντίθενται ἐκ τῶν μελῶν τοῦ κατὰ περίπτωσιν Συμβουλίου καὶ τῶν Προέδρων τῶν δύο ἄλλων Συμβουλίων. Κατὰ τὴν νέαν σύνθεσιν προεδρεύει ὁ ἀρχαιότερος τῶν Προέδρων.

7. Τὰ μέλη τῶν Κεντρικῶν Ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων Ἐκπαιδύσεως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θητείας των ἀποσπῶνται παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ ἐκτελοῦν τὸ ἀνατεθὲν εἰς αὐτὰ ἔργον.

8. Τὸ διοικητικὸν καὶ πειθαρχικὸν ἔργον τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν Τμημάτων αὐτοῦ περιέρχεται εἰς τὰ κατὰ τὸ παρὸν ἄρθρον Κεντρικὰ Ὑπηρεσιακὰ

Συμβούλια Ἐκπαιδεύσεως ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, μέχρι δὲ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὑπὸ τῆς παραγράφου 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου προβλεπομένου Βασ. Διατάγματος τὸ ἔργον τοῦτο ἔχει τὴν αὐτὴν ἔκτασιν καὶ ἀσκειῖται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὡς μέχρι σήμερον.

9. Χρὴ Γραμματέων εἰς τὰ ἀνωτέρω Κεντρικὰ Ὑπηρεσιακὰ Συμβούλια Ἐκπαιδεύσεως ἀνατίθενται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων εἰς ὑπαλλήλους τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας αὐτοῦ.

Ἄρθρον 28.

Διὰ Βασ. Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ρυθμίζονται τὰ κατὰ τὴν σύστασιν καὶ σύνθεσιν τῶν πάσης φύσεως καὶ ἀρμοδιότητος Περιφερειακῶν Ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων, καὶ τὰ ἀφορῶντα εἰς τὰς προαγωγάς, τοὺς διορισμούς, τὰς μεταθέσεις καὶ τὰς ἀποσπάσεις, καθὼς καὶ τὴν πειθαρχικὴν δικαιοδοσίαν καὶ διαδικασίαν, ὡς πρὸς τὸ ἐποπτικόν, διδακτικόν καὶ βοηθητικόν προσωπικόν τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, Ἑθνικῆς καὶ Ἐπαγγελματικῆς.

Ἄρθρον 29.

1. Διὰ Βασ. Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων δύνανται νὰ κωδικοποιηθῶν εἰς ἓν ἢ πλείονα κείμενα πᾶσαι αἱ ἰσχύουσαι διατάξεις περὶ Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) καὶ Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως, περὶ Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καὶ λοιπῶν Σχολῶν Ἐκπαιδεύσεως Ἐκπαιδευτικῶν Λειτουργῶν περὶ Σχολικῶν Βιβλίων καὶ τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου.

2. Ἡ σύνταξις τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον κωδικοποιήσεως δύναται νὰ ἀνατεθῇ εἰς Ἐπιτροπὴν ὀριζομένην δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων. Ἡ ἀποζημίωσις τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς καθορίζεται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν.

Άρθρον 30.

Από τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Ν. Δ. ἀρχομένης ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του καταργεῖται πᾶσα προγενεστέρα διάταξις ἀναφερομένη εἰς θέματα ρυθμιζόμενα ὑπ' αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ὀκτωβρίου 1964

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Β.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΓΕΩΡΓ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΣΤ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ, ΣΤ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, Ν. ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Ι. ΤΟΥΜΠΑΣ, Κ. ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ, ΣΤ. ΧΟΥΤΑΣ, Ν. ΕΞΑΡΧΟΣ, ΑΝΔΡ. ΚΟΚΚΕΒΗΣ, Γ. ΜΠΑΚΑΤΣΕΛΟΣ, Ι. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ, ΔΟΤΚΗΣ ΑΚΡΙΤΑΣ, ΚΩΝΣΤ. ΜΑΡΗΣ, ΜΙΧ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ, Ν. ΚΟΥΝΤΟΥΡΗΣ, ΑΓΓ. ΑΓΓΕΛΟΤΣΗΣ, ΕΤΑΓΓ. ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗΣ, Γ. ΜΥΛΩΝΑΣ.

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ὀκτωβρίου 1964

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΝΙΚ. ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

